

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

magisterské kombinované studium
2010 – 2012

DIPLOMOVÁ PRÁCE

František Krejčí

**Právní úprava, právní praxe v prověřování a vyšetřování
trestné činnosti páchané mladistvými pachateli**

Praha 2012

Vedoucí diplomové práce:
Mgr. Jana Suchá

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Master Combined Studies
2010 - 2012

DIPLOMA THESIS

František Krejčí

Legal adjustment, legal practice in screening and investigation of criminal activity done by minor offenders

Prague 2012

The Diploma Thesis Work Supervisor:
Mgr. Jana Suchá

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Karlových Varech dne 20. února 2012

Bc. František Krejčí

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucí mé diplomové práce Mgr. Janě Suché za odborné vedení, pozitivní přístup, ochotu a cenné připomínky, které mi poskytla při psaní této práce.

Anotace

Obsah diplomové práce je zaměřen na objasnění principů a zákonitostí vyšetřování proviněních mladistvých pachatelů. Mapuje celkový pohled na tuto skupinu pachatelů a snaží se zjistit, co vlastně vede mladé lidi k tomu, aby páchali trestnou činností a zda si vezmou ponaučení z toho, co spáchali jako mladiství a zda v budoucnu již nebudou páchat další trestnou činnost jako dospělí.

Každý z nás něco vlastní a to jak věci movité tak nemovité. Když se však někdo z nás dostane do situace, že je okraden, oloupen, či je nějak jinak dotčen trestným činem, ale i přestupkem začne přemýšlet, co udělal špatně, nebo proč se mu to přihodilo.

V dnešní době je však trestná činnost velmi rozšířená a nikdo před ní není ochráněn. Trestná činnost je prováděna všemi skupinami obyvatel a to již dětmi a mladistvými. Tato skupina pachatelů, kterou tvoří děti a mladiství je zvláštní skupinou, která má v podstatě řadu výhod oproti pachatelům dospělým, kdy tyto výhody, jestliže to tak pojmenujeme, jsou především v tom, že osoba nezletilého pachatele není trestně odpovědná a osoba mladistvého pachatele má již od počátku nutnou obhajobu a následně jí pak hrozí pouze poloviční trestní sazba oproti dospělému pachateli.

V závěru práce se pokusím nastínit možný vývoj další generace mladistvých a pokusím se zodpovědět otázky dopadu trestné činnosti mladistvých pachatelů na jejich další působení ve společnosti.

Klíčové pojmy

Delikventní mládež, dítě, mezinárodní smlouvy, mládež, mladistvý, návrh na podání obžaloby, nezletilý, opatření, právní předpisy, právní úprava, soudy pro mládež, svědek, trestní odpovědnost mladistvých, účel zákona, usnesení o zahájení trestního stíhání, ustanovení obhájce, zásady trestního řízení, záznam o zahájení úkonů.

Annotation

The content of the thesis is focused on clarifying the principles and laws of the investigation of trespasses juvenile offenders. Maps an overall view of this group of offenders and trying to find out what young people to commit crime and whether you take lessons from what had committed as juveniles and that in the future will no longer engage in other criminal activity as adults.

Each of us owns anything both movable and immovable. But when one of us gets into a situation that is robbed or is somehow otherwise prejudice a crime or offense he will begin to think what he did or why it happened to him.

Nowadays, however widespread crime and no one is protected from it. Criminal activity is carried out by all population groups even of children and adolescents. This group of offenders consisting from children and adolescents is a special group which has basically a number of advantages over adult offenders when these advantages if we could call it like this is in the fact that a person of a minor offender is not criminally liable and the person is a juvenile offender since the beginning of the necessary defense and subsequently threatened it then only half of the punishment compared to adult criminal offenders.

In the end of the thesis I will try to outline the possible development of the next generation of young people and try to answer the questions the impact of crime juvenile offenders on their other activities in society.

Key words

Delinquent young, child, international contracts, the young, juvenile, motion to file prosecution, underage, measures, legal regulation, juvenile court, witness, criminal responsibility of juveniles, purpose of law, resolution of initiation of criminal prosecution, designation of counsel legal regulation, principles of criminal trial, record of institute proceedings.

OBSAH

ÚVOD	8
1. Mládež.....	10
1.1 Definice pojmu	10
1.2 Pojmy dítě, mladistvý, mládež a mladý dospělý.....	10
1.3 Delikventní chování mládeže a společenské reakce na ně – historický průřez.....	13
2. Historický exkurz	16
2.1 Úsek vývoje od středověku do roku 1918.....	16
2.2 Úsek vývoje od roku 1918 do roku 1950	19
2.3 Úsek vývoje od roku 1950 do roku 1989	24
2.4 Úsek vývoje po roce 1989.....	25
3. Důvody a východiska nové právní úpravy.....	27
3.1 Nedostatky dosavadní právní úpravy	27
3.2 Východiska nové právní úpravy	30
4. Zákon č. 218/2003 Sb., O soudnictví ve věcech mládeže.....	33
4.1 Obecně k zákonu o soudnictví ve věcech mládeže	33
4.2 Soulad s ústavním pořádkem ČR	33
4.3 Soulad s mezinárodními smlouvami	34
4.4 Vztah k jiným právním předpisům.....	39
5. Základní zásady trestního řízení ve věcech mladistvých.....	41
5.1 Základní zásady stanovené v ZSM	41
5.2 Zásady stanovené v TR	43
6. Soudnictví ve věcech mládeže z pohledu trestního práva hmotného	44
6.1 Právní úprava	44
6.2 Účel zákona.....	44
6.3 Základní pojmy	45
6.4 Trestní odpovědnost mladistvých	46
7. Mladistvý jako subjekt trestné činnosti.....	49
7.1 Osobnost pachatele.....	49
8. Konkrétní příklady z praxe (vyšetřování skutečných případů v Karlovarském kraji se zachováním anonymity).....	51
8.1 Uvedení konkrétních případů	51
8.2 Ustanovení obhájce mladistvému pachateli	51
8.3 Příklad z praxe.....	52
8.4 Záznam o zahájení úkonů trestního řízení	52
8.4.1 USNESENÍ	53
8.4.2 Návrh na podání obžaloby	56
8.5 Záznam o zahájení úkonů trestního řízení	58
8.5.1 Usnesení	59
8.5.2 Návrh na podání obžaloby	61
8.6 Záznam o zahájení úkonů trestního řízení	63
8.6.1 Usnesení	64
8.6.2 Návrh na podání obžaloby	66

8.7 Srovnání věku trestní odpovědnosti v České republice, Velké Británii a Kanadě.....	68
9. Praktická část	70
9.1 Předmět analýzy a cíle průzkumu	70
9.2 Metody průzkumu a techniky.....	70
9.3 Sběr a zpracování dat	71
9.4 Popis výběrového souboru	71
9.5 Dotazník	71
9.5.1 Znění dotazníku a vyhodnocení průzkumu na základě jednotlivých odpovědí	71
10. Vývoj kriminality mladistvých v ČR.....	77
10.1 Kriminalita mladistvých (trestně stíhaných a vyšetřovaných) v období od roku 2005 do roku 2011	77
ZÁVĚR.....	80
SEZNAM POUŽITÉ ČESKÉ LITERATURY A PRAMENŮ	82
SEZNAM POUŽITÉ ZAHRANIČNÍ LITERATURY A PRAMENŮ	87
SEZNAM GRAFŮ	88
SEZNAM PŘÍLOH	89

ÚVOD

Svou diplomovou práci jsem zaměřil na problematiku vyšetřování trestných činů mladistvých v souvislosti s využitím právní úpravy a právní praxe v trestním řízení. Tato problematika je spojena s dalšími problémy, jako je i samotný přístup policejního orgánu ke konkrétnímu vyšetřování provinění.

Kriminalita mládeže je závažným celospolečenským problémem, jímž se v posledních letech a možno říci i desetiletích zabývá celá řada odborníků z různých oblastí společenských a jiných věd. Přes pokles podílu mládeže na celkové registrované kriminalitě zaznamenaný v posledních letech je tento negativní jev stále vnímán veřejností jako téměř nejproblematictější stránka současné společnosti. Jedním z důvodů je i silná medializace tohoto problému navíc podepřená neověřenými tvrzeními novinářů o stále narůstající kriminalitě mládeže, s nimiž se lze v médiích často setkat. Není na světě stát, který by se nepotýkal s problémem kriminality mladistvých. Jedná se o problém každé společnosti. Trvalá pozornost příčinám a podmínkám vzniku a rozvoje kriminality mladých lidí je odůvodněna řadou důvodů, z nichž je – dle mého soudu – nejdůležitější ten, který poukazuje na reálný předpoklad možné pozitivní změny osobnosti mladistvých pachatelů při správně volené resocializační a reedukační strategii. Na druhé straně je však období mládí obdobím nejen možnosti pozitivní formace, ale i obdobím, kdy může docházet k psychickým, sociálním a mravním deformitám, které mohou předznačit budoucí delikventní dráhu jedince. Mladí lidé se dnes rodí do světa, který se překotně mění, který klade na mladou generaci nebývalé požadavky a který před ní zároveň rozprostírá rozsáhlé menu možností, ale i omezení. To, že schopní kráčí v tomto globalizujícím se světě rychle a dravě vpřed (využívajíce možnosti, které se jim nabízejí, kdy jsou zároveň do jejich vhodného a účelného používání zasvěceni a katapultováni svým rodinným zázemím a školní erudicí), ale bohužel znamená, že se vzdalují těm, co stojí na místě či se pomalu, se zastávkami a zpětnými oklikami mátožně pohybují k nejasným (a často nezáviděníhodným) perspektivám. Překotný vývoj světa spojený s permanentními anomickými procesy má pak

u těchto mladých lidí často odezvu v různých formách úniku či v různě manifestované asocialitě či přímo anti socialitě.

Před mladými jsou moderní, konzumní společnostmi rozprostírány lákavé požitky a materiální hodnoty, o které je možno usilovat. Jejich dosažení je však reálné pouze pro část populace, nikoliv však pro převážnou část lidí ze spodních pater sociálního žebříčku, ze kterých se rekrutují mladiství pachatelé. Těm se předkládané možnosti a cíle často musí jevit jako fata morgana – jsou totiž jakoby na dosah, ale stále se jich nelze zmocnit. Tento pocit je pro mladistvé (budoucí) delikventy jistě zdrcující. Reálně existuje na trhu spousta věcí, reklama je navíc představuje jako nepostradatelné pro život, a mladí je tak často za nepostradatelné skutečně považují. A jestliže navíc – jak tomu zpravidla u našich klientů bývá – odvozují svou lidskou hodnotu pouze ze systému „mít“ a ne ze skrytějšího a lidsky hodnotnějšího „být“, pak (z jejich úhlu pohledu) jim nic jiného nezbyvá, než se přičinit o „přerozdělení“ materiálních statků. K tomuto způsobu „zvládnutí“ situace je často vede rodinná (asociální či přímo kriminální) tradice, degradující etiketizační tlak „společensky aprobovaného“ sociálního okolí a vlastní, pozitivní výchovou neregulované osobnostní vybavení. Kriminalita mladých lidí je často nezralá, romantizující, často naplněná oděrem dobrodružství a neschopná odolat inspiraci okamžiku. A v tom je právě nápravná naděje těch, kteří chtějí mladého pachatele odvrátit od pokračování v nastoupené deviantní životní cestě.

Centrálním tématem mého průzkumu je trestná činnost mladistvých pachatelů, která spočívá především v tom, zda i obhájce mladistvých pachatelů, kterého musí mít mladistvý od okamžiku, kdy jsou proti němu použita opatření, která jsou uvedena v zákoně č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže (dále jen „zákon o soudnictví ve věcech mládeže“ nebo „ZSM“), může a chce výchovně působit na mladistvého pachatele tak, aby došlo k jeho uvědomění si protiprávního jednání a případnému polepšení, nebo zda se spíše mladistvý pachatel opětovně vrací za „svým“ obhájcem a žádá jej o pomoc již jako dospělý pachatel a následně zda právní úprava v zákoně č. 218/2003 Sb. je dostatečná z hlediska možnosti mladistvého pachatele se „polepšit“.

1. Mládež

1.1 Definice pojmu

Za mládež označujeme věkovou skupinu, která ve společnosti zaujímá specifické postavení. U mládeže probíhá fyzické a psychické dozrávání, v němž se odehrávají kvalitativní přeměny organismu v duševním životě i v sociálním postavení jedinců a které vrcholí dosažením relativně stálého stavu dospělosti.¹

V současné době neexistuje jednotná definice mládeže, a proto se u různých autorů můžeme setkat s různými definicemi v závislosti na tom, z jakého hlediska tuto skupinu vymezují. Jinak popisují mládež sociologové, jinak psychologové a jinak také například kriminologové. V následující kapitole shrnu pojetí mládeže, která se objevují v rámci různých diskursů. Při vymezování pojmu budu postupovat od obecného ke konkrétnímu. Na závěr se budu věnovat podrobněji definicím delikventní mládeže, protože jde o skupinu, která hraje v mé práci klíčovou roli, a jejímu vymezení ve vztahu k „rizikové mládeži“.

1.2 Pojmy dítě, mladistvý, mládež a mladý dospělý

Problémem spjatým s kriminalitou mládeže je vymezení toho, kdo je považován za osobu spadající do této kategorie. S tím je úzce spjata vymezení dalších používaných pojmů, jako je dítě, mladistvý a mladý dospělý, příp. další právní naukou i teorií používané pojmy jako je např. osoba blízká věku mladistvého.

Nelze konstatovat shodné vymezení těchto pojmů platné pro všechny právní úpravy ve všech zemích světa a to s ohledem na odlišnost panujících právních kultur či na odlišnost samotných právních řádů jednotlivých zemí. I přesto se kriminologové pokoušejí o jakési zevšeobecnění jednotlivých definic.

¹ Suchý, O., Švancar, Z. Mládež a kriminalita. Praha: Melantrich, 1972, s. 42.

Pojem dítě je tak například vymezen v Úmluvě o právech dítěte². Tato Úmluva dítě chápe jako lidskou bytost mladší 18 let, pokud podle právního řádu, který se na danou osobu vztahuje, nedosahuje zletilosti dříve. Náš trestní zákon definuje dítě v ust. § 216b jako osobu mladší osmnáct let. Také zákon o soudnictví ve věcech mládeže operuje s pojmem dítěte, a to konkrétně dítěte mladšího patnácti let, o němž říká, že se jedná o osobu, která v době spáchání činu jinak trestného nedovršila patnáctý rok věku.

Vedle toho existující pojem mladistvý charakterizuje osobu, která je z hlediska věku trestně odpovědná, ale její trestní odpovědnost je modifikována určitými ustanoveními platné právní úpravy právě s ohledem na nízký věk osoby mladistvé. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže ve svém ustanovení § 2 písm. d) definuje mladistvého slovy: „ten, kdo v době spáchání provinění dovršil patnáctý rok a nepřekročil osmnáctý rok svého věku“.

Mládež je dalším pojmem používaným v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže, kdy tento zákon chápe mládež jako děti mladší patnácti let a mladistvé ve smyslu svých vlastních zákonných definic.

Výše jsem zmiňoval jako jednu z používaných kategorií kategorii mladých dospělých, kterou sice platný právní řád ČR nezná, nicméně kriminologie tento výraz používá a můžeme jej rovněž nalézt v právních řádech některých jiných států, např. Německa, Rakouska či Nizozemska. Proto se domnívám, že není nadbytečné i význam této kategorie zmínit. Jako mladí dospělí jsou chápány osoby, které spáchaly trestný čin mezi 18. a 21., příp. 25. rokem svého věku, a které jsou v právním řádu zařazovány mezi dospělé, přičemž je zde ponechána určitá možnost zmírnění dopadů trestního práva aplikovaného na dospělé, příp. výhradní použití trestněprávní úpravy vztahující se na mladistvé pachatele. Důvodem pro takový postup je problém se stanovením obecné hranice dospělosti, který vyplývá jednak z psychologických a sociologických poznatků moderní vědy, ale také z faktorů společenských, kdy v posledních desetiletích dochází k výraznému posunu časového horizontu, kdy mladí lidé ukončují své vzdělávání

² Rezoluce OSN 44/25, přijatá 20.11.1989, zdroj: ASPI

a zapojují se do pracovního procesu, příp. zakládají rodiny, což chápeme jako základní aspekty dospělosti.

Z provedených výzkumů a poznatků teorie i praxe dále vyplývá, že vliv subkultury mládeže na jedince se ztrácí zhruba až kolem 25. roku věku jednotlivce, a s tím souvisí i ukončení procesu integrace jedince do společnosti. Lze tedy vysledovat určité snahy o zvýšení horní věkové hranice mladých dospělých ve státech, kde trestní právo používá tuto kategorii, z 21 let na 25 let, což už bylo zavedeno například ve Švýcarsku.

V české trestněprávní úpravě se lze naopak setkat s pojmem osoby blízké věku mladistvých, které jsou, i když jen velmi omezeně, chráněny v oblasti ukládání sankcí za spáchané trestné činy. Tato kategorie však nemá zákonné vymezení, co se týče věku, a i v soudní praxi je spíše patrná tendence vykládat tento pojem podstatně úžeji, než jak by odpovídalo zdánlivě podobné kategorii mladých dospělých, jak jsem se o ní zmínil výše. Česká trestněprávní praxe tedy chápe pojem osoby blízké věku mladistvých jako osobu, která v malé míře překročila 18. rok svého věku.

Jinak - úžeji - k termínu přistupuje policie, která ve svých statistikách kriminality mládeže mluví pouze o dětech (nezletilých) a mladistvých, kdy takto se statistika vede již řadu let a rozhodující je tedy věk pachatele v době spáchání protiprávního jednání, tedy činu jinak trestného (u nezletilých) či provinění (u mladistvých).

S účinností od 1. ledna 2004 upravuje problematiku trestání mladistvých nový zákon číslo 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o soudnictví ve věcech mládeže“ nebo „ZSM“), který je vyústěním dlouholetých rekodifikačních snah v této oblasti. Tento zákon po vzoru zahraničních právních úprav a zkušeností a také inspirován prvorepublikovým zákonem č. 48/1931 Sb. z. a n., o trestním soudnictví nad mládeží zakotvuje samostatnou právní úpravu trestání mládeže a soudnictví nad mládeží a slibuje tak zcela nový a komplexní přístup k řešení a předcházení trestné činnosti mládeže.

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže³ ale pod pojmem „mládež“ rozumí jen dvě skupiny, a to „dětí mladší patnácti let“⁴ a „mladistvé“. Dítětem mladším patnácti let se rozumí ten, kdo v době spáchání činu jinak trestného⁵ nedovrší patnáctý rok věku⁶. Mladistvým se rozumí ten, kdo v době spáchání provinění⁷ dovrší patnáctý rok a nepřekročí osmnáctý rok svého věku (§ 2 ZSVM).

Pro účely této práce se budu držet vymezení pojmu mládež vycházejícího ze zákona o soudnictví ve věcech mládeže. Pod termín mládež budu zahrnovat skupinu dětí mladších 15 let a skupinu mladistvých. Vzhledem k tomu, že má práce je zacílena na mladistvé pachatele, budu v návaznosti na výše uvedené vydefinování označovat jako mladistvé, osoby od patnáctého roku věku do osmnáctého roku věku.

1.3 Delikventní chování mládeže a společenské reakce na ně – historický průřez

Zprávy o výrazně poruchovém chování jedinců z řad mládeže byly v elementární podobě formulovány již na úsvitu naší civilizace. Zprvu bylo toto chování chápáno jako přestoupení sociálních regulativů daných tradicemi, později i sankcionovaných norem, vytvořených zprvu personifikovanými vyvolenými jedinci, kteří byli časem vystřídáni nějakou formou instituce s legislativní pravomocí. Z tohoto aspektu je možno určitou formu sociální deviace mládeže považovat za prakticky všudypřítomnou. V reakcích na ni si můžeme stručně exemplifikovat různé přístupy tehdejší civilizační epochy, např. přísná ustanovení jak Chammurapiho zákoníku⁸ o tom, že „synovi, který udeří svého

³ Dále jen ZSVM.

⁴ V policejní praxi se pro označení osoby mladších patnácti let pomocně používá pojem „nezletilý“ (Zoubková, 2002). Já jsem se s tímto označením setkal i u pracovníků Probační a mediační služby a také v literatuře – např. Jedlička a kol. (1998), proto ho ve své práci také budu v tomto významu používat.

⁵ „Dítě mladší patnácti let není trestně odpovědné.“ § 89 odst. 1 ZSVM

⁶ V jiných souvislostech je za dítě považován člověk mladší než 18 let (UNESCO, OSN) (Matoušek, 2003).

⁷ „Trestný čin spáchaný mladistvým se nazývá provinění.“ § 6 odst. 1 ZSVM

⁸ cit. dle Quay, H. C. (vyd.): Handbook of Juvenile Delinquency, New York, J. Wiley and Sons, 1987

otce, mají být jeho ruce uťaty“, tak i pozdější knihy Exodus (21:17), kde nalezneme příkaz, že „ten, kdo proklíná svého otce či matku, by měl být určitě potrestán smrtí“ apod. Z časů antiky bývá často citován stále aktuální Sokratův výrok z roku 390 př. n. l.: „Dnešní děti milují přepych, jsou nevychované, pohrdají autoritou, neváží si starších. Ve svém domě nejsou služebníky, ale tyrany Odporují rodičům, tyranizují své učitele“⁹.

Další vývoj těchto názorů a reakcí na chování těchto jedinců byl nesmírně složitý a pachatelé z řad mládeže byli v průběhu dalších staletí za své rozličné delikty různě přísně traktováni; částečně nám osvětlí tyto vývojové momenty popis Blackstonea z roku 1765. Ten shrnul tvořivé, různé vlivy koncepcí anglosaských i římského a kanonického práva. Za podnětný pokládáme tento přístup především pro skutečnost, že zde bylo patrně poprvé částečně opuštěno mechanické hledisko věku pachatele a byl akcentován i osobnostní aspekt jeho kriminální „prohnanosti“, patrný ve výroku „malitia supplet aetatem“, tj. ve volném překladu „špatnost (prohnanost) doplňuje (supluje) věk“. Podle tehdejší koncepce pouze děti ve věkové skupině do 7 let byly pokládány za neschopné spáchat „felony“, tj. záměrný trestný čin (zločin). U dětských pachatelů vystupovaly potom soudy jako „protektivní otcové“ v rolích „pater patriae“ event. „parens patriae“ a poskytovaly nedospělým sice zvláštní péči, ale princip ekvity (rovnosti) před zákonem měl za důsledek, že dítě starší 14 let mohlo být již nejen uvězněno, transportováno, ale i pověšeno.

Byla to tato většinou dosti krutá praxe, která byla v dalších stoletích - zvláště pak ve století dvacátém - výrazně humanizována. Vznikalo tehdy speciální soudnictví nad mládeží, jež bylo již prováděno leckde i specializovanými soudy, event. senáty pro mládež. V druhé polovině devatenáctého století se též rozvinula empirická kriminologie, jež formulovala tuto problematiku delikventní mládeže již v termínech umožňujících její vědeckou diskusi, tj. např. pomocí formulace hypotéz o faktorech kriminality pachatelů z řad mládeže, s možností jejich verifikace či nulifikace, a ty byly dále hodnoceny podle řady kritérií jednoduchosti, testovatelnosti, empirické validity a logické konzistence¹⁰; penologické výzkumy se orientovaly též na efektivnost různých forem trestů.

⁹ Hrušková, E.: Co dělat, aby se naše děti správně chovaly, Naše rodina, 32, 12, 20.3.2000, s. 29

¹⁰ Regoli, R. M., Hewitt, J. D.: Delinquency in Society (A Child - Centered Approach), New York, McGraw Hill, Inc. 1991, s. 55

Samotný pojem delikvence (kriminality) mládeže, tzn. dětí a mladistvých se objevil v kriminologické literatuře ovšem až v závěru 2. poloviny 19. století, kdy francouzští kriminologičtí pionýři Fouilleé (1897, 1899), Joly (1899, 1904) a Duprat (1919) ve svých monografiích jako jedni z prvních používali analýzy dlouhodobých statistických řad údajů o delikvenci mládeže shromažďovaných ve Francii od roku 1825. Byl to právě posléze uvedený Duprat¹¹, u něhož bylo možno již nalézt určité náznaky etiologické koncepce v analýze vazby mezi delikty a osobnostními trvalými dispozicemi pachatelů z řad mládeže - tj. v tehdejší rozmezí 12-20 let - kde se vytváří mezi nimi pouto, jež dovoluje „dokonce předvídat na základě jejich trvalosti, slabosti, či síly, opakování přibližně stejného, menšího či většího počtu analogických deliktů mládeže na vymezeném teritoriu nebo v určité populaci“. Týž Duprat postuluje i zkoumání osobnosti delikventa, který „zapomíná na své povinnosti, pohrdá právem a v odporu proti zákonu je rozhodnut jej vědomě porušovat“¹².

¹¹ Duprat, J. L.: *La criminalité dans l'adolescence*, Paris, Alcan, 1909, s. 9 a násl.

¹² Duprat, J. L.: *La criminalité dans l'adolescence*, Paris, Alcan, 1909, s. 5 a násl.

2. Historický exkurz

2.1 Úsek vývoje od středověku do roku 1918

Prostudováním celé řady knih jsem zjistil, že téměř všechny tyto knihy pojednávající o historickém vývoji trestního řízení v Českých zemích, počínají svůj výklad obdobím středověku, a tak i já považuji tento mezník v historii za počátek období, od kterého by se mohlo vycházet, že by se jednalo o nějakou podobu trestního řízení.

Až do doby vydání Obnoveného zřízení zemského neexistovala v českých zemích jednotná právní úprava trestního řízení. V dobách nejstarších se uplatňovalo jednak partikulární právo obyčejové, dále se postupně prosazovalo jednotné zemské právo obyčejové, právo církevní, dvorské a městské. Středověké právo rozlišovalo pouze dospělost a nedospělost, přičemž ani věková hranice mezi nimi nebyla jednotná. Zprvu se dospělost určovala podle tělesné vyspělosti tzv. ohledáním. V Čechách ohledání přetrvávalo až do 16. století, na Moravě se začala dospělost určovat podle věku již na konci 15. století, kdy věk byl rozhodný v závislosti na pohlaví a stavu, ke kterému osoba přináležela. Tento způsob určení dospělosti je zakotven v Knize Tovačovské¹³ a následně v Knize Drnovské, která vznikla v 16. století přepracováním právě hojně využívané Knihy Tovačovské.

Následně došlo až ke změně Zřízením zemským z roku 1549 na jednotnou věkovou hranici 20 let pro muže šlechtického stavu, 18 let muže měšťanského stavu a 15 let pro všechny dívky bez ohledu na stavovské postavení. Obnoveným zřízením zemským je pak hranice dospělosti roztržena již pouze podle pohlaví, a to tím způsobem, že pro chlapce byla stanovena věková hranice 20 let, dívky pak dosahovaly dospělosti 15. rokem svého věku. Stejná hranice poté byla zakotvena i v Koldínových právech městských z roku 1579.¹⁴ V nejstarším období neexistovala právní úprava,

¹³ Kniha Tovačovská a Drnovská ustanovují dospělost: pacholík panský v 16 letech, děvečka šlechtická v 14 letech, zemanský pacholík v 17 letech a děvečka v 15, selský pacholík v 18 a děvečka v 16 letech .

¹⁴ Práva městská království českého autora, právníka Pavla Kristiána z Kolína.

kteřá by upravovala právní postavení nedospělých osob. Mladý věk nevyklučoval trestnost pachatele, bylo k němu přihlíženo pouze jako k polehčující okolnosti.

Tyto unifikační snahy vyústily roku 1707 ve vydání Hrdelního řádu císaře Josefa I. (*Constitutio Criminalis Josephina*), který byl zaměřen především na procesní právo a vycházel z německého Hrdelního řádu císaře Karla V.¹⁵ *Josephina*, prohlašovala věk mladistvý všeobecně za polehčující okolnost tím, že stanovila: “ pachatel je mladý, a proto rozumu nedostatečného, když chlapec ještě nedosáhl věku osmnácti let a dívka patnácti.”¹⁶ Nadále však neměli nedospělí svědeckou způsobilost a nesměli být mučeni.

V roce 1768 následovalo vydání Hrdelního řádu Marie Terezie (*Constitutio criminalis Theresiana*), který stanovil hranici dospělosti na 16 let a označil nedostatek věku jako polehčující okolnost. Jeho význam je především v tom, že jako první rozlišil tři věkové kategorie:

- dětství - do 7 let, bez trestní odpovědnosti
- nedospělost - do 14 let, se sníženou trestní odpovědností
- mladistvý - do 16 let, s plnou trestní odpovědností

Hranice mezi dětmi a nedospělými nebyla plynulá a věk do 16 let se považoval za polehčující okolnost, pokud byla šance, že se mladistvý polepší. Osvícenský liberalismus prosazující ideu polepšení pachatele ovlivnil Všeobecný zákoník o zločinech a jejich potrestání z roku 1787, jenž vycházel ze zásady *nullum crimen sine lege*, *nulla poena sine lege*, známé jako zásada zákonnosti, dále Západohaličský trestní zákon z roku 1796 a trestní zákon z roku 1803¹⁷ stanovující zásadu neznalost zákona neomlouvá. Na ně následně navazuje Rakouský trestní zákon vydaný roku 1852, jenž rozlišuje obdobné věkové kategorie jako Hrdelní řád Marie Theresie, a rozlišoval věková období z hlediska trestní odpovědnosti takto:

¹⁵ *Constitutio Criminalis Carolina* je považován za základ středověkých trestních zákoníků. Stanovil všeobecné pravidlo mírnějšího posuzování trestných činů mladistvých.

¹⁶ Zezulová, J. *Trestní zákonodárství nad mládeží*. Brno, MU, 1997, s. 15.

¹⁷ *Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích*.

- věk dětský - do 10 let věku, období úplného vyloučení trestní odpovědnosti, období úplné nepřičetnosti,

- nedospělost - od 10 do 14 let věku, období zmenšené trestní odpovědnosti,

- mladistvý- od 14 do 20 let věku, období plné trestní odpovědnosti při mírnějším trestání

Trestné činy dětí mladších 10 let se v té době přenechávaly domácí kázní. Nedospělost byla považována za období zmenšené přičetnosti a trestné činy nedospělých pachatelů se posuzovaly jako zvláštní přestupky. Polehčující okolnost, která se posuzovala pro stanovení druhu trestu, byl věk do 20 let.

Počátky samostatné ho systému trestní justice lze u nás i světě spatřovat na přelomu 19. a 20. století, kdy první samostatný soud pro mládež byl zřízen roku 1899 v USA ve státě Illinois, následně pak v roce 1908 v Německu, a na území tehdejšího Rakouska nedošlo ke zřízení samostatného soudu, ale alespoň došlo ke sloučení pravomoci poručenských a trestních soudců ve věcech mládeže, a to počínaje rokem 1909.

V roce 1910 byl vyhotoven nový rakouský trestní zákon, v jehož důvodové zprávě byla zaznamenána změna náhledu na problematiku delikvence mládeže. Mimo jiné v ní lze spatřovat, že autoři zákona považují ustanovení týkající se trestní odpovědnosti a trestního řízení ve věcech mládeže zakotvená v doposud platné právní úpravě za jednu z nejzanedbanějších a nejškodlivějších částí trestního zákona. Z tohoto lze usuzovat, že nastal velmi pozitivní obrat v náhledu zákonodárce na problematiku delikventní mládeže. Jeho východiska je nutno hledat i v jiných evropských, ale i mimoevropských státech. Dokladem této skutečnosti je např. anglický Children Act z roku 1908, či vznik nově zřizovaných specializovaných soudů pro mladistvé na území Spojených států amerických.

Na území dnešní České republiky lze na základě dochovaných písemností spatřovat i snahy o vytvoření speciálního zákona, který by se komplexně věnoval problematice trestní odpovědnosti a trestního řízení mladistvých a dětí. Dokladem o této snaze nám může být již v roce 1907 panské sněmovně předložená Osnova Zákona

o trestání a trestní ochraně osob mladistvých, která byla výsledkem projektů vzniklých a předložených při prvním rakouském kongresu pro ochranu dětí konaném ve Vídni v roce 1907.

Pozitivní přínos této osnovy lze spatřovat ve sjednocení, doposud podle pohlaví roztržité věkové hranice dospělosti, důležité pro stanovení plné trestní odpovědnosti. Tato osnova také stanovila věkové rozmezí, v němž se mluví o mladistvých. Jednalo se o věk mezi 14 a 18 lety vyznačující se tzv. pochybnou přičetností, která znamenala, že soudní orgán byl v každém jednotlivém případě povinen zkoumat a zjišťovat dosažený stupeň duševního vývoje mladistvého pachatele, a na základě zjištěných skutečností potom určit, zda lze mladistvého pokládat za přičetného podle trestní úpravy. Návodem pro určení této přičetnosti byla zásada, podle níž nedospělým je jen ten, kdo není následkem svého opožděného vývoje schopen poznat bezprávnost svého jednání či určit svou vůli dle tohoto poznání. Vyhodnotil-li orgán k tomu určený, že pachatel je nepřičetný, byl tento přenechán k tzv. domácí kázní, případně mu mohla být nařízena ochranná výchova. Přesněji se jednalo o modifikované instituty, které jsou dnes v povědomí jako upuštění od potrestání, uložení ochranné výchovy či podmíněné odsouzení.

Bohužel, i přes velké snahy tvůrců návrhu zákona, se tento návrh nedočkal, a to i přes to, že byl několikrát přepracován své účinnosti a platnosti a skutečným zákonem se tak nikdy nestal. I přesto však můžeme konstatovat, že i v té době trestní právo mládeže získalo určité privilegované postavení v systému trestního práva, a stalo se součástí systému veřejné péče o mládež, na kterém se následně mohlo stavět a jehož poznatky a zkušenosti se dále mohly použít. Důkazem o tomto tvrzení je zejména skutečnost, že pravomoc trestních soudců byla sloučena s pravomocí poručenskou.

2.2 Úsek vývoje od roku 1918 do roku 1950

Zachování a následné prohlubování již zmíněné veřejné péče o mládež bylo jedním z důležitých cílů nově vzniklého Československa. Důkazem toho jsou i nově ustavené ústřední organizace péče o mládež. Jmenovitě jimi byly Česká zemská komise

pro péči o mládež v Čechách v Praze, Česká zemská péče o mládež na Moravě v Brně, Česká ústředna pro péči o mládež slezskou v Opavě, Zemské ústredie pečlivosti o mládež na Slovensku v Bratislavě a Zemská péče o mládež v Podkarpatské Rusi v Mukačeve. Tyto uvedené organizace zastřešoval Svaz československé péče o mládež v Praze.

Veřejná péče o mládež se v tehdejší Československu realizovala prostřednictvím systému státních, zemských a městských vychovatelem, kam byly umísťovány děti do 18 let na základě rozhodnutí trestního nebo poručenského soudu. Praxe však postupem času ukázala, že současný systém umísťování dětí do ústavů a jejich výchova v nich neřeší problematiku nápravy narušené mládeže dostatečně. Následně pak z tohoto důvodu bylo zřízeno Úřadovny pro péči o mládež u okresního soudu trestního v Praze, jejímiž hlavními úkoly bylo zjištění poměrů mladistvého, intervence u hlavního líčení a výkon výchovných a ochranných opatření. Tato instituce byla vzorem pro pozdější zakládání úřadoven i v jiných městech při jednotlivých soudech.

Další nově vzniklou institucí péče o mládež byla tzv. útulna s názvem Dobrý Pastýř pro mladistvé chlapce. V roce 1928 došlo k převzetí obou uvedených institucí a to Jednotou pro podporu soudů Velké Prahy v péči o mládež. Dalšími podstatnými institucemi v péči o mládež byly také okresní péče o mládež, které konaly prověřování poměrů mladistvého, udržovaly nad mladistvým ochranný dozor a podávaly soudu či policejním orgánům zprávy o chování mladistvého. Na závěr lze tedy dovodit, že existovaly dva typy institucí zabývajících se touto problematikou, kdy prvním typem byly instituce zřízené jako integrální součást úřadů okresních péčí o mládež a druhým typem pak instituce zřízené přímo u jednotlivých soudů, disponující vlastním personálem.

Po vzniku samostatného Československa byl v platnosti na území Čech, Moravy a Slezska výše uvedený rakouský trestní zákon z roku 1852, na území Slovenska a Podkarpatské Rusi bylo v platnosti právo uherské. Československo nadále pokračovalo i v nastolené snaze o vytvoření samostatného trestního zákona pro mladistvé, a tato snaha vyvrcholila v roce 1922, vytvořením osnovy zákona, která však nikdy nebyla předložena Národnímu shromáždění jako zákonodárnému sboru. Až druhá osnova zákona byla předložena Národnímu shromáždění jako zákonodárnému

sboru, a to v roce 1930, a právě tato nakonec pomohla vzniknout novému zákonu č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží, který zahrnoval komplexní trestní hmotněprávní úpravu a některá trestně procesní ustanovení pro mladistvé.¹⁸ K unifikaci trestněprávních předpisů v oblasti trestání mládeže došlo tedy roku 1931 přijetím zákona číslo 48/1931 Sb. z. a n., o trestním soudnictví nad mládeží, jehož osnova vycházela z obdobných zásad jako německá a rakouská právní úprava. O tomto zákonu lze dnes uvést, že byl na svou dobu velmi pokrokový, o čemž svědčí myšlenka zachycená v důvodové zprávě k tomuto zákonu: „Uložení trestu jako odplaty za čin nebylo by ještě učiněno nic ani na záchranu mladistvého provinilce, ani na ochranu společnosti před dorůstajícím zločincem. Je nutné zjistit příčiny zla a potírat je vhodnými prostředky. Trest, zejména pak trest, který by byl vykonáván stejně jako trest na osobách dorostlých, k dosažení tohoto účelu často nepostačuje, někdy pak se jeví přímo neúčelným, ba i škodlivým. Vůdčí zásadou trestního práva mládeže musí pak býti: co nejméně trestati, co nejvíce vychovávat a je-li nutné trestati, pak i trestem vychovávat a polepšovat.“¹⁹

V tomto zákoně lze spatřovat především jeho cíl, který je spíše mladistvého vychovávat a chránit před škodlivými vlivy, než jej trestat. Tento zákon obsahoval jak úpravu trestního práva hmotného i procesního a byl lex specialis k obecnému trestnímu právu.²⁰ Byl nově vymezen účel trestního řízení a v návaznosti na to došlo ke změně organizace soudnictví a to zavedením specializovaných soudů pro mládež.

Tyto specializované soudy byly zřízeny jako oddělení stávajících soudů - u krajských soudů rozhodoval senát mládeže a u okresních soudů soudce mládeže (soudci mládeže vykonávali také agendu soudce poručenského). Došlo tak k vytvoření samostatného systému justice v podmínkách justičně orientovaného modelu zacházení s delikventní mládeží.²¹

Hranice trestní odpovědnosti byla tak stanovena věkem 14 let, zletilost se nabývala dosažením věku 21 let. Dále zákon rozeznával:

¹⁸ Mladistvým byla osoba, která v době spáchání činu dovršila 14. rok a nepřekročila 18. rok svého věku.

¹⁹ Válková, H., Dúňkel, F. Trestní zákonodárství nad mládeží v historické a srovnávací Leges, 1992, s. 20

²⁰ § 2 odst. 1 a § 28 odst. 1 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n., o trestním soudnictví nad mládeží

²¹ Zezulová, J. Trestní soudnictví nad mládeží z pohledu reformy trestního práva. Právní rozhledy, 1996, č. 7, s. 133

- nedospělé osoby ve věku do 14 let
- mladistvé ve věku od 14 do 18 let

Nedospělé osoby tak nebyly trestně odpovědné a byla pro ně stanovena nevyvratitelná domněnka nepřičetnosti. Věk mladistvých byl považován za věk pochybné přičetnosti, kde záleželo na stupni vývoje mladistvého po stránce intelektuální a mravní, uplatnila se zde tedy relativní trestní odpovědnost.²² Již zde, tak jako v současné platné právní úpravě, zákon označoval trestný čin mladistvých jako provinění.

Místní příslušnost soudu byla specificky upravena podle obvodu, v němž měl mladistvý stálý pobyt v době spáchání činu. Velký důraz byl kladen také na odbornou kvalifikaci soudců mládeže, žalobců mládeže v rámci prokuratury a osob s nimi spolupracujících, zákon umožňoval také využití tzv. osob předzvědných vypovídajících o poměrech mladistvého. Významná byla i zásada součinnosti justičních orgánů s institucemi sociální péče (tzv. pomocná zařízení pro soudní péči o mládež²³).

Platil zákaz zveřejňování informací, kdy zveřejňování informací bylo omezeno jen na ty informace, ze kterých se nedalo usoudit, o jakou osobu mladistvého se jedná. Porušení tohoto nařízení bylo trestným činem. Hlavní líčení se konalo zásadně veřejně a přítomnost obviněného při hlavním líčení byla nutná.

Došlo i k rozšíření důvodů nutné obhajoby mladistvého a byla i možnost vyloučení veřejnosti se souhlasem obhájce či státního zástupce, pokud by to bylo ku prospěchu mladistvého. Vazba byla, tak jako dnes, považována za krajní prostředek, který měl být použit, jen pokud by se jejího účelu nepodařilo dosáhnout jinak.

Zákon umožňoval výběr ze široké škály trestních sankcí a opatření výchovného charakteru. Poručenský soud mohl nad nedospělým nebo mladistvým, který nebyl trestný, vyslovit výchovná nebo léčebná opatření nebo udělit napomenutí osobám o ně

²² § 2 odst. 2 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n. prohlašoval mladistvého beztrestným, nemohl-li pro značnou zaostalost v době spáchání činu rozpoznat jeho bezprávnost nebo řídit své jednání podle správného rozpoznání.

²³ Kallab, J. Stručný výklad zákona z 11. března 1931: č. 48 Sb. z. a n. o trestním soudnictví. Československý akademický spolek Právník, 1931, s. 32.

pečujícím. Trestní soud mohl vedle uložení, nově zavedených ochranných opatření mladistvého odsoudit podmíněně, nepodmíněně nebo upustit od potrestání. Horní a dolní hranice trestních sazeb se snižovaly na polovinu, ovšem s tím, že horní hranice nesměla překročit pět let a dolní hranice nesměla překročit jeden rok, s výjimkou trestných činů, za které by hrozil trest smrti nebo doživotí. Výjimečný trest zavření od jednoho do deseti let byl zvláštním trestem, nastupoval místo trestu smrti a trestu doživotní ztráty svobody.²⁴ Jeho účelem bylo polepšení mladistvého²⁵ - u odsouzených se dbalo na jejich výchovu a tělesný rozvoj. Mladistvý měl být vždy oddělen od ostatních vězňů. Dalším možným trestem byl ještě peněžitý trest. Mladistvému nesměl být uložen trest, jako zkrácení občanských práv, policejní dohled, nucená pracovní kolonie nebo ztráta úřadu. Vypovězení či vyhoštění bylo možné jen v tom případě, pokud tímto nehrozilo vydání v nebezpečí zpustnutí.

Tento, na svou dobu, velmi pokrokový zákon, byl však v praxi na celém území Československé republiky používán po svém schválení pouhých, necelých devět let, neboť na základě Výnosu vůdce a říšského kancléře ze dne 16.3.1939 došlo k jednostrannému vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava, v jehož různých částech platila různá právní úprava. Následně však zákon opět začal platit pro celé území Československa počínaje rokem 1945, ale o pět let později, byl dle mého názoru ku škodě, bohužel bez náhrady zrušen trestním zákonem z roku 1950, jímž byla některá ustanovení, týkající se trestního řízení mladistvých zařazena do jeho působnosti a zanikl tak na dlouhá léta samostatný systém trestní justice nad mládeží.

²⁴ Trest zavření do 6 měs. se vykonával v soudních věznicích či výchovně, trest delší 6 měs. pak v polepšovně ve 3 kázeňských třídách. Po dosažení 21 let se zbytek trestu odpykal v trestním ústavu.

²⁵ Zedulová, J. Trestní zákonodárství nad mládeží. Brno, MU, 1997, s. 50

2.3 Úsek vývoje od roku 1950 do roku 1989

Jak jsem již v předchozí kapitole uvedl, roku 1950 se stal účinným nový trestní zákon, který po vzoru Sovětského svazu bez náhrady zrušil specializovaný zákon o trestním soudnictví nad mládeží z roku 1931.

Zákon o trestním soudnictví nad mládeží byl tedy bez náhrady zrušen trestním zákonem číslo 86/1950 Sb.. Trestněprávní úprava trestání mládeže byla začleněna do obecných trestněprávních předpisů a následně pak došlo i ke zrušení samostatných soudů mládeže. Problematika mladistvých byla upravena jen v osmi ustanoveních tohoto trestního zákona.²⁶ Dolní hranicí pro vznik trestní odpovědnosti se stal věk patnácti let. Vstoupila tak v platnost koncepce absolutní, trestní odpovědnosti, která znamenala, že trestní odpovědnost nastupuje po spáchání činu bez ohledu na mravní a rozumovou vyspělost osoby, kdy jedinou podmínku trestní odpovědnosti mladistvého bylo dosažení 15-tého roku věku.

Žádnou větší změnu tak nepřinesla ani další právní úprava, která byla představována trestním zákonem číslo 140/1961 Sb. a trestním řádem číslo 141/1961 Sb. Došlo k několika málo pozměněním některých ustanovení, ale trestněprávní úprava mladistvých dotčena nebyla. Tyto zákony pak zrušily i možnost soudce upustit z taxativních důvodů od potrestání a ze stejných taxativních důvodů zrušily možnost prokurátora zastavit trestní stíhání mladistvého, kterou trestní zákon z 50. let ještě do té doby připouštěl.

V 60. a 70. letech nepřála politická situace myšlenkám samostatné právní úpravy trestní odpovědnosti a postihu mladistvých, kterou v té době prosazoval Výzkumný ústav kriminologický na základě svých výzkumných prací.

V 80. letech pak byly zaznamenány počátky přípravných prací na rekonstrukci trestního práva. Značná a zatím ještě marná však byla snaha o rozšíření výchovných opatření pro mladistvé pachatele, neboť to byla doba ve které se ještě tato snaha nepodařila prosadit.

²⁶ Pouze upuštění od potrestání mladistvého podle § 58 zákona č. 86/1950 Sb. preferovalo před represí

2.4 Úsek vývoje po roce 1989

Období po roce 1989, které je spojeno změnou politického režimu, přechodem v demokratický a právní stát a dalšími, významnými, společenskými změnami přineslo také potřebu reformy právního řádu, a tedy i práva trestního. Reforma, která proběhla, by se dala rozčlenit do dvou fází a to na základě změn, které nastaly po roce 1989, tzv. Sametové revoluci:

1) fází první je možné charakterizovat novelami trestněprávních předpisů, které vycházely především z nutnosti okamžitých změn v trestněprávních předpisech, jejichž potřeba vyplynula z nově vzniklé situace a podmínek ve společnosti, kde se měnil pohled na společnost

2) druhou fází je možné charakterizovat rekonstrukcí trestního práva, která souvisí s reflektováním potřeby dlouhodobých změn v právu, které si společnost vynutila po změně systému novým vývojem a postojem

V roce 1990 pak bylo trestní právo podstatně novelizováno, ale bohužel ani tyto novelizace, neprosadily myšlenky z let osmdesátých. Určité pozitivum, které lze spatřovat, bylo rozšíření rejstříku trestních opatření ukládaných mladistvým a rovněž případy okamžitého zahlazení odsouzení ihned po vykonání trestu. V roce 1991 pracovní skupina Ústavu státu a práva ČSAV²⁷ předložila návrh novelizace trestněprávních předpisů, který měl zahrnovat podle jejich vyjádření alespoň nejnutnější změny v trestněprávní úpravě trestní odpovědnosti a trestního řízení ve věcech mladistvých. Cíl, který si tato pracovní skupina vytyčila, bylo zejména zavedení institutu podmíněného zastavení trestního stíhání tak, aby mohla být zajištěna výchova mladistvého, aniž by došlo k jeho odsouzení. Problematika mladistvých byla tedy v době po roce 1989 upravena v hlavě VII. v § 74 až § 87 zákona číslo 140/1961 Sb., trestní zákon (dále také „TZ“). Rozsáhlejší a koncepčnější změna se očekávala až současně s novou rekonstrukcí trestního práva, kdy tato změna byla předpokládána na rok 1994-1995.

²⁷ Zezulová, J. Trestní zákonodárství nad mládeží. Brno: MU, 1997, s. 80

V roce 2001 byl pracovní skupinou ustavenou Ministerstvem spravedlnosti v rámci Komise pro rekonstrukci trestního práva, vypracován návrh samostatného zákona o soudnictví ve věcech mládeže, který vláda také schválila a postoupila Poslanecké sněmovně. Z důvodu parlamentních voleb v roce 2002 byl návrh zákona vyřazen z programu a musel být vládou opakovaně předložen Poslanecké sněmovně v dalším volebním období, což bylo zdůvodněno tím, že tak zásadní zákon a změny s ním spojené, by měla projednat Poslanecká sněmovna, která vzejde z nových voleb.

Změna, která tedy byla očekávána, nastala až přijetím samostatného zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže, který se stal účinným 1.1.2004. V tomto zákoně je uvedeno 104 ustanovení, v nichž již bylo možno dostatečně rozpracovat většinu trestněprávních aspektů kriminality mládeže. Tento zákon je podle ustanovení § 74 trestního zákona speciálním zákonem k trestnímu zákonu a stejně tak podle § 291 trestního řádu je speciálním zákonem k trestnímu řádu. V ZSM jsou obsaženy vlastní zásady, podmínky trestní odpovědnosti mladistvých, zániku trestnosti, výčet opatření ukládaných mladistvým a podmínky jejich ukládání, a rovněž některá procesní ustanovení jako jsou podmínky zastoupení mladistvého, vazby či dokazování, a také ustanovení o výkonu uložených opatření. Rovněž je jeho nedílnou součástí také hlava III týkající se dětí mladších 15 let.

V současné době se tak ve věcech mladistvých postupuje podle zákona č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů, který nabyl účinnosti 1. 1. 2004 a který byl dne 23. června 2003 schválen. Toto je tedy zákon, kterým byl tak po 53 letech v České republice znovu vytvořen samostatný systém soudnictví nad mládeží. Podrobně se právní úpravě, která byla zavedena tímto zákonem, budu věnovat v další části této práce.

3. Důvody a východiska nové právní úpravy

3.1 Nedostatky dosavadní právní úpravy

Jak jsem již v této práci uvedl, Česká republika měla do roku 1950 speciální zákon o trestním soudnictví nad mládeží, který byl v platnosti od roku 1931 a který vycházel z reformních celosvětových snah o výchovu mladistvého pachatele, namísto uplatňování trestního postihu, který navíc může při neadekvátním použití působit jako faktor přispívající k rozvoji budoucí kriminální kariéry jedince.²⁸ Tento zákon byl však následně bez náhrady zrušen a trestněprávní ustanovení upravující problematiku mládeže byla začleněna do obecných trestněprávních předpisů. To byl zánik samostatného trestního systému nad mládeží a je na místě v této souvislosti uvést, že se jedná o návrat zpět, k přístupům uplatňovaným v dobách před vznikem tohoto zákona.

Tento vzniklý stav se nelíbil řadě odborníků pohybujících se v kruzích trestního práva mládeže, a proto se ihned po uvolnění totalitního režimu a změně politické situace v ČSFR objevují myšlenky a snahy o obnovení samostatnosti systému trestní justice nad mládeží v rámci zahájení přípravných prací na celkové rekodifikaci trestního práva. Je otázkou proč převážil názor o dostatečnosti postupných novelizací trestních předpisů, když neexistovaly speciální soudy pro mládež a chyběl systém sociálních pracovníků veřejné péče o mládež. Koncepce trestní politiky ve vztahu k trestněprávním aspektům kriminality mládeže záhy ve svém zaměření ustrnula až do roku 1996 na pouhých diskuzích o určení dolní hranice trestní odpovědnosti a na trestání mladistvých.

Obrat k lepšímu, ve vývoji trestní politiky ve vztahu k delikventní mládeži lze zaznamenat zhruba na počátku roku 1997, neboť následně pak během následujících dvou let vzniklo na půdě Komise pro rekodifikaci trestního práva hmotného a procesního, ustanovené při ministerstvu spravedlnosti, celkem 6 dokumentů věnovaných výhradně nové samostatné kodifikaci trestního práva mládeže, na základě kterých byl později zpracován Věcný záměr zákona o soudnictví nad mládeží.²⁹

²⁸ Kuchta, J., Válková, H. a kol.: Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C.H.Beck, 2005, s. 287

²⁹ Schválen usnesením vlády ČR č. 890 ze dne 13.9.2000

V těchto dokumentech byla konečně zakotvena myšlenka a lze v nich spatřovat i pravidlo, že jakkoli pojatou společenskou reakci na kriminalitu mládeže je nutno chápat jako integrální součást systému právní ochrany mládeže, dříve označovaného jako systém veřejné péče o mládež. Návrh ZSM byl předložen na začátku roku 2001 vládě ke schválení, která jej následně postoupila k dalšímu projednání Parlamentu ČR. Poslanecká sněmovna jej však v dubnu roku 2002 vyřadila z programu jednání, což odůvodnila, že na tak rozsáhlou reformu musejí mít více času, než který jim zbývá v současném volebním období. Návrh byl opětovně po červnových volbách na podzim roku 2002, vládou projednán a předložen Poslanecké sněmovně, která jej schválila dne 21.5.2003. Úspěchem pro české soudnictví, byl tak po dlouhé řadě jednání výsledek přijetí ZSM s účinností ke dni 1.1.2004.

Již v 90. letech sice došlo k velkému posunu uplatňované trestní politiky směrem k častějšímu ukládání trestů nespojených s odnětím svobody, ale ani tyto opatření, nevedly k pozitivním výsledkům, zejména z hlediska recidivy mladistvých a jejich další kriminální kariéry. Nejčastěji ukládaly trestní soudy mladistvým pachatelům trest odnětí svobody s podmíněným odkladem na zkušební dobu. Vedle tohoto trestu byl dále ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody, a to 11-14 % mladistvých, a možnost upustit od potrestání, soudy využívaly u mladistvých v rozmezí od 9 do 17 %. Další sankce byly zejména peněžitý trest a obecně prospěšné práce, které bylo možné uložit od 1. 1. 1998, ale tyto se na celkové skladbě ukládaných sankcí v té době, významně nepodílely. Taktéž se nijak moc nevyužívaly alternativní, procesní postupy, kterými jsou podmíněné zastavení trestního stíhání a narovnání.

V této souvislosti je nutno připomenout, že trestní předpisy byly v té době přijaty před zhruba čtyřiceti lety a nebyly tudíž schopny dostatečně pružně reagovat na novou sociálně ekonomickou situaci mládeže a na nové formy jejich delikventních projevů.

Důvodů tak k vypracování a přijetí ZSM byla celá řada, přičemž při jejich vyjmenovávání a vysvětlování budu vycházet z Důvodové zprávy k ZSM. Podle této zprávy, bylo zásadním nedostatkem v té době, platné trestněprávní úpravy ve vztahu k mladistvým pachatelům nedostatečná diferenciací jejich trestní odpovědnosti, jež nepřihlížela k odlišnému procesu vzniku, odlišné povaze a projevům trestné činnosti mladistvých. Úprava hmotněprávní i procesně právní vztahující se k mladistvým

pachatelům byla v trestněprávních předpisech koncipována pouze jako výjimka z úpravy obecné, což bylo překážkou pro náležité vymezení odlišné trestní odpovědnosti mladistvých a pro formulaci základních zásad a postupů charakterizujících zvláštní řízení proti mladistvým pachatelům. Přitom právě vývojová specifika mladistvých pachatelů s ohledem na jejich nízký věk maturový i biologický, vyžadují zcela odlišný přístup všech orgánů činných v trestním řízení, včetně maximálního využívání různých alternativních trestů a mělo by dojít právě k omezení trestu odnětí svobody.

Uvedená potřeba preciznější formulace některých atributů trestní odpovědnosti mladistvých a potřeba zakotvení některých nových institutů, svým velkým rozsahem způsobila, že by tomu odpovídající právní úpravu nebylo možné do obecných trestněprávních norem organicky začlenit. I proto zahraniční právní úpravy stejně jako doporučení Rady Evropy jednoznačně upřednostňují samostatnou právní úpravu trestního soudnictví pro mladistvé.

Dalšími zásadními nedostatky předchozí právní úpravy dle Důvodové zprávy³⁰ bylo:

- nedostatečná úprava zacházení s osobami mladšími patnácti let, které se dopustily činu jinak trestného,
- nedodržení významné zásady pomocné úlohy trestní represe, jež by měla být u mladistvých zvlášť zdůrazněna,
- nedostatečná individualizace řešení deliktů mladistvých a pachatelů ve věku blízkém věku mladistvých, a přílišná úzkost škály použitelných opatření,
- nevyhovující právní úprava vazby mladistvého pachatele,
- až na sporadické výjimky neuplatňování ustanovení § 296 trestního řádu, jež hovoří o výjimečnosti společného soudního řízení proti mladistvému a osobě starší

³⁰ Důvodová zpráva k návrhu zákona o soudnictví ve věcech mládeže, staženo 10.01.2012, ASPI

než osmnáct let, v praxi,

- nedostatečné vymezení a ochrana postavení mladistvého a jeho osobnosti a soukromí v trestním řízení
- nikoli náležité vymezení zvláštního postupu při výkonu trestů a ochranných opatření mladistvých,
- nerespektování specializace soudců či senátů obecných soudů na trestní věci mladistvých
- nedostatečné zajištění specializace policistů
- nedostatečné zabezpečení spolupráce s Probační a mediační službou, jakož i s dalšími institucemi podílejícími se na péči o mládež.

Jak bylo dále v Důvodové zprávě uvedeno, opatření uplatňovaná u mladistvých by měla zahrnovat jak prvky výchovné, léčebně-ochranné, tak i takové, které zabezpečují ochranu společnosti.

3.2 Východiska nové právní úpravy

Navrhovaná reforma trestního práva v oblasti soudnictví nad mládeží vycházela z principů tzv. restorativní (obnovující) justice, která klade důraz na obnovení trestným činem narušených společenských vztahů a vyvozuje důsledky pro pachatele, spočívající zejména v tom, že pachatel převezme odpovědnost za spáchaný čin a dále spočívá v povinnosti morálního a finančního odškodnění poškozeného založeného na spravedlivém rozsudku. Takový přístup se totiž ukazoval v analýzách zahraničních právních úprav jako mnohem účinnější než jednostranně orientovaná paternalistická reakce, která se soustřeďuje mnohem více na minulost a trestný čin, než na budoucnost mladistvého a poskytnutí mu příležitosti osobně se podílet na znovuoobnovení

konfliktem dotčených mezilidských vztahů. Restorativní justici bychom tak mohli chápat jako soubor postulátů, cílů a metod určující konkrétní přístup k řešení problematiky kriminality.³¹

Restorativní justice zdůrazňuje především práva poškozeného a jeho ochranu a mimosoudní vyřízení trestních věcí. Většinou ji však nevnímáme jako samostatný justiční systém, ale spíše jako paralelu k trestní justici, kterou restorativní justice výrazným způsobem doplňuje. Koncepce restorativní justice je ovládána celou řadou principů, z nichž jako základní lze označit chápání zločinu jako újmy způsobené oběti či narušení sociálních vztahů mezi pachatelem a obětí, zásadu výjimečného trestání a nezpříšňování trestní represe, aktivní podílení se pachatele na odčinění újmy, apod. V souvislosti s aplikací principů restorativní justice byla aliancí nevládních organizací působících při OSN v oblasti prevence kriminality a trestní justice vypracována pracovní definice tohoto pojmu. „Restorativní justice je proces, při kterém všechny strany, mající účast na určitém trestném činu, se setkávají společně za účelem kolektivního posouzení, jak vyřešit nepříznivé následky trestného činu a jeho budoucí důsledky.“³²

Nejrozšířenějšími postupy uplatňovanými v rámci restorativní justice v zahraničí jsou mediace, při níž se zprostředkovává kontakt pachatele s obětí za účelem hledání způsobů řešení vzniklé situace, family group conferencing (volně přeloženo rodinná skupinová konference), jejímž smyslem je projednání věci mimo soudní řízení za účasti rodin pachatele a oběti, a circle sentencing, jímž je podílení se příslušníků určité komunity na projednávání činu spáchaného jejím členem nebo v jejím rámci, a tak by mělo dojít k nápravě škody.

Základní myšlenkou nového ZSM se stala restorativní justice, když ze základních zásad a účelu zákona plyne snaha o snížení kriminality mládeže, ke které má dojít především pozitivními přístupy k mladistvému, minimalizováním rizik stigmatizace mladistvého a snaha o zapojení širokého spektra osob do řešení vzniklé situace. Zákon ve všech svých částech zdůrazňuje především výchovu a ochranu mladistvého, stejně

³¹ Karabec, Z. Koncept restorativní justice. Restorativní justice: Sborník příspěvků a dokumentů. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003, s. 8

³² Karabec, Z. Koncept restorativní justice. Restorativní justice: Sborník příspěvků a dokumentů. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003, s. 9-10

jako uspokojení zájmů poškozeného, což jsou základní vůdčí ideje celého systému restorativní justice.

4. Zákon č. 218/2003 Sb., O soudnictví ve věcech mládeže

4.1 Obecně k zákonu o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže lze definovat jako právní normu přijatou za účelem komplexního řešení trestních věcí mladistvých. Jeho vůdčí myšlenkou, jak jsem popsal v předchozí kapitole, je koncepce restorativní justice, jejíž principy se prolínají celým zákonem. Tento zákon je výsledek dlouholetých snah odborné veřejnosti o jeho přijetí, kdy tato odborná veřejnost řadu let poukazovala na nezbytnost řešení kriminality mládeže způsobem odlišným od dospělých, neboť tato skupina pachatelů je ve fázi, ve které se dá ještě formovat a vychovávat.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže lze také nazvat normou speciální k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen trestní zákoník, resp. TZ) a k zákonu č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen trestní řád, resp. TŘ) a upravuje podmínky odpovědnosti mládeže za protiprávní činy uvedené v trestním zákoníku, škálu opatření ukládaných za takové činy, způsoby rozhodování a výkon soudnictví ve věcech mládeže. ZSM nabyl účinnosti ke dni 1.1.2004 a inspiroval se zejména v prvorepublikovém zákoně o soudnictví nad mládeží a v obdobných zahraničních právních úpravách, kde již s vyšetřováním mladistvých měli větší zkušenosti.

4.2 Soulad s ústavním pořádkem ČR

Prameny práva nižší právní síly nesmí odporovat pramenům práva vyšší právní síly, a je tedy nezbytné, aby zákon o soudnictví ve věcech mládeže byl v souladu s ústavním pořádkem ČR. V této souvislosti lze konstatovat, že zákon o soudnictví ve věcech mládeže je plně v souladu s ústavním pořádkem ČR a s mezinárodními úmluvami, kterými je ČR vázána. Zajímavostí je, že právní akty Evropské unie, jejímž je ČR členem, předmětnou problematiku neupravují. Specifický přístup k mládeži vychází z ústavního zakotvení zvláštní ochrany dětí a mládeže v čl. 32 odst. 1 hlavy

páté Listiny základních práv a svobod (dále jen LZPS) jako součásti ústavního pořádku ČR dle ust. Čl. 3 Ústavy. V tomto ustanovení čl.3 je řečeno: „Zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena.“ Toto ustanovení je jediné ustanovení v rámci ústavního pořádku ČR, které se vztahuje přímo k dětem a mládeži, ale ve srovnání k ustanovení čl. 41 odst. 1 LZPS, není toto ústavně, zaručené právo přímo vymahatelné a je možno se jej domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí. Takovým zákonem je v českém právním řádu je právě zákon o soudnictví ve věcech mládeže. Následující ustanovení Ústavy a LZPS se již nezabývají přímo trestním řízením ve věcech mladistvých, ale týkají se trestního řízení obecně, jehož právní úprava se pro mladistvé užívá, nestanoví-li speciální ZSM jinak. Ústava ČR a LZPS především zakotvují určité limity trestního řízení proto, aby byla zaručena práva a svobody jednotlivce a také aby tyto byly legitimním základem pro jejich efektivní právní ochranu.

Jestliže má každý dům základy, tak právě základní stavební kámen trestního řízení je čl. 4 Ústavy, v němž je uvedeno, že základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci, a dále hlava IV. Ústavy zakotvující základní pravidla výkonu soudní moci ve státě. V tomto případě se má na mysl jak civilní, tak trestní soudnictví. Ustanovení o soudní moci jsou dále rozpracována v hlavě páté LZPS, přičemž čl. 39 a 40 LZPS obsahují konkrétní ustanovení týkající se trestního řízení.

4.3 Soulad s mezinárodními smlouvami

Rozhodujícím pro výklad trestního řízení ve věcech mladistvých je čl. 10 Ústavy, jež uvádí: „Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu. Stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.“ Čl. 95 odst. 1 Ústavy stanoví, že soudce je při svém rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu. Taková mezinárodní smlouva se použije, stanoví-li něco jiného než zákon a k jejímu použití jsou vázány všechny orgány činné v trestním řízení. Důsledkem nepoužití popsané mezinárodní smlouvy je porušení samotné Ústavy.

Mezinárodní smlouva, jak byla výše popsána, se použije, je-li pro občana příznivější než zákonná úprava, a to na základě zpětného odkazu, nazývaného pravidlem přednosti nejpříznivější normy, jež bývá obsažen v mezinárodních smlouvách o lidských právech, a která vyjadřuje pravidlo použití zákona pro občana příznivějšího i přes stanovenou přednost dané mezinárodní smlouvy.

Jsou-li práva zaručená zákonem a mezinárodní smlouvou upravena v souladu, je i přesto nutné mít mezinárodní smlouvu na zřeteli, neboť by mohla upravovat dané právo přece jen jinak než zákon. K takovému zjištění je nutno přihlídnout i k judikatuře příslušného mezinárodního kontrolního orgánu. Zároveň musí být mezinárodní smlouva brána v potaz i při interpretaci čistě vnitrostátního právního předpisu, a to s ohledem na ustanovení čl. 1 odst. 2 Ústavy, jež říká, že Česká republika dodržuje závazky, jež pro ni vyplývají z mezinárodního práva. To mimo jiné znamená, že je třeba vnitrostátní právo vykládat a aplikovat tak, aby nebyly nijak porušeny mezinárodněprávní závazky ČR.

Problematiku trestního řízení obecně a na problematiku trestního řízení ve věcech mladistvých se vztahuje celá řada mezinárodněprávních dokumentů a i několik mezinárodních smluv splňujících výše popsané podmínky čl. 10 Ústavy. Mezi ty nejdůležitější dokumenty vztahující se k trestnímu řízení ve věcech mladistvých a dětí patří dokumenty, které byly přijaty na půdě OSN a Rady Evropy. Prvním stěžejním dokumentem jsou Minimální standardní pravidla soudnictví nad mládeží, někdy nazývaná jako Pekingská pravidla, která byla přijata ve formě rezoluce Valného shromáždění OSN č. 40/33 z důvodů ochrany mladistvých pachatelů trestných činů v již roce 1985.

Pekingská pravidla obsahují návaznost zejména na Všeobecnou deklaraci lidských práv, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech. Pekingská pravidla jsou rozdělena do šesti částí, které jsou pod názvy : obecné zásady, vyšetřování a soudní stíhání, soudní rozhodnutí a opatření, neinstitucionalizované zacházení s mladistvými pachateli, institucionalizované zacházení a výzkum, plánování a zhodnocení vývoje soudnictví nad mládeží.

Dalšími důležitými dokumenty, na které by se nemělo zapomínat, jsou Směrnice OSN pro prevenci kriminality mládeže³³, též nazývaná Riydhská, z roku 1990, Pravidla OSN k ochraně mladistvých zbavených osobní svobody z roku 1990³⁴, Úmluva OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu z roku 1984 a Rezoluce 9. kongresu OSN v Káhiře z roku 1995.

Pozornost si ale zaslouží dle mého názoru Deklarace práv dítěte přijatá Valným shromážděním OSN v roce 1959, a rovněž o 30 let mladší rezoluce OSN, jejímž obsahem byla Úmluva o právech dítěte³⁵, kterou ČSFR v roce 1990 podepsala a o rok později ratifikovala, a z tohoto důvodu je pro nás závazná. Podle této Úmluvy je dítětem každá osoba mladší 18 let, pokud podle právního řádu, který se na ni vztahuje, nenabývá zletilosti dříve. Nemělo by se zapomenout, že Úmluva zakotvuje katalog práv dítěte a rovněž povinnost států tato práva respektovat, zabezpečit a přijmout k jejich ochraně veškerá nezbytná opatření.

Jestliže se zaměříme na trestní řízení, tak pro toto jsou podstatná ustanovení úmluvy čl. 12 zakotvující právo dítěte být slyšen v každém soudním řízení, které se ho týká, čl. 33 zakotvující ochranu dítěte před narkotiky a psychotropními látkami, čl. 37 zakazující trest smrti, mučení, nelidské nebo ponižující zacházení či trestání a příkazující použít vazbu jen jako krajní prostředek na co nejkratší možnou dobu, čl. 39 o povinnosti státu činit potřebná opatření k zajištění Úmluvou zakotvených práv a čl. 40, jež zahrnuje požadavek dodržování všech lidských práv v rámci trestního řízení proti dítěti (míněno dítě dle vymezení v Úmluvě).

Podle zmíněného čl. 40 Úmluvy jsou státy také povinny zabezpečit, aby žádné dítě nebylo obviněno, obžalováno či uznáno vinným z porušení trestních předpisů, jež nebyly účinné v době, kdy ke skutku došlo, dále aby každému dítěti obviněnému či obžalovanému z porušení zákona byly zaručeny alespoň následující práva a to:

- a) presumpce nevinny
- b) na okamžité informování o obvinění

³³ Přijatá ve formě rezoluce OSN 45/112 dne 14. 12. 1990

³⁴ Přijatá ve formě rezoluce OSN 45/113 ze dne 14. 12. 1990

³⁵ Vyhlášena ve Sbírce zákonů ČR pod. č. 104/1991 Sb.

- c) mít obhájce či jinou potřebnou pomoc
- d) na bezodkladné rozhodnutí věci v souladu se zákonem příslušným, nezávislým a nestranným soudem či jiným orgánem ve spravedlivém procesu
- e) nebýt nuceno k výpovědi či přiznání viny
- f) seznámit se s výpověďmi svědků
- g) na přezkoumatelnost rozhodnutí o porušení práva
- h) na bezplatnou pomoc tlumočnicka
- i) na ochranu soukromí

V Úmluvě je zároveň zakotven kontrolní mechanismus, jehož institucionálním vyjádřením je Výbor pro práva dítěte složený z nezávislých odborníků.

Na půdě OSN vznikla ještě další řada relevantních dokumentů, které řeší problematiku mládeže, avšak dle mého názoru by si prostor zasloužil významný dokument vzniklý na poli Rady Evropy, jímž je Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, zvaná též Římská úmluva z roku 1950, kterou jsme ratifikovali již v roce 1992.

Tato úmluva má podle čl. 10 Ústavy ČR přednost před zákonem, ale je nutno poznamenat, že součástí právního řádu mohou být a jsou jen ta ustanovení, která jsou tzv. self-executing, tj. ta která jsou vnitrostátně přímo aplikovatelná. Jsou to konkrétně ta pravidla, jež jsou podle svého obsahu a podle úmyslu smluvních stran adresována přímo subjektům vnitrostátního, právního řádu, tzn., jsou přímo pramenem práv a povinností těchto subjektů, dále jsou z hlediska formy a obsahu dostatečně přesná, aby mohla být vnitrostátními orgány přímo aplikována. V Úmluvě se především jedná o tzv. normativní ustanovení její hlavy I. a obdobná ustanovení obsažená v dodatkových protokolech. Dále je pro ČR podstatný kontrolní mechanismus obsažený v Úmluvě představovaný dvěma institucemi, a to Evropskou komisí pro lidská práva a Evropským soudem pro lidská práva. Úmluva přiznává každému, kdo podléhá jurisdikci smluvních

stran, právo na život³⁶, zákaz mučení a podrobování nelidskému či ponižujícímu zacházení, zákaz otroctví a nevolnictví, právo na svobodu a osobní bezpečnost a právo na spravedlivý proces. Další práva vztahující se k trestnímu řízení byla stanovena v 7. dodatkovém protokolu k Úmluvě. Jsou jimi konkrétně právo na přezkoumání rozhodnutí soudem vyššího stupně, právo na odškodnění v případě justičního omylu a zákaz dvojího trestního postihu pro tentýž skutek. Úmluva rovněž stanoví zákaz retroaktivity.

Dalším dokumentem přijatým na půdě Rady Evropy, který bych chtěl v této práci uvést, bylo roku 1987 Doporučení Rady Evropy³⁷ týkající se společenských reakcí na kriminalitu mládeže, jenž vycházelo ze zprávy Evropského výboru pro otázky kriminality a vyjadřovalo nastalé tendence návratu k tzv. tradičním přístupům k otázce kriminality mládeže. Tyto změny shrnuje Osmančík³⁸ do následujících bodů:

- dochází k oslabování paternalistického charakteru soudnictví pro mládež a naopak k posilování zejména procesních práv nezletilců, což se projevuje zejména tím, že nezletilí nejsou již dále považováni za neodpovědné bytosti, ale spíše je jim vštěpován určitý pocit společenské odpovědnosti
- odstranění paternalismu podle jeho slov neznamena naprostou rezignaci na úsilí vychovávat mladistvé pachatele, naopak se zvyšuje tendence posilovat preventivní opatření vůči možným pachatelům a tendence uplatňovat vůči provinilcům výchovná opatření nespojená s omezením osobní svobody
- zdůraznění důležitosti náhrady škody poškozenému vzhledem k výchovnému významu tohoto institutu

Za zmínku dle mého názoru dále stojí tyto dokumenty vzniklé na půdě Rady Evropy:

Doporučení Rady Evropy č. R (88) 6, týkající se společenské reakce na kriminalitu mládeže z řad mladých lidí pocházejících z přistěhovaleckých rodin,

³⁶ Trest smrti byl zrušen přijetím šestého dodatkového protokolu k Úmluvě dne 28.4.1983.

³⁷ Doporučení Rady Evropy č. R (87) 20

³⁸ O Osmančík, O. Rada Evropy a kriminalita mládeže, Československá kriminalistika, č. 3/1992

- Rezoluce č. R (66) 25, o krátkodobém zacházení s mladistvými pachateli do 21 let věku.
- Rezoluce č. R (65) 1, o trestech nahrazujících trest odnětí svobody,
- Doporučení č. R (87) 18, o zjednodušení trestního řízení,
- Doporučení č. R (92) 17, o jednotném postupu při ukládání trestů,
- Doporučení č. R (70) 1, k praktické organizaci opatření dohledu a pomoci podmíněně odsouzeným nebo podmíněně propuštěným,
- Doporučení č. R (87) 3- Evropská vězeňská pravidla (tj. přepracovaná rezoluce (73) 5),
- Doporučení č. R (99) 22, ohledně přeplněnosti vězeňských zařízení a nárůstu počtu vězněných osob.

Závěrem bych chtěl uvést, a to i s ohledem na své pracovní zařazení, že zákon o soudnictví ve věcech mládeže dle mého názoru, plně vyhovuje požadavkům mezinárodních smluv, upravujících lidská práva a základní svobody, všem výše uvedeným doporučením a respektuje uvedené rezoluce Organizace spojených národů a Rady Evropy, kdy v některých částech je totožný se zákony jiných zemí Evropské unie.

4.4 Vztah k jiným právním předpisům

Vztah zákona o soudnictví ve věcech mládeže k ostatním trestněprávním předpisům je vztahem speciality, přičemž tento zákon je v postavení lex specialis k lex generalis, kterými jsou trestní zákoník a trestní řád. Toto vyplývá z ustanovení § 109 trestního zákoníku, pod názvem mladiství, které zní: „Trestní odpovědnost mladistvých a sankce jim ukládané upravuje zákon o soudnictví ve věcech mládeže. Pokud zákon o soudnictví ve věcech mládeže nestanoví jinak, postupuje se podle tohoto zákona.“, a rovněž z ustanovení § 291 trestního řádu, pod názvem právní úprava řízení, které říká:

„Řízení v trestních věcech mladistvých upravuje zvláštní zákon. Pokud zvláštní zákon nestanoví jinak, postupuje se podle tohoto zákona.“

To mimo jiné znamená, že se postupuje podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže a v případě, že některé ustanovení hmotného či procesního práva v tomto zákoně chybí, uplatní se přiměřeně dané situaci obecné trestněprávní předpisy. To lze dokladovat i obdobným ustanovením samotného zákona o soudnictví ve věcech mládeže, konkrétně ustanovením § 1 odst. 3, které stanoví: „Pokud tento zákon nestanoví jinak, užije se na toho, kdo v době spáchání činu nepřekročil osmnáctý rok věku, obecných právních předpisů.“ Obecnými právními předpisy, myšleno slovy zákona o soudnictví ve věcech mládeže, jsou zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

5. Základní zásady trestního řízení ve věcech mladistvých

5.1 Základní zásady stanovené v ZSM

Cílem těchto zásad je modifikovat postup, rozhodování a výkon soudnictví ve věcech mládeže a nalezneme je především v ustanoveních § 3 a 4 ZSM. Dále jsou tyto zásady vyjádřeny v dalších ustanoveních v rámci celého ZSM. Hlavním cílem těchto principů je obnovení narušených sociálních vztahů, integrace mladého pachatele zpět do společnosti a jak již jsem uvedl, prevence dalšího páchaní trestné činnosti. Dle Sotoláře (2007)³⁹ se jedná o zásady:

1) princip restorativní justice – základem této zásady je znovuobnovující přístup k projednávání a řešení trestních věcí týkajících se mladistvých, jehož součástí je „obnovení narušených sociálních vztahů, začlenění dítěte mladšího patnácti let nebo mladistvého do rodinného a sociálního prostředí a k předcházení protiprávním činům“.⁴⁰

2) princip upřednostnění výchovy před represí – jedná se zásadu preference postupu a řešení trestních věcí s nižší mírou restriktivních zásahů do života mladistvého před intenzivnějšími opatřeními.⁴¹

3) princip ochrany soukromí a osobnosti mladistvého – tento princip odráží snahu o minimalizaci vedlejších negativních účinků v rámci trestního řízení s cílem zabránit nežádoucí stigmatizaci mladistvého. V řízení dle ZSM je třeba chránit osobní údaje a soukromí osoby, proti které se řízení vede. Tato zásada se projevuje jednak v zákazu zveřejňování informací o trestním řízení ve věci mladistvého a dále pak v tom, že hlavní líčení ve věcech mládeže až na výjimky zpravidla neverejné.⁴²

4) princip včasné a zároveň případu adekvátní reakce – základem této zásady je rychlost a individuální přístup k jednotlivým případům zejména při ukládání

³⁹ Musil J., Kratochvíl V., Šámal P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 743-745

⁴⁰ ZSM, zák. č. 218/2003 Sb., § 3 odst. 1

⁴¹ Musil J., Kratochvíl V., Šámal P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 744

⁴² Kovářová D. Nad zákonem o soudnictví ve věcech mládeže z pohledu praxe. Právo a rodina, 2004, č. 9

opatření.⁴³ ZSM je zaměřen především na výchovu mládeže k řádnému životu. Z tohoto důvodu je obzvláště důležité, aby mladistvý pachatel pocítil opatření, které mu bude uloženo za provinění, jako bezprostřední reakci na své protiprávní jednání.⁴⁴

5) princip specializace – soudnictví ve věcech mladistvých vykonávají soudy pro mládež, kdy byl v ZSM nově uveden tento pojem, který však neustanovuje zvláštní soustavu soudů, ale jde o zvláštní specializaci v rámci stávající soustavy soudů.⁴⁵

6) princip spolupráce – tato zásada vyjadřuje spolupráci soudů s orgánem sociálně právní ochrany dětí a Probační a mediační službou, případně s dalšími institucemi.⁴⁶

7) princip aktivní participace oběti na řešení případu – jde o zásadu posílení postavení poškozeného a jeho zájmu, tzn. aby došlo k náhradě škody způsobené protiprávním činem, nebo se mu dostalo jiného přiměřeného zadostiučinění. Tato zásada souvisí s uplatňováním odklonů od trestního stíhání ve věcech mladistvých, které často závisí na skutečnosti, zda mladistvý podnikl dostatečné kroky k náhradě škody.⁴⁷

Tyto výše uvedené nejdůležitější zásady představující závazná výkladová pravidla pro aplikaci všech ustanovení ZSM. Jejich součástí je také požadavek na zvláštní přípravu soudců, státních zástupců, příslušníků policejních orgánů a úředníků Probační a mediační služby a na jejich osobní předpoklady pro práci s mladistvými v rámci trestního řízení, kdy každý z těchto osob, které se zabývají trestnou činností mladistvých, by měl být k tomuto proškolen.

⁴³ Při ukládání opatření se přihlíží k osobnosti pachatele včetně jeho věku, rozumové a mravní vyspělosti, zdravotnímu stavu. Dále pak k jeho osobním, rodinným a sociálním poměrům a uložené opatření musí být přiměřené povaze a stupni nebezpečnosti spáchaného provinění. Současně je ZSM výslovně vyloučena v rámci ukládání opatření diskriminace mladistvého z důvodu politického, národního, sociálního nebo náboženského přesvědčení, popř. přesvědčení jeho rodičů či širší rodiny nebo tomuto odpovídající způsob výchovy.

⁴⁴ Musil J., Kratochvíl V., Šámal P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 744

⁴⁵ Musil J., Kratochvíl V., Šámal P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 745

⁴⁶ Musil J., Kratochvíl V., Šámal P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 745

⁴⁷ Musil J., Kratochvíl V., Šámal P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 745

5.2 Zásady stanovené v TŘ

Kromě speciálních zásad, které jsou obsaženy v ZSM, se na trestní řízení s mladistvými vztahují obecné zásady, které jsou uvedeny v § 2 trestního řádu. Některé z těchto zásad jsou upraveny a tyto zásady lze formulovat jako:

- 1) zásada presumpce nevinny
- 2) zásada oficiality
- 3) zásady vyhledávací a obžalovací
- 4) zásady ústnosti a bezprostřednosti
- 5) zásada hodnocení důkazů
- 6) zásada zajištění práva na obhajobu
- 7) zásada legality, která je zčásti omezená uplatňováním principu oportunity při odstoupení od trestního stíhání
- 8) zásada veřejnosti, která je omezená zásadou ochrany soukromí mladistvého.

6. Soudnictví ve věcech mládeže z pohledu trestního práva hmotného

6.1 Právní úprava

Právní úpravu trestního řízení, ať už se týká mladistvých či osob dospělých, není možno posuzovat a pochopit, aniž bychom znali hmotněprávní úpravu této problematiky. Proto jsem do této práce zařadil kapitolu, která by měla osvětlit nejen účel zákona, ale také jednotlivé pojmy a instituty trestního práva hmotného ve věcech mládeže.

6.2 Účel zákona

Účel zákona a jeho vztah k jiným zákonům je upravený v § 1 odst. 1, 2, 3 ZSM, kde jsou řešeny podmínky odpovědnosti mládeže za protiprávní činy uvedené v trestním zákoníku, následně zakotvuje projednání protiprávních činů, kterých se dopustily děti mladší patnáct let a mladiství a sleduje se především, aby se na toho, kdo se takového činu dopustil, užilo opatření které účinně přispěje k tomu, aby se nadále protiprávního jednání zdržel a našel si společenské uplatnění odpovídající jeho schopnostem a rozumovému vývoji, kdy právě z tohoto je zřejmé, že se klade důraz především na zvýšenou péči o delikventní mládež v tom smyslu, že požadavek je na převýchovu a prevenci aby nedocházelo k páchání další trestné činnosti mládeže, kdy mládež je považována za základní skupinu vyžadující zvýšenou pozornost společnosti i justice, neboť se dá na ně ještě výchovně působit, a tak je kladně ovlivnit.

V takto stanoveném účelu se promítá restorativní koncepce trestního práva mládeže, kdy je mladý pachatel provinění, nebo činu jinak trestného upozorněn na své protiprávní jednání a je kladen důraz na to, aby si toto uvědomil a vzal si ponaučení, a tak aby u něho došlo k tomu, že si vytvoří pozitivní návyky a myšlení. Postupy a opatření obnovující narušené vztahy by pak měly přispívat k předcházení trestné činnosti a mají mít přednost před postupy a opatřeními represivní povahy.

6.3 Základní pojmy

V případě zákona č. 218/2003 Sb. se jedná o úpravu speciální, která upravuje řadu institutů odlišně od obecné trestněprávní úpravy. Vzhledem k těmto skutečnostem je na místě uvést, že i samotný zákon podává definice některých pojmů a některé z nich vysvětluje právě proto, že se vyskytují v našem platném právním řádu zcela nově, nebo kratší dobu a jiné z toho důvodu, že často bývají interpretovány odlišně v trestním právu nebo např. v kriminologii a pak dochází k jejich nepochopení.

V zákoně č. 40/2009 Sb. je podle ustanovení § 13 trestný čin označen jako protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. Podle ustanovení § 14 zákona č. 40/2009 Sb. se trestné činy dělí na přečiny a zločiny. V případě postupu podle zákona č. 218/2003 Sb. se podle ustanovení § 2, písm. a) rozumí protiprávním činem provinění, trestný čin nebo čin jinak trestný.

Trestný čin spáchaný mladistvým pachatelem se nazývá provinění, kdy v podstatě jde o označení trestného činu spáchaného mladistvým a přesné znění je uvedeno v ustanovení § 6 ZSM. Konstrukce provinění je totožná s pojetím trestného činu dospělého. Na základě formálně-materiálního pojetí trestného činu musí i provinění vykazovat znaky uvedené v zákoně, kdy provinění je čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoníku, není proviněním, jestliže je spáchán mladistvým a stupeň jeho nebezpečnosti pro společnost je malý. Název pojmu „provinění,“ zákonodárci je zdůvodněn potřebou zvláštního zacházení s delikventní mládeží – postih za protiprávní jednání a aspekt odplaty doprovázený stigmatizací pachatele je zatlačován do pozadí a spíše se zdůrazňuje výchovné a preventivní působení na mladistvého pachatele tak, aby došlo k jeho nápravě.

Pojem opatření je zaváděn v ZSM zcela nově a nahrazuje pojem sankce (ve formě trestů a ochranných opatření v trestním zákoníku v minulosti trestním zákoně). U mladistvých jsou zavedeny tři druhy opatření a to výchovná opatření, ochranná opatření a trestní opatření, kdy tyto druhy opatření se uplatňují pouze u mladistvých a ne u dětí mladších patnácti let, u kterých se opatření vymezená v ustanovení § 93 ZSM takto nečlení. Lze tedy uvést, že opatření mají smíšenou povahu, kterou lze

spatřovat v tom, že obsahují jak prvky výchovné, tak léčebně-ochranné, tak i takové ochranné, které zabezpečují ochranu společnosti formou kontroly, dohledu a v určitých případech i formou izolace.

Pojem orgány činné podle ZSM se rozumí policejní orgány (§ 12 TR; závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2001), dále státní zástupci (§ 6 a § 7 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství; pokyn obecné povahy poř. č. 10/2003) a soudy pro mládež (uvedeny v § 4 ZSM).

Soudy pro mládež - byly zavedeny zákonem o soudnictví ve věcech mládeže a jsou věcně příslušné jak k výkonu soudnictví ve věcech mládeže, tak také k posuzování činů jinak trestných spáchaných dětmi mladšími patnácti let. Soudy pro mládež se rozumí zvláštní senát, anebo v zákonem stanovených případech předseda takového senátu, nebo samosoudce příslušného okresního, krajského, vrchního a Nejvyššího soudu. Tyto soudy jsou významné tím, že mají v rámci rozhodovací činnosti při řešení trestních věcí mladistvých také pravomoc řešit související otázky práva rodinného a sociálně-právní ochrany dětí.

6.4 Trestní odpovědnost mladistvých

I když byly návrhy, které se zabývaly snížením věkové hranice pro trestní odpovědnost na čtrnáct let, či alespoň u některých provinění tuto věkovou hranici snížit, doposud je trestní odpovědnost v Zákoně o soudnictví ve věcech mládeže zachována na dosažení věku patnáct let. ZSM však zavedl po vzoru zákona č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží v § 2 odst. 2, kde bylo stanoveno, že mladistvý není trestný, nemohl-li pro značnou zaostalost v době činu rozpoznat jeho bezprávnost, nebo řídit své jednání podle správného rozpoznání, a některých zahraničních úprav, zvláště německé a rakouské, podmíněnou či relativní odpovědnost či přičetnost, dříve nazývanou i pochybnou přičetností. Tato odpovědnost je uvedena v ustanovení § 5 odst. 1 ZSM, kde je uvedeno, že pokud mladistvý, který v době spáchání činu nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat jeho nebezpečnost pro společnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný.

Rozdíl je zde patrný v tom, že absolutní trestní odpovědnost je u mladistvého podmíněna nejen dosažením určitého věku a přičetnosti, ale také dosažením určitého stupně rozumové a mravní vyspělosti. Pojem rozumové a mravní vyspělosti je třeba vykládat ve vztahu k obvyklému vývoji mladistvých ve věku patnácti až osmnácti let a v případě pochybností o rozumovém a mravním vývoji konkrétní osoby mladistvého musí tuto pochybnost řešit soudní znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, případně i psychologie, kdy v § 58 ZSM je uvedeno, že vyšetření duševního stavu provádějí dva znalci.

Obecné důvody vyloučení trestní odpovědnosti nalezneme v § 25 trestního zákoníku, kde je upraven věk jako obligatorní znak subjektu trestného činu, a v ustanovení o nepřičetnosti v § 26 trestního zákoníku. Důvod stanovení věkové hranice trestní odpovědnosti je založen na shodných kritériích, na kterých je vybudováno pojetí přičetnosti (biologická a sociálně-psychologická dospělost rozpoznat nebezpečnost svého činu a ovládat své jednání). V souvislosti s tímto se hovoří o věku matrikovém jako ukazateli věku mentálního. Naskytá se otázka, zda v ustanovení § 5 odst. 1 ZSM je obsažen samostatný důvod vylučující trestní odpovědnost mladistvého, nebo zda jde o zvláštní případ přičetnosti, tedy relativní přičetnost? Z ustanovení § 5 odst. 1 ZSM vyplývá, že trestní odpovědnost mladistvého je vymezena pomocí takových kritérií, která trestněprávní teorie i trestní zákon používají pro vymezení přičetnosti. Proto lze usuzovat, že ustanovení § 5 odst. 1 ZSM představuje zvláštní důvod nepřičetnosti, tedy relativní přičetnosti mladistvého.⁴⁸

Pojem rozumové a mravní vyspělosti tedy navazuje na obecné vymezení přičetnosti, kterou se rozumí způsobilost být z hlediska duševních schopností pachatelem trestného činu. Ovšem na rozdíl od obecné přičetnosti vážící se na duševní poruchu je relativní přičetnost vázána na rozumovou a mravní vyspělost, která není projevem choroby, ale pouze toho, že dospívání dítěte je individuální proces. Tudíž se nedá vyloučit, že z důvodu vývojového opoždění nebude dítě při dosažení obecní hranice vzniku trestní odpovědnosti dostatečně zralé. Pokud pachatel není v souvislosti s použitím § 5 odst. 1 ZSM trestně odpovědný, je toto v přípravném řízení a při

⁴⁸ Šámal, P. K podmíněné či relativní trestní odpovědnosti mladistvého. Právní rozhledy, 2004, č. 2, s. 47-52

předběžném projednání obžaloby důvodem k zastavení trestního stíhání podle ustanovení § 172 odst. 1 písm. e) TŘ a podle ustanovení § 188 odst. 1 písm. c) TŘ, v hlavním líčení pak k vynesení zprošťujícího rozsudku podle ustanovení § 226 písm. d) TŘ.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže důsledně uplatňuje zásadu, že je třeba na každý spáchaný čin reagovat, a proto v § 5 odst. 2 ZSM stanoví, že pokud se mladistvý, který ovšem není trestně odpovědný pro nedostatek rozumové a mravní vyspělosti či z jiného zákonného důvodu (rozumí se jím nepřičetnost dle § 26 TZ), dopustí činu jinak trestného, bude možno vůči němu použít obdobných postupů a opatření, která jsou uplatňována vůči dětem mladším patnácti let podle § 89 až 96 ZSM.

7. Mladistvý jako subjekt trestné činnosti

7.1 Osobnost pachatele

Zkoumání *osobnosti pachatele* trestné činnosti je velice obtížné. Je podmínováno mnoha vzájemně působícími příčinami a limitováno celistvostí a systémovostí psychických funkcí a vlastností. Příčiny kriminálního chování nelze redukovat jen na psychický vývoj a osobnost pachatele, ale z mé praxe vím, že je nutné zaměřit se i na další faktory mající vliv na toto chování, kdy jedním z těchto faktorů je dědičnost, která může být zodpovědná za např. sníženou sebekontrolu nebo hyperaktivitu. Pouze tyto genetické dispozice však nevedou osobnost mladistvého pachatele k páčání protiprávního jednání. Dle mého názoru ale existuje řada faktorů, které mají bezprostřední vliv na to, že mladistvý přečin spáchá. Přečin může být podmíněný situačně, někdy k němu může dojít náhodně, jindy stojí v pozadí silný vliv sociálního okolí, zkušenost z rodiny, vyrovnání se kamarádům, či zařazení se do party atd.

Při zkoumání osobnosti pachatele je nutné věnovat pozornost všem vlivům, které mohou ovlivňovat a ovlivňují osobnost pachatele. Pochopit chování mladistvého pachatele, který spáchal provinění, znamená objasnit také motivy, potřeby a snahy, ze kterých může pramenit porušení zákona. Motiv a cíl delikventního chování bývá často nečitelný. I přesto, že na delikventní chování mají zejména vliv faktory sociální povahy, nelze vyloučit ani faktory biologické. Výsledek kriminálního chování je tedy nutné chápat jako výsledek vzájemného působení jedince a prostředí, ve kterém se pohybuje a žije.

Hlubší porozumění delikventnímu jedinci má zásadní význam nejen pro zdárné objasnění provinění spáchané mladistvým pachatelem, ale i pro jeho nápravu a pomoc při opětovném začlenění do života. Chceme-li zjistit příčiny sociálně patologického chování, musíme pochopit motivy, potřeby, postoje, hodnoty, city a emoce, musí nás zajímat, v jakém rodinném a společenském prostředí mladistvý pachatel vyrůstal a žil a z jakého důvodu trestnou činností páchal.

Nejohroženější skupinou, která nejsnadněji inklinuje k patologickému chování, jsou mladiství. Jsou to jedinci emočně nestabilní, nemají ještě vytvořenou pevnou hierarchii hodnot a teprve na základě informací z vnějšku si ji utváří a zpevňují. Mladiství, kteří patří do skupiny se zvýšeným rizikem sociálního selhávání, disponování k delikventnímu chování, drogové závislosti, alkoholismu, patologickému hráčství, k členství v extremistických skupinách a náboženských sektách, mládež, u které je vysoké riziko asociálního vývoje, jsou právě skupinou, u které je riziko páchaní provinění větší.

Za závažnou skutečnost je považován stále se snižující věk pachatelů, ale také zvyšování výskytu trestné činnosti páchané dětmi. Smutnou skutečností je, že se věková hranice osob páchajících protiprávní jednání progresivně posouvá do nižších věkových kategorií.

U kriminality mládeže lze spatřovat určitá specifika, která jsou především ta, že je páchána především ve skupinách, doprovázená zbytečným a bezúčelným ničením věcí. V minulosti byla páchána zejména nahodile, bez přípravy, ale v posledních letech se setkávám s tím, že protiprávní jednání ze strany mladistvých je opakováno. Jednání je častěji promyšlené, přípravě je věnováno více času a úsilí, včetně předem zajištěného alibi. Dalším znakem, který lze v poslední době vysledovat z protiprávního jednání mladistvých pachatelů je brutalita a neúměrné násilí, zneužívání drog a alkoholu doprovázející trestnou činnost. Mladiství jsou na rozdíl od dospělých pachatelů spontánnější, častěji chyceni přímo při činu a méně často svou trestnou činnost popírají, avšak od účinnosti zákona o soudnictví ve věcech mládeže lze spatřovat, že už i mladiství pachatelé si nechají radit od svých obhájců a využívají své právo ve věci nevypovídat, nelze tedy objasnění provinění ve většině případů stavět pouze na jejich přiznání, ale častěji se jim jejich protiprávní jednání složitě prokazuje, což má za následek i to, že se jim jejich protiprávní jednání nepodaří prokázat, a tak si myslí, že jsou nepolapitelní, což ve velké míře se sebou později přináší páchaní dalších provinění a někdy i s větší razancí a brutalitou.

8. Konkrétní příklady z praxe (vyšetřování skutečných případů v Karlovarském kraji se zachováním anonymity)

8.1 Uvedení konkrétních případů

U Policie ČR pracuji v různém služebním zařazení již od roku 1993, kdy od účinnosti zákona č. 218/2003 Sb., a to od 1. ledna 2004 se zabývám právě trestnou činností mladistvých a nezletilých pachatelů, kdy bych chtěl v této práci nastínit právě na konkrétních případech z praxe problematiku související s vyšetřováním provinění mladistvých pachatelů na jejichž objasnění jsem se účastnil jako vyšetřovatel a následně jsem spisový materiál zpracoval až po vyhotovení návrhu na podání obžaloby.

8.2 Ustanovení obhájce mladistvému pachateli

Jednou ze zvláštností vyšetřování trestné činnosti mladistvých pachatelů je to, že každý mladistvý pachatel podle § 42 odst. 2 zák. č. 218/2003 Sb. musí mít obhájce od okamžiku, kdy jsou proti němu použita opatření podle zák. č. 218/2003 Sb. nebo provedeny úkony podle trestního řádu. V případě, že si mladistvý ve stanovené lhůtě obhájce nezvolil, ani mu nebyl zvolen jinou oprávněnou osobou, je obhájce mladistvému ustanoven příslušným soudem. To tedy znamená, že mladistvý, i když je pouze podezřelý, musí mít u výpovědi obhájce. Je tedy otázkou jak zákonodárci toto ustanovení původně zamýšleli, neboť dle mého názoru je zrovna toto opatření zdržující a zbytečné. Ve většině případů totiž mladistvý za účasti obhájce začne lhát a nechce se ani ke skutku, který mu je prokazován, přiznat a to pak vede ke zdlouhavější cestě prokazování, kdy následné prověřování sebou nese zvýšené úsilí na straně orgánů činných v trestním řízení.

8.3 Příklad z praxe

Každý poškozený, který chce, aby bylo objasněno to, čím mu byla způsobena újma, kterou vyvstalo podezření ze spáchání trestného činu, musí tuto skutečnost nejprve oznámit. Na základě tohoto oznámení je poté policií proveden zápis, který se nazývá Záznam o zahájení úkonů trestního řízení, následuje ohledání místa činu, šetření, které se skládá z výpovědi svědků a úředních záznamů, následně se zasílají k vyhodnocení zajištěné stopy a ve chvíli, kdy je zjištěn pachatel, tak započne vyšetřování, ze zahájení trestního stíhání podle § 160/1 tr. řádu, výslechu obviněného, případně ustanovení obhájce, zpracování procesních úkonů dle jednotlivých skutků, prověření výpovědi obviněného, zajištění dalších důkazů, vyhodnocení důkazní situace, případně zkoumání duševního stavu obviněného, obstarání posudků na obviněného a po seznámení obviněného s vyšetřovacím spisem se spisový materiál zasílá s návrhem na podání obžaloby na příslušné státní zastupitelství.

Na třech praktických příkladech, mnou vyšetřovaných, ve kterých bude změněna identita osob a společností, ukáží, jak probíhá takové vyšetřování mladistvých pachatelů, kdy ze spisů bude uveden záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle ustanovení § 158 odst.3 tr. řádu, usnesení o zahájení trestního stíhání podle ustanovení § 160 odst.1 tr. řádu a návrh na podání obžaloby podle ustanovení § 166 odst.3 tr. řádu, kdy chci ukázat na konkrétních případech, že vlastně tyto tři písemnosti jsou pilíři každého vyšetřovacího spisu.

8.4 Záznam o zahájení úkonů trestního řízení

Podle § 158 odstavec 3 trestního řádu byly dne 04.10.2010 na základě oznámení od RUDOLF NOVÁK, zahájeny úkony trestního řízení ve věci NP - KRÁDEŽ VLOUPÁNÍM DO OBJEKTU BODAM JÁCHYMOV, neboť na podkladě je dostatečně odůvodněn závěr, že v době od 30.09.2010 10:00 hod. do 04.10.2010 13:20 hod.

mohl být (kým):

neznámý pachatel,

spáchán v obci JÁCHYMOV na ulici K LANOVCE číslo popisné 1043

přečin krádeže vloupáním dle ustanovení § 205 odstavec 1 písmene a),b) trestního zákoníku

tím, že ve výše uvedené době vnikl na střechu objektu číslo popisného 1043 v Jáchymově na ulici K Lanovce a za pomoci násilí nezjištěným předmětem vyrazil kryt vikýře, kterým následně vnikl do vnitřní, podkrovní částí objektu a poté v přízemí odcizil ve dvou halách bývalé oplátkárny kompletní elektrický kabelový rozvod.

čímž měla být poškozené firmě:

VBJ PARTNER SPOL. S.R.O.,

IČ: 62622919, se sídlem K LANOVCE č.o. 1442, 362 51 JÁCHYMOV

způsobena škoda 50000,- Kč

V této době, při oznámení samozřejmě nebylo jasné, kdo spáchal tento přečin krádeže, neboť se tohoto protiprávního jednání mohl dopustit kdokoli a to i osoba dospělého pachatele. V průběhu šetření byli jako pachatelé zjištěni mladiství pachatelé, proti kterým bylo zahájeno trestní stíhání, avšak pro provinění, neboť u mladistvých pachatelů se podle z.č. 218/2003 Sb. nazývá protiprávní jednání provinění.

8.4.1 USNESENÍ

Policejní orgán Územní odbor - Karlovy Vary Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje rozhodl takto:

Podle ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu, za použití § 6 odst. 1 zákona č.218/2003 Sb., se zahajuje trestní stíhání mladistvých

1. ml. Robert B.,

2. ml. Viktor H.,

jako obviněných ze spáchání provinění

krádeže podle ustanovení § 205 odst.1, písm.a, b) tr. zákoníku, ve spolupachatelství podle ustanovení § 23 tr. zákoníku

kterého se měli dopustit tím, že

v době od 10.00 hod. dne 30.09.2010 do 13.20 hod. dne 4.10.2010 v Jáchymově, okres K. Vary, v ulici K lanovce 1043, po vytlačení vikýře vnikli společně s Ladislavem Horváthem, jehož trestná činnost je vedena odděleně, do podkroví objektu bývalé oplátkárny Bodam a následně do jeho přízemí, kde ve dvou halách mimo poškození vkládacích plastových lišt odcizili kompletní elektrický kabelový rozvod v měděném provedení a měděný materiál takto opatřený, následně na žádost Ladislava Horvátha prodal Jiří Bílý ve sběrně surovin PH Kovorecycling Cheb s.r.o.-provoz Ostrov a obdrženou částku 504,-Kč si společně rozdělili a použili pro vlastní potřebu, čímž způsobili poškozené spol. VJB Partner, s.r.o., IČ: 62622919 se sídlem Jáchymov, K. lanovce 1042 škodu ve výši 15.156,-Kč.

Odůvodnění

Dne 4.10.2010 byly na základě oznámení RUDOLF RINGELHÁN-vedoucí technického úseku spol. VJB Partner, spol. s.r.o. se sídlem K lanovce 1042, Jáchymov, zahájeny úkony trestního řízení ve věci vloupání do objektu Bodam Jáchymov, K lanovce 1043, Jáchymov a následného odcizení kompletních elektrických kabelových rozvodů ve dvou halách bývalé oplátkárny.

Ve věci bylo prováděno šetření, při kterém bylo zjištěno, že kabely odcizili společně Ladislav Horváth, ml. B. Robert a ml. H. Viktor, kdy proti Ladislavu Horváthovi je vedeno zkrácené přípravné řízení odděleně pod Č.j.KRPK-8623/TČ-2010-190312. Ladislav Horváth uvedl, že společně vlezli do objektu, následně odstříhali kabely a tyto očistili tak, aby z nich měli pouze měď, kterou na jeho požádání odvezl Můčka Miroslav svým vozidlem do Ostrova, kde měď prodal Jiří Bílý za částku 504,-Kč, kterou si s ml. H. Viktorem a ml. B. Robertem rozdělili.

To, že došlo ke stahování kabelů, uvedl i Ströher Roland, který uvedl, že jej požádal Ladislav Horváth o pomoc při stahování kabelů a o zapůjčení nože na koberce, kdy Ströher s tímto souhlasil a pomohl, kdy však nevěděl, že se jedná o kabely odcizené.

Miroslav Múčka uvedl, že jej požádal Ladislav Horváth o to, aby jej odvezl do sběrný, kdy vezl společně s Ladislavem Horváthem ještě Jiřího Bílého, který odnesl měď do sběrný v Ostrově.

Jiří Bílý uvedl, že do sběrný jel společně s Ladislavem Horváthem, kdy vozidlo řídil Múčka a dále uvedl, že jakmile odevzdal měď, tak utržené peníze předal Horváthovi Ladislavovi.

ml. Robert B. se k činu doznal, stejně tak se k činu doznal ml. Viktor H..

Na základě provedeného šetření Policie ČR k výše uvedenému případu, je dostatečně zjištěno, že skutečně došlo k provinění krádeže podle ustanovení § 205 odst. 1, písm. a, b) tr. zákoníku, ve spolupachatelství podle ustanovení § 23 tr. zákoníku a že se ho dopustili ml. Robert B. a ml. Viktor H., takže zahájení trestního stíhání pro výše uvedené provinění je v tomto případě plně odůvodněno.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou lze podat do 3 dnů ode dne doručení usnesení u policejního orgánu, který usnesení vydal. Stížnost nemá odkladný účinek.

Podle § 42 odst.2 zákona číslo 218/2003 Sb. musí mít mladistvý obhájce od okamžiku, kdy jsou proti němu provedeny úkony podle trestního řádu, včetně úkonů neodkladných a neopakovatelných.

Podle ustanovení § 44 odst.3 zákona číslo 218/2003 Sb. si mladistvý může místo obhájce, který mu byl ustanoven nebo oprávněnou osobou zvolen, zvolit obhájce jiného. Zákonný zástupce mladistvého je oprávněn ve smyslu § 34 odst.1 tr. řádu, ve spojení s ustanovením § 43 odst.1 zákona číslo 218/2003 Sb., zvolit mu obhájce, činit za mladistvého návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky.

Podle § 72 odst.1 zákona číslo 218/2003 Sb. je OSPOD oprávněn podat opravný prostředek i proti vůli mladistvého, lhůta k podání opravného prostředku mu běží samostatně. Podle § 72 odst.2 zákona číslo 218/2003 Sb., stížnost ve prospěch mladistvého mohou podat též příbuzní v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel a druh. Lhůta k podání stížnosti jim končí dnem jako mladistvému.

Po zahájení trestního stíhání nastává úsek vyšetřování, který končil v tomto případě návrhem na podání obžaloby podle § 166 odstavce 3 trestního řádu.

8.4.2 Návrh na podání obžaloby

Podle § 166 odstavce 3 trestního řádu po skončení vyšetřování předkládám spis s návrhem na podání obžaloby proti mladistvým obviněným:

1. ml. Robert B.,

2. ml. Viktor H.,

jako obviněných ze spáchání provinění

krádeže podle ustanovení § 205 odst.1, písm.a), b) tr. zákoníku, ve spolupachatelství podle ustanovení § 23 tr. zákoníku

kterého se měl dopustit tím, že

v době od 10.00 hod. dne 30.09.2010 do 13.20 hod. dne 4.10.2010 v Jáchymově, okres K. Vary, v ulici K Lanovce 1043, po vytlačení vikýře vnikli společně s Ladislavem Horváthem, jehož trestná činnost je vedena odděleně, do podkroví objektu bývalé oplátkárny Bodam a následně do jeho přízemí, kde ve dvou halách mimo

poškození vkládacích plastových lišt odcizili kompletní elektrický kabelový rozvod v měděném provedení a měděný materiál takto opatřený, následně na žádost Ladislava Horvátha prodal Jiří Bílý ve sběrně surovin PH Kovorecycling Cheb s.r.o.-provoz Ostrov a obdrženou částku 504,-Kč si společně rozdělili a použili pro vlastní potřebu, čímž způsobili poškozené spol. VJB Partner, s.r.o., IČ: 62622919 se sídlem Jáchymov, K. lanovce 1042 škodu ve výši 15.156,-Kč.

Seznam navrhovaných důkazů:

Trestná činnost mladistvých B. Roberta a H. Viktora je dokazována:

Úředním záznamem o podaném vysvětlení dle § 158/5 tr. řádu osob Jiří Bílý, Miroslav Múčka, Roland Ströher, protokolem o výslechu podezřelého ml. B. a ml. H., kdy se ke skutku doznali, protokoly o výslechu obviněného mladistvého B. a H., kdy se opět ke skutku doznali. Úředním záznamem OOP ČR Jáchymov o provedeném šetření ve sběrných dvorech na území města Ostrova a zajištěnými vážnými lístky:

1. PH Kovo- recycling Cheb s.r.o., provoz Ostrov
2. AUTO Služby s.r.o.

Z výše uvedené věci provinění krádež dle ust. § 205 odst. 1 písm a), b) tr. zákoníku byl z důvodu věku mladistvých spolupachatelů B. a H. vyloučen Ladislav Horváth, proti němuž je vedeno zkrácené přípravné řízení (sp.zn. 2 ZK 297/2010 - 7) a JUDr. Nová podala OS K. Vary návrh na potrestání.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem navrhuji, aby na mladistvé obviněné byla podána obžaloba, jak je shora uvedeno.

Na tomto příkladu jsem chtěl poukázat na skutečnost, že věc se vždy zahajuje tak, jako by ji spáchal kdokoli, tedy jak mladistvý, tak dospělý pachatel. Následně se pak až zjistí osoba pachatele, kdy postup v případě, že se skutku dopustila osoba mladistvého pachatele, je právě takový, jak jsem jej uvedl. V případě shora uvedeném je pak tento případ rozšířen o dospělého spolupachatele, který byl trestně stíhán odděleně, kdy však ve výjimečných případech se provádí trestní stíhání společně s mladistvým pachatelem. Zákon č. 218/2003 Sb. na toto pamatuje v ustanovení § 38 odst. 2, kdy však dle mého

názoru je lepší a rychlejší konat společné řízení a tuto skutečnost spatřuji především v tom, že v průběhu dokazování, a to i u soudu, je vše řešeno pouze jednou, což ušetří čas a koneckonců i peníze daňových poplatníků.

Dalším případem je pak věc, kde je již na počátku zřejmé, že se protiprávního jednání, dopustil mladistvý pachatel a poté je již v zahájení úkonů trestního řízení toto uvedeno, tak jak je to i v následujícím případě.

8.5 Záznam o zahájení úkonů trestního řízení

Podle § 158 odstavec 3 trestního řádu byly dne 24.06.2011 na základě vlastního šetření PČR zahájeny úkony trestního řízení ve věci ZP- VLOUPÁNÍ DO AREÁLU FI. SEG, neboť na podkladě zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že dne 24.06.2011 v době od 00:00 do 00:25

mohlo být (kým):

ml. JAKUB B.

spácháno v obci KARLOVY VARY - TUHNICE na ulici PLYNÁRENSKÁ č.p. 16

provinění krádež podle ust. § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku

tím, že

pod. ml. Jakub B., v přesně nezjištěné době od 23.06.2011 00:00 hod. do 23.06.2011 00:25 hod., v Karlových Varech, ul. Plynárenská č.p. 16, poté co přešel pletivové oplocení areálu spol. SEG s.r.o. o výšce 2,7 m, vnikl na pozemek uvedené společnosti a zde odcizil kabel, nezjištěného typu, černé barvy, s plastovým opláštěním, o délce 55 m, průměru 3,5 cm, na obou stranách zaslepený záslepkami o průměru 4 cm, v nezjištěné hodnotě, tento následně rozmotal, provlékl pletivem plotu, kde vyhnul oko a kabel vyvlekl z areálu spol. SEG s.r.o. po travnatém náspu směrem k řece Ohři pod Tuhnický most, kde byl zadržen policistou ÚO PČR K. Vary, tímto jednáním způsobil spol. SEG s.r.o. škodu v dosud nezjištěné výši.

čímž měla být poškozené firmě:

SEG Plzeň, pobočka K.Vary, IČ:46883657, se sídlem SKLADOVÁ 4, 326 00 PLZEŇ
způsobena škoda v dosud přesně nezjištěné výši.

Vzhledem k tomu, že v tomto případě byl podezřelý mladistvý zadržen na místě a do areálu se dostal po přezení plotu o výšce 2,7 m, tedy po překonání překážky, není v tomto případě rozhodující škoda, kterou způsobil.

8.5.1 Usnesení

Policejní orgán Územní odbor Karlovy Vary Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje rozhodl takto:

Podle ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu, za použití § 6 odst. 1 zákona č.218/2003 Sb., se zahajuje trestní stíhání mladistvého

JAKUB B.,

jako obviněného ze spáchání provinění

krádež podle § 205, odst. 1, písm.a)b) tr. zákoníku

kterého se měl dopustit tím, že

v přesně nezjištěné době od 24.06.2011 00:00 hod. do 24.06.2011 00:25 hod., v Karlových Varech, ul. Plynárenská čp. 16, poté co přešel pletivové oplocení areálu spol. SEG s.r.o. o výšce 2,7 m, vnikl na pozemek uvedené společnosti a zde odcizil primerní kabel AXEKVCEY 1x70 mm², černé barvy, s plastovým opláštěním, o délce 55 m, průměru 3,5 cm, na obou stranách zaslepený záslepkami o průměru 4 cm, v hodnotě 198,-Kč za m, tento následně rozmotal, provlékl pletivem plotu, kde vyhnul oko a kabel vyvlekl z areálu spol. SEG s.r.o. po travnatém náspu směrem k řece Ohři pod Tuhnický most , kde byl zadržen policistou ÚO PČR K. Vary, tímto jednáním

způsobil spol. SEG s.r.o. škodu ve výši 10.296,-Kč, kabel byl následně jako nepoškozený vrácen pracovníkům poškozené společnosti.

Odůvodnění

Dne 24.06.2011 byly zahájeny úkony trestního řízení ve věci krádeže primerního kabelu AXEKVCEY 1x70 mm², černé barvy, s plastovým opláštěním, o délce 55 m, průměru 3,5 cm, na obou stranách zaslepený záslepkami o průměru 4 cm, v hodnotě 198,-Kč za m, kdy tento byl jako smotek na pronajatém pozemku společnosti SEG v K. Varech, Plynárenská 16, volně položen za plotem vysokým 2,7 m a připravený k montáži.

Policista Walter Robert si při noční službě, všiml, jak jeden mladík v K. Varech táhne za sebou k Tuhnickému mostu kabel a z tohoto důvodu vyrozuměl operační středisko a pachatele podle § 76/1 tr.ř. zadržel. Jako pachatel byl zjištěn ml. JAKUB B. a kabel byl navrácen zpět do areálu ostraze areálu.

Vedoucí střediska v K. Varech společnosti SEG Martin LIŠKA uvedl, že vzhledem k tomu, že odcizený kabel byl připraven v celku na montáž a při krádeži nedošlo k jeho poškození budou jej moci použít a tak se nepřipojují s náhradou škody k trestnímu řízení, dále uvedl, že na drátěném plotě vznikla škoda jeho roztržením ve výši kolem 500,-Kč, kdy však ani s touto škodou se nepřipojují k trestnímu řízení.

Ml. Jakub Brodecký se k činu doznal a uvedl jak se do areálu spol. SEG dostal, jak přelezl oplocení a i jak odcizil kabel.

Vzhledem k tomu, že uvedeného jednání, se dopustila konkrétní osoba, kdy toto jednání je doloženo svědeckými výpověďmi, výpovědí poškozeného, ohledáním místa činu a dalšími písemnostmi založenými ve spisovém materiálu, bylo rozhodnuto o zahájení trestního stíhání, tak, jak výše uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou lze podat do 3 dnů ode dne doručení usnesení u policejního orgánu, který usnesení vydal. Stížnost nemá odkladný účinek.

Podle § 42 odst.2 zákona číslo 218/2003 Sb. musí mít mladistvý obhájce od okamžiku, kdy jsou proti němu provedeny úkony podle trestního řádu, včetně úkonů neodkladných a neopakovatelných. Lhůta pro zvolení obhájce je do 1 hodiny od převzetí tohoto usnesení.

Podle ustanovení § 44 odst.3 zákona číslo 218/2003 Sb. si mladistvý může místo obhájce, který mu byl ustanoven nebo oprávněnou osobou zvolen, zvolit obhájce jiného. Zákonný zástupce mladistvého je oprávněn ve smyslu § 34 odst.1 tr. řádu, ve spojení s ustanovením § 43 odst.1 zákona číslo 218/2003 Sb., zvolit mu obhájce, činit za mladistvého návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky.

Podle § 72 odst.1 zákona číslo 218/2003 Sb. je OSPOD oprávněn podat opravný prostředek i proti vůli mladistvého, lhůta k podání opravného prostředku mu běží samostatně. Podle § 72 odst.2 zákona číslo 218/2003 Sb., stížnost ve prospěch mladistvého mohou podat též příbuzní v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel a druh. Lhůta k podání stížnosti jim končí dnem jako mladistvému.

V tomto případě bylo vše vyřešeno na samotném začátku a vzhledem k tomu, že poškozené společnosti nevznikla škoda, neboť odcizený kabel byl navrácen, tak samotný úsek vyšetřování nebyl tak náročný a spisový materiál byl zaslán v krátké lhůtě na příslušné Okresní státní zastupitelství.

8.5.2 Návrh na podání obžaloby

Podle § 166 odstavce 3 trestního řádu po skončení vyšetřování předkládám spis s návrhem na podání obžaloby proti mladistvému obviněnému:

JAKUB B.,

jako obviněného ze spáchání provinění

krádež podle § 205, odst. 1, písm.a)b) tr. zákoníku

kterého se měl dopustit tím, že

v přesně nezjištěné době od 24.06.2011 00:00 hod. do 24.06.2011 00:25 hod., v Karlových Varech, ul. Plynárenská čp. 16, poté co přešel pletivové oplocení areálu spol. SEG s.r.o. o výšce 2,7 m, vnikl na pozemek uvedené společnosti a zde odcizil primerní kabel AXEKVCEY 1x70 mm², černé barvy, s plastovým opláštěním, o délce 55 m, průměru 3,5 cm, na obou stranách zaslepený záslepkami o průměru 4 cm, v hodnotě 198,-Kč za m, tento následně rozmotal, provlékl pletivem plotu, kde vyhnul oko a kabel vyvlekl z areálu spol. SEG s.r.o. po travnatém náspu směrem k řece Ohři pod Tuhnický most , kde byl zadržen policistou ÚO PČR K. Vary, tímto jednáním způsobil spol. SEG s.r.o. škodu ve výši 10.296,-Kč, kabel byl následně jako nepoškozený vrácen pracovníkům poškozené společnosti.

Seznam navrhaných důkazů:

Trestná činnost je obviněnému prokazována vytěžením policisty nprap. Walter Robert, který jej na místě zadržel, dále zajištěným kabelem, který byl nepoškozený vrácen poškozené organizaci, která se se škodou k trestnímu řízení nepřipojuje a obviněný se ke skutku v plné míře doznal.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem navrhuji, aby na mladistvého obviněného byla podána obžaloba, jak je shora uvedeno.

Takovýchto případů, kdy je mladistvý pachatel znám již na počátku a poškozenému nevznikne ani žádná škoda je velmi málo. Jsou to však případy, kdy občané jsou velmi rádi, že jim takto mohla policie pomoci. Většinou každý mladistvý, který je při činu zadržen, a je následně dozorován pracovníky Probační a mediační služby si uvědomí následky svého chování a začne se zpětně chovat zase jako slušný občan, i když jsou mladiství, kteří páchají trestnou činnost i dále a to bez ohledu na to, zda již mají konkrétní zkušenost s orgány činnými v trestním řízení či nikoli.

Dalším z mnou řešených případů, který jsem vybral pro tuto práci je případ provinění, kdy dva mladiství pachatelé, bratři, fyzicky napadli osobu poškozeného, kdy tomuto předcházelo slovní napadání právě ze strany poškozeného a následně nechtěl ani poškozený uplatňovat škodu po mladistvých pachatelích a vlastně nechtěl, aby policie věc vyšetřovala.

8.6 Záznam o zahájení úkonů trestního řízení

Podle § 158 odstavec 3 trestního řádu byly dne **01.12.2011** na základě oznámení, na základě zajištěné lékařské zprávy o zranění zahájeny úkony trestního řízení ve věci **NP-UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ, VÝTRŽNICTVÍ - Novák**, neboť na podkladě zjištěných skutečností-regres z Nemocnice Ostrov, lékařské zprávy o zranění, je dostatečně odůvodněn závěr, že dne 21.10.2011 v 19.30 hodin mohl být (kým):

neznámý pachatel,

spáchán v obci OSTROV na ulici KRUŠNOHORSKÁ - poblíž prodejny potravin
přečin - **ubližení na zdraví dle § 146/1) tr. zákoníku**
- **výtržnictví dle § 358/1) tr. zákoníku**

tím, že

v pátek dne 21.10.2011 okolo 19.30 hodiny v Ostrově ul. Krušnohorské, poblíž prodejny potravin, byl fyzicky napaden ze strany dvou neznámých mladíků romského původu, kteří před prodejnou potravin postávali, kdy fyzickému napadení předcházela drobná slovní potyčka a tímto způsobili tržno-řeznou ránu o délce cca 4 cm levé ušnice a zlomeninu 9-tého žebra vlevo bez dislokace, což si vyžádalo lékařské ošetření v Nemocnici Ostrov bez vystavení pracovní neschopnosti a bez hospitalizace s následným doporučením k dostavení se ke zdravotním kontrolám.

Věc původně šetřena jako přešůpek proti občanskému soužití pod ČJ:

čímž měla být poškozenému:

Novák Jan,

nar. 09.04.1976, trvale bytem NÁMĚSTÍ REPUBLIKY 5, 362 51 JÁCHYMOV

způsobena zdravotní újma. (viz lékařská zpráva)

Vzhledem k tomu, že poškozený byl převezen do nemocnice a tato měla za povinnost tuto skutečnost oznámit na Policii ČR, byl ve věci poškozený následně vyslechnut. Ve věci bylo následně prováděno šetření, při kterém byli jako pachatelé, na základě poznatku majitele prodejny, zjištěni dva bratři, které nazveme Balogovi. Oba se ke skutku doznali s tím, že vyšlo najevo, že se v nedávné době vrátili z pěti letého pobytu z Anglie, což pak bylo vidět i na jejich slušném přístupu k policii.

8.6.1 Usnesení

Policejní orgán Územní odbor Karlovy Vary Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje rozhodl takto:

Podle ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu, za použití § 6 odst. 1 zákona č.218/2003 Sb., se zahajuje trestní stíhání mladistvých

Josef Balog,

Adam Balog

jako obviněných ze spáchání provinění

ublížení na zdraví podle ustanovení § 146 odst. 1 tr.zákoníku

výtržnictví podle ustanovení § 358 odst. 1 tr. zákoníku

kterého se měli dopustit tím, že

dne 21.10.2011 v době kolem 19.30 hodiny v Ostrově v ul. Krušnohorské, poblíž prodejny potravin, na místě veřejnosti přístupném, společně fyzicky napadli, po slovní rozepři, zde procházejícího poškozeného Nováka, a to údery pěstí do hlavy a do žeber, na což následně poškozený upadl na zem, čímž mu způsobili tržnořeznou ránu o délce cca 4 cm levé ušnice a zlomeninu 9-tého žebra vlevo bez dislokace, což si vyžádalo lékařské ošetření v Nemocnici Ostrov bez vystavení pracovní neschopnosti a bez hospitalizace s následným doporučením k dostavení se ke zdravotním kontrolám,

příčemž v důsledku zranění byl dle lékařské zprávy poškozený Novák omezen na běžném způsobu života, kdy toto omezení spočívalo v bolesti žeber, po dobu dvou týdnů.

Odůvodnění

Dne 1.12.2011 byly podle § 158/3 tr.ř. zahájeny úkony trestního řízení ve věci ublížení na zdraví a výtržnictví, ke kterému došlo dne 21.10.2011 v době kolem 19.30 hodin, na místě veřejnosti přístupném v obci OSTROV na ulici KRUŠNOHORSKÁ - poblíž prodejny potravin tím, že po slovní rozepři byl Jan Novák, který zde procházel fyzicky napaden ze strany dvou neznámých mladíků romského původu, kteří před prodejnou potravin postávali, čímž poškozenému způsobili tržnořeznou ránu o délce cca 4 cm levé ušnice a zlomeninu 9-tého žebra vlevo bez dislokace, což si vyžádalo lékařské ošetření v Nemocnici Ostrov bez vystavení pracovní neschopnosti a bez hospitalizace s následným doporučením k dostavení se ke zdravotním kontrolám.

Poškozený Jan Novák ve věci uvedl, že byl fyzicky napaden ze strany dvou mladíků a to po slovní rozepři, kdy slovně tyto jako první napadl. Dále uvedl, že byl v době incidentu značně podnapilý.

Ve věci bylo prováděno šetření, při kterém byli jako pachatelé zjištěni Adam Balog a Josef Balog. Byla vyhotovena lékařská zpráva z nemocnice v Ostrově, ve které je uvedeno, že zranění by si vyžádalo pracovní neschopnost v délce 3-4 týdny a poškozený byl omezen na obvyklém způsobu života, které spočívalo v bolesti žeber, v délce 2 týdny. Adam Balog a Josef Balog se po poučení doznali ke skutku operativnímu orgánu policie.

Vzhledem k tomu, že zjištěné a odůvodněné skutečnosti nasvědčují tomu, že došlo ke spáchání výše popsaného skutku, a je dostatečně odůvodněn závěr, že se jej dopustili společným jednáním ml. Adam Balog a ml. Josef Balog, bylo rozhodnuto o zahájení trestního stíhání.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou lze podat do 3 dnů ode dne doručení usnesení u policejního orgánu, který usnesení vydal. Stížnost nemá odkladný účinek.

Podle § 42 odst.2 zákona číslo 218/2003 Sb. musí mít mladistvý obhájce od okamžiku, kdy jsou proti němu provedeny úkony podle trestního řádu, včetně úkonů neodkladných a neopakovatelných.

Podle ustanovení § 44 odst.3 zákona číslo 218/2003 Sb. si mladistvý může místo obhájce, který mu byl ustanoven nebo oprávněnou osobou zvolen, zvolit obhájce jiného. Zákonný zástupce mladistvého je oprávněn ve smyslu § 34 odst.1 tr. řádu, ve spojení s ustanovením § 43 odst.1 zákona číslo 218/2003 Sb., zvolit mu obhájce, činit za mladistvého návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky.

Podle § 72 odst.1 zákona číslo 218/2003 Sb. je OSPOD oprávněn podat opravný prostředek i proti vůli mladistvého, lhůta k podání opravného prostředku mu běží samostatně. Podle § 72 odst.2 zákona číslo 218/2003 Sb., stížnost ve prospěch mladistvého mohou podat též příbuzní v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel a druh. Lhůta k podání stížnosti jim končí dnem jako mladistvému.

Oba bratři se doznali, litovali svého jednání a chtěli uhradit škodu, která kromě poškozeného vznikla i zdravotní pojišťovně. Poškozený uvedl, že žádnou škodu od mladistvých nepožaduje, a tak se mladiství obrátili prostřednictvím svých obhájců na Probační a mediační službu ČR, neboť v tomto případě byly splněny veškeré podmínky pro podmíněčné zastavení.

Vzhledem k tomu, že při procesním úkonu, při prostudování spisu nebylo doloženo, že mladiství škodu zdravotní pojišťovně uhradili, byl podán návrh na podání obžaloby na Okresní státní zastupitelství.

8.6.2 Návrh na podání obžaloby

Podle § 166 odstavce 3 trestního řádu po skončení vyšetřování předkládám spis s návrhem na podání obžaloby proti mladistvým obviněným:

Adam Balog,

Josef Balog,

jako obviněných ze spáchání provinění

ublížení na zdraví podle ustanovení § 146 odst.1 tr. zákoníku

výtržnictví podle ustanovení § 358 odst. 1 tr. zákoníku

kterého se měli dopustit tím, že

dne 21.10.2011 v době kolem 19.30 hodiny v Ostrově v ul. Krušnohorské, poblíž prodejny potravin, na místě veřejnosti přístupném, společně fyzicky napadli, po slovní rozepři, zde procházejícího poškozeného Jan Novák, a to úderem pěstí do hlavy a do žeber, na což následně poškozený upadl na zem, čímž mu způsobili tržnořeznou ránu o délce cca 4 cm levé ušnice a zlomeninu 9-tého žebra vlevo bez dislokace, což si vyžádalo lékařské ošetření v Nemocnici Ostrov bez vystavení pracovní neschopnosti a bez hospitalizace s následným doporučením k dostavení se ke zdravotním kontrolám, přičemž v důsledku zranění byl dle lékařské zprávy poškozený Jan Novák omezen na běžném způsobu života, kdy toto omezení spočívalo v bolesti žeber, po dobu dvou týdnů.

Seznam navrhovaných důkazů:

Trestná činnost je obviněným prokazována výpovědí poškozeného Jan Novák, který uvedl, že byl dne 21.10.2011 v době kolem 19.30 hod. v Ostrově ul. Krušnohorská, fyzicky napaden ze strany dvou mladíků, kdy tomuto předcházelo z jeho strany slovní napadání. Na základě lékařské zprávy bylo zjištěno, jaké zranění utrpěl a že byl omezen na běžném způsobu života, kdy toto omezení spočívalo v bolesti žeber, po dobu dvou týdnů. Dále osoby, které fyzicky napadly poškozeného, poznal dle předložených fotografií svědek Jan Krejčík, majitel prodejny masa a uzenin v Ostrově. Mladiství obvinění se ke skutku doznali a popsali skutkový děj.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem navrhuji, aby na mladistvé obviněné byla podána obžaloba, jak je shora uvedeno.

Na tomto případě jsem chtěl poukázat na to, že ne vždy jen pachatel je vinen a že někdy má velkou míru svého zavinění i poškozený, který vlastně vyprovokuje incident, který by se jinak ani nemusel stát. Pak už je jen věc poškozeného a pachatele, jak se k věci postaví, kdy však nesmíme zapomenout ani na vstřícný přístup vyšetřovatele, který by měl v každém řešeném skutku nejen hledat právní kvalifikaci podle trestního zákoníku, ale měl by mít i lidský přístup a objasnit tak, co vedlo pachatele k protiprávnímu jednání.

Úprava písemností, jako je záznam o zahájení úkonů trestního řízení, usnesení o zahájení trestního stíhání a návrh na podání obžaloby nepodléhá žádnému písemnému vzoru, kde by byla upravena velikost písmen, či jinak definovány rozměry a zvýraznění určitých pasáží. Samozřejmostí, je však dodržení obsahových náležitostí, kdy každá písemnost musí obsahovat náležitosti, bez kterých ji nelze vyhotovit.

Uvedené příklady jsem nevybíral podle závažnosti spáchání skutků, nechtěl jsem zde ani předvádět jaké závažné kauzy jsem vyšetřoval, ale chtěl jsem právě na těchto konkrétních příkladech ukázat záludnosti a možnosti, které se na vyšetřování provinění mladistvých vyskytují a mohou být i ukázkou postupu pro začínající vyšetřovatele.

8.7 Srovnání věku trestní odpovědnosti v České republice, Velké Británii a Kanadě

Jestliže se v České republice stále probírá hranice věku pro trestní odpovědnost, tak by mohl být příkladem Zákon o mladistvých provinilcích, který se v Kanadě týká osob, kterým bylo 12 a více let v době údajného spáchání trestného činu, ale méně než 18 let.

Relevantní je pouze věk mladistvého k datu, kdy k trestnému činu údajně došlo. S osobou, které bylo méně než 12 let, když k trestnému činu údajně došlo, je jednáno v souladu s příslušnou legislativou týkající péče o dítě v dané provincii. S osobou, které bylo 18 let nebo více, když k trestnému činu údajně došlo, je jednáno jako s dospělým. Při určování, zda má soud pro mladistvé pravomoc nad obžalovaným, je nutné zvažovat skutečný fyzický věk obžalovaného. Soud pro dospělé nemá pravomoc nakládat

s osobou, která se zdá být starší 18 let, ale která je ve skutečnosti mladší 18 let. Mentální věk osoby je též irelevantní.⁴⁹

Jestliže se však zaměříme na evropskou destinaci, která je nám bližší, tak ve Velké Británii je dítě podle práva definováno jako osoba mladší 18 let. Věk, ve kterém je dítě zodpovědné za své trestné činy je 10 let, kdy tato hranice byla stanovena v roce 2008. V roce 1996 byla tato zodpovědnost od 14 let. Je to nejnižší věková hranice v Evropě.

Je otázkou, zda a jaká věková hranice je taková, aby měla at' už preventivní, či výchovný vliv na mladistvé a na to, aby nepáchali trestnou činnost anebo, aby nebyli k trestné činnosti využíváni právě pro jejich věk. Je pak předmětem k diskusi to, jaká by měla být věková hranice trestní odpovědnosti.

Napříč kontinenty je tak patrná snaha snížení věkové hranice odpovědnosti za protiprávní jednání, je zřejmý tlak na posun této věkové hranice směrem dolů, kdy toto je zapříčiněno především rychlejším dospíváním dětí a rozvíjející se konzumní společností ve které je vše tak rychle na dosah.

⁴⁹ Lortie, S., Polanski, M., Soudnictví pro mladistvé. Institut Ministerstva spravedlnosti ČR, 2000, s. 51

9. Praktická část

9.1 Předmět analýzy a cíle průzkumu

Předmětem analýzy této práce je průzkum zaměřený na spolupráci mladistvých pachatelů s advokátními kanceláři a to, zda následně trestní stíhání mladistvých pachatelů má alespoň nějaký výchovný vliv na jejich další chování a to, zda může a chce výchovně působit na mladistvého pachatele tak, aby došlo k jeho uvědomění si protiprávního jednání a následnému polepšení, nebo zda se spíše mladistvý pachatel následně vrací za „svým“ obhájcem a žádá jej o pomoc již jako dospělý pachatel a následně zda právní úprava v zákoně č. 218/2003 Sb. je dostatečná z hlediska možnosti mladistvého pachatele „polepšit se“.

- Identifikace charakteristických znaků mladistvých pachatelů páchajících trestnou činnost všeho druhu
- Specifikace pravděpodobné příčiny nezájmu mladistvých pachatelů o pomoc advokátních kanceláří

9.2 Metody průzkumu a techniky

Vzhledem ke stanovenému cíli průzkumu, jehož těžiště spočívá v porozumění advokátních kanceláří a velmi úzké a poměrně homogenní skupině mladistvých pachatelů, byly kromě kvantitavních metod průzkumu aplikovány i prvky kvalitativního průzkumu. S ohledem na charakter šetření byl jako základní průzkumná technika použit dotazník, kde kromě uzavřených otázek předem danou škálou odpovědí byl dán prostor i otevřeným otázkám, aby na základě volného vyjádření bylo možno postihnout širší variabilitu odpovědí. Cílem tohoto postupu bylo zachytit kontext a vnitřní souvislost, v nichž dotazovaní svou specifickou situaci vnímají.

9.3 Sběr a zpracování dat

Sběr dat se uskutečnil v období říjen 2011 až leden 2012 na základě dotazníku, který byl realizován advokáty z advokátních kanceláří. Zjištěná data byla zpracována jednak kvantitativně, kdy byly analyzovány odpovědi na otevřené otázky, provedena jejich kategorizace, zjištěny četnosti odpovědí a uskutečněno statistické vyhodnocení.

9.4 Popis výběrového souboru

Do výběrového souboru byli zahrnuti advokáti, kteří působí především na území Karlovarského kraje, avšak jsou i s celorepublikovou působností a mají zkušenosti s obhajobami z celého území České republiky. V době realizace sběru dat, byli zpravidla všichni se zkušenostmi s obhajobou mladistvých pachatelů.

9.5 Dotazník

Otázky byly vybrány a zpracovány tak, aby co nejvíce napomohly pracovníkům policie ČR při prováděném vyšetřování provinění mladistvých pachatelů a aby se pracovníci policie ČR dozvěděli, jak se chovají mladiství pachatelé ke svým obhájčům, kteří jsou jim ve většině případů ustanovováni okresními soudy a po ukončení vyšetřování pak policejní orgán ve většině případů neví, zda si mladistvý pachatel alespoň uvědomil své protiprávní jednání, anebo jen přistoupil na „hru“ svého obhájce.

9.5.1 Znění dotazníku a vyhodnocení průzkumu na základě jednotlivých odpovědí

Dotazník byl zpracován skupinou padesáti dvou dotázaných obhájců - respondentů, kteří byli vybráni náhodně, kdy v jednotlivých otázkách odpovídali následovně:

1. V případě, že se na Vás obrátí mladistvý pachatel, nebo zákonný zástupce s žádostí o obhajobu :

- přijmete obhajobu mladistvého pachatele
- odmítnete obhajobu mladistvého pachatele
- mladistvé pachatele nezastupujete

V této otázce odpovědělo 100 % dotázaných obhájců, že obhajobu mladistvého pachatele přijme. Je tedy zřejmé, že všichni dotázaní obhájci se zabývají obhajobou mladistvých pachatelů. Toto zjištění je pak důležité pro další průzkum.

2. Jste advokátní kancelář, která se :

- zabývá obhajobou mladistvých pravidelně
- zabývá obhajobou mladistvých pouze okrajově
- zabývá obhajobou mladistvých pouze po ustanovení příslušným soudem
- nezabývá obhajobou mladistvých

Tato otázka byla položena z důvodu, že je několik advokátních kanceláří, které se až tak právnímu zastupování nevěnují, ale zajímalo mě, zda v případě nutnosti obhajobu mladistvého převezmou, nebo se spíše budou vymlouvat a hledat důvody proč tak neučinit.

64 % dotázaných obhájců odpovědělo, že se zabývají obhajobou mladistvých pravidelně, 12 % dotázaných obhájců odpovědělo, že se zabývají obhajobou mladistvých pouze okrajově a 24 % dotázaných obhájců odpovědělo, že se zabývají obhajobou mladistvých pouze po ustanovení příslušným soudem. Opětovně ani jeden z dotázaných obhájců neuvedl odpověď, že se nezabývá obhajobou mladistvých.

3. V případě, že jste advokátní kancelář, která má zkušenost s obhajobou mladistvých pachatelů :

- zajímá Vás i jejich osobní život
- nikdy se o jejich osobní život nezajímáte
- je to pro Vás obhajoba jako každá jiná

Tato otázka byla položena za účelem zjištění, zda se obhájci staví k problému mladistvých pachatelů pouze jako osoby, které svou profesi vykonávají jako obživu,

či se chtějí podílet společně s ostatními zainteresovanými skupinami (OSPOD, PMS, ...) na vytváření jakékoli pomoci mladistvým pachatelům začlenit se opětovně do řádného života.

53 % dotázaných obhájců odpovědělo, že je zajímavá i osobní život mladistvých a 47 % dotázaných obhájců odpovědělo, že je to pro ně obhajoba jako každá jiná, to že by se nikdy nezajímali o jejich osobní život, nezaškrtl v dotazníku ani jeden z dotázaných obhájců.

Je tedy zřejmé, že alespoň polovinu dotázaných obhájců zajímají osobní poměry mladistvého pachatele.

4. Vaše zkušenost s mladistvými pachateli je, že ve většině případů:

- si váží Vaší pomoci oni sami
- pomoci si více váží jejich rodiče
- pomoci si váží jak mladistvý pachatel, tak rodiče
- nezáleží na tom ani mladistvým ani rodičům

Tato otázka byla položena z důvodu, že většina mladistvých pachatelů, se kterými jsem se setkal v pracovní rovině, jsou osoby, které berou policii jako svého nepřítele a to i když se jim snažíme pomoci. Zpětně se pak nikdo již nedozví, jakou mají s mladistvými pachateli zkušenost právě jejich obhájci.

6 % dotázaných obhájců odpovědělo, že si jejich pomoci váží mladistvý pachatel, 47 % dotázaných obhájců odpovědělo, že si nejvíce jejich pomoci váží rodiče mladistvých pachatelů, 30 % dotázaných obhájců odpovědělo, že si jejich pomoci váží jak mladistvý pachatel, tak i rodiče a 17 % dotázaných obhájců odpovědělo, že na jejich pomoci nezáleží ani mladistvým ani rodičům.

Zde bych se pozastavil nad tím, že právě rodiče, jak vyplývá z této otázky, jsou skupinou, na kterou by měl být zaměřen cíl tak, aby vedli děti k řádnému životu, neboť oni jsou pak tou skupinou, která se stydí za chování dětí a váží si pomoci obhájců v největší míře.

5. V případě, že mladistvý pachatel, po pravomocném odsouzení soudem, spáchá trestný čin jako dospělý :

- Vy se o tom ani nedozvíte
- obrací se na Vás opětovně o pomoc

- volí si Vás jako obhájce
- nemáte s touto skutečností zkušenost

Touto otázkou jsem se chtěl dozvědět, zda vzniká nějaký pevnější vztah mezi obhájcem mladistvého a osobou mladistvého, neboť značná část obhájců se chová k mladistvým pachatelům jako k dětem.

44 % dotázaných obhájců odpovědělo, že se o případných dalších trestných činech nedozví, 20 % dotázaných obhájců odpovědělo, že se na ně mladiství obrací opětovně o pomoc, 6 % dotázaných obhájců odpovědělo, že si je mladistvý pachatel, jako dospělý volí jako obhájce, (avšak uvedli, že ve většině případů nemají na uhrazení obhajoby), 30 % dotázaných obhájců odpovědělo, že nemají zkušenost s tím, že by se na ně obracel následně mladistvý pachatel jako dospělý.

Na této otázce je patrné, že neexistuje žádná zpětná vazba mezi mladistvým pachatelem a jeho obhájcem a spíše jedná o výjimečné případy, kdy se bývalý, mladistvý pachatel obrátí na svého bývalého obhájce.

6. V případě, že zastupujete mladistvé pachatele, pomohli jste některému z nich i jinak ?

- ano
- ne

Tato otázka byla položena z důvodu zpětné vazby, aby bylo zjištěno, zda když se někteří obhájci zajímají o osobní život mladistvých pachatelů, zda se jim snaží pomoci i jinak.

48 % dotázaných obhájců odpovědělo, že již mladistvému pachateli, kterého právně zastupovali, pomohli, 52 % dotázaných obhájců odpovědělo, že mladistvému pachateli nepomohli.

Zde je patrné, že zhruba polovině obhájců není lhostejné, co bude s mladistvým pachatelem a snaží se mu pomoci i nad rámec nutné obhajoby.

7. V případě že jste odpověděli v otázce č.6 ano uveďte jak :

- zprostředkování práce
- pomoc při hledání ubytování
- jinak (doplňte jak)

Tato otázka se týkala pouze dotázaných obhájců, kteří odpověděli v předchozí otázce „ano“ a měla za úkol zjistit co vlastně je tou pomocí mladistvému pachateli a jak si jí případně dotazovaní obhájci vysvětlují.

Jak je již uvedeno v předchozí odpovědi uvedlo 48 % dotázaných obhájců, že mladistvému pachateli pomohli i jinak a z těchto jich 18 % uvedlo, že pomohli zprostředkovat práci, 6 % pomohlo s hledáním ubytování a 76 % uvedlo, že pomohli jinak, kdy nejvíce uváděli jako pomoc : zprostředkování dohledu s PMS, zajištění opětovného nástupu na střední školy a učiliště, případně vyhledání vhodné školy, vyhledání změny prostředí, tak aby se vyhnul partě, zprostředkování komunikace s rodiči a případnou úhradu vzniklé škody.

8. Spolupracujete při obhajobě mladistvých :

- s kurátory orgánů péče o dítě
- s Probační a mediační službou ČR
- s kurátory orgánů péče o dítě i s Probační a mediační službou ČR
- s nikým

Tato otázka byla do dotazníku začleněna z důvodu, že na vyšetřování provinění mladistvých pachatelů následně dohlíží i Probační a mediační služba ČR a kurátoři z Magistrátu města, či příslušných Městských úřadů. Pro policii je pak důležité vědět, zda obhájce mladistvého spolupracuje s těmito institucemi, nebo jej tato spolupráce nezajímá.

7 % dotázaných obhájců odpovědělo, že spolupracuje pouze s kurátory orgánů péče o dítě, 29 % dotázaných obhájců odpovědělo, že spolupracuje pouze s Probační a mediační službou ČR, 47 % dotázaných obhájců odpovědělo, že spolupracuje i s kurátory i s Probační a mediační službou ČR, 17 % dotázaných obhájců odpovědělo, že nespolupracuje s nikým.

Z těchto výsledků vyplývá, že většina obhájců, kteří zastupují mladistvé, spolupracují s kurátory, či Probační a mediační službou ČR, což je určitě ve prospěch mladistvých pachatelů.

9. Jste advokátní kancelář s působností :

- pouze v K. Varech
- v K. Varech i v jiném městě

- pouze v jiném městě

Na závěr byla do dotazníku vložena otázka, která měla monitorovat působnost oslovených advokátních kanceláří a to tak, aby bylo zřejmé, že průzkum byl zaměřen na advokátní kanceláře v Karlovarském kraji, ale v současné době jsou i zde advokátní kanceláře s celorepublikovou působností a zkušenostmi z celé republiky.

48 % dotázaných obhájců odpovědělo, že jejich advokátní kancelář má působnost v K. Varech, 52 % dotázaných obhájců odpovědělo, že jejich advokátní kancelář má působnost nejen v K. Varech, ale i jiném městě a 0 % dotázaných obhájců odpovědělo, že by měli kancelář pouze v jiném městě než v K. Varech.

Cílovou skupinou průzkumu byly právě advokátní kanceláře a právníci v Karlovarském kraji a to z důvodu zjištění jejich přístupu k mladistvým pachatelům v tomto regionu.

10. Vývoj kriminality mladistvých v ČR

10.1 Kriminalita mladistvých (trestně stíhaných a vyšetřovaných) v období od roku 2005 do roku 2011

Vývoj celkové kriminality mladistvých a podílů kriminality obecné a kriminality hospodářské, je zřejmý z grafu č. 1, kdy je patrné, že ve sledovaném období od roku 2005 do roku 2011 byla nejvyšší kriminalita mladistvých v roce 2007 a po tomto období klesala, kdy v roce 2010 a v roce 2011 byla zhruba na stejné úrovni. Kriminalita mladistvých v ČR vykazuje sestup od roku 2007, avšak není možné dělat si iluze o snižující se kriminalitě mladistvých osob.

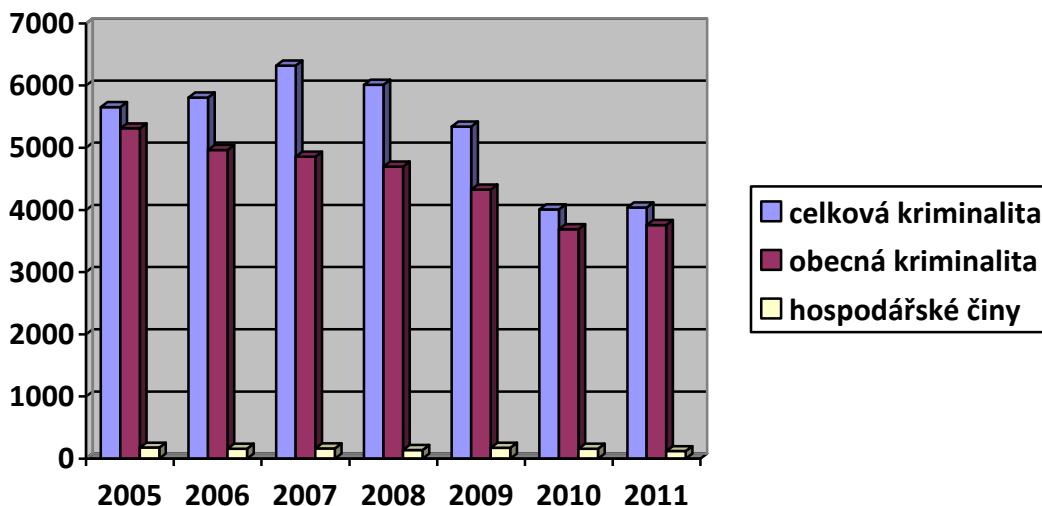
Jestliže se však zaměříme na skutky spáchané mladistvými osobami s podílem skutků obecné kriminality a hospodářské kriminality, kdy toto je zřejmé z grafu č. 2, tak je opětovně patrné, že nejvíce skutků spáchali mladiství pachatelé v roce 2007 a následně se skutky spáchané mladistvými pachateli snižovaly. Z grafu je dále zřejmé, že podíl spáchaných hospodářských činů mladistvými pachateli je oproti páchané obecné kriminalitě zanedbatelný.

Dalším ukazatelem páchaní provinění mladistvými je pohled na celkový počet objasněných skutků v ČR k počtu skutků spáchaných z tohoto počtu mladistvými pachateli, kdy toto je zřejmé z grafu č. 3, kde je patrné, že podíl spáchaných skutků mladistvými je v porovnání se skutky spáchanými celkově v ČR nevelký, a jestliže vezmeme v úvahu objasněnost trestných činů, která se pohybuje každý rok zhruba od 37 % do 40 %⁵⁰, je podíl páchaní mladistvými pachateli v průměru stále stejný.

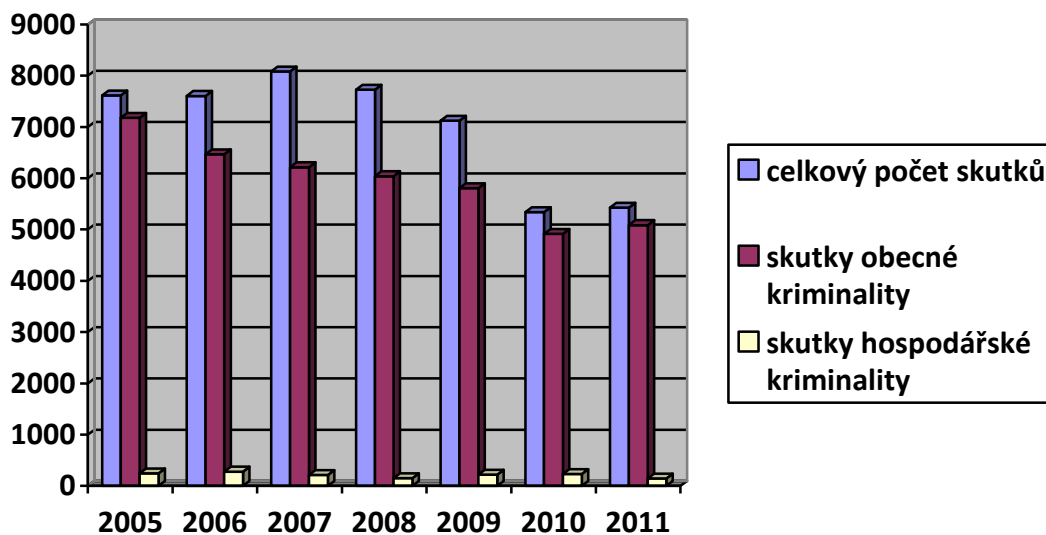
Jestliže jsem se zabýval v této práci především mladistvými pachateli, tak tito se většinou rekrutují z řad nezletilců a z tohoto důvodu jsem pro názornost zařadil graf č. 4, ve kterém jsou uvedeny počty osob stíhaných a vyšetřovaných z řad mladistvých a nezletilých, kdy největší podíl na trestné činnosti měli nezletilí v roce 2005 a od té doby jejich podíl do současnosti klesal, avšak ani v tomto případě si nelze dělat iluze o tom, že by trestná činnost nezletilých mohla klesat až by zcela vymizela.

⁵⁰ MVČR (2012) [online]. Kriminalita. Dostupné na <http://www.mvcr.cz/statistiky/kriminalita.html>
MVČR (2012), pro 2005-2011, stažené dne 20.01.2012

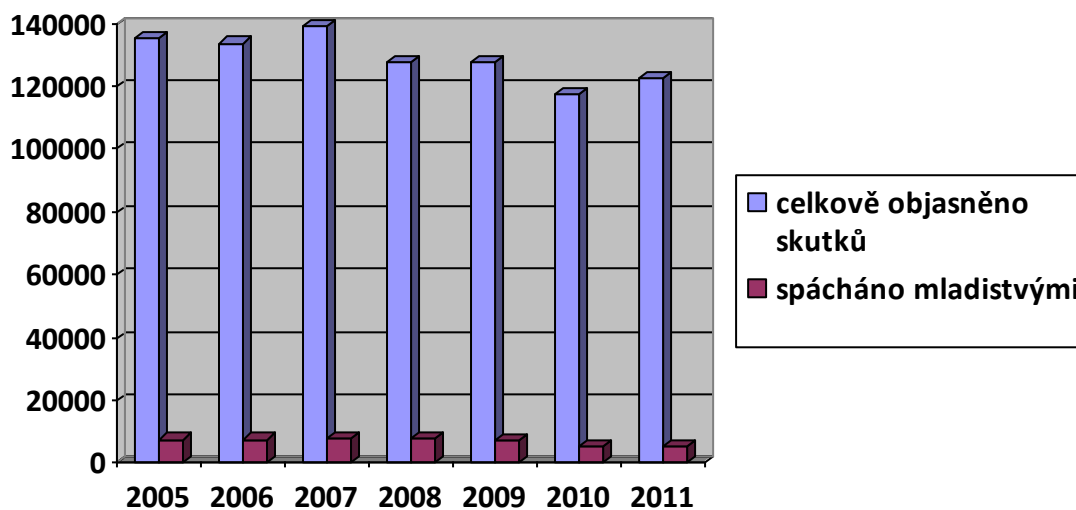
Graf 1: Vývoj kriminality mladistvých v období od roku 2005 do roku 2011 dle stíhaných a vyšetřovaných mladistvých osob s přihlédnutím k vývoji obecné kriminality a podílu hospodářských činů na celkové kriminalitě mladistvých osob.

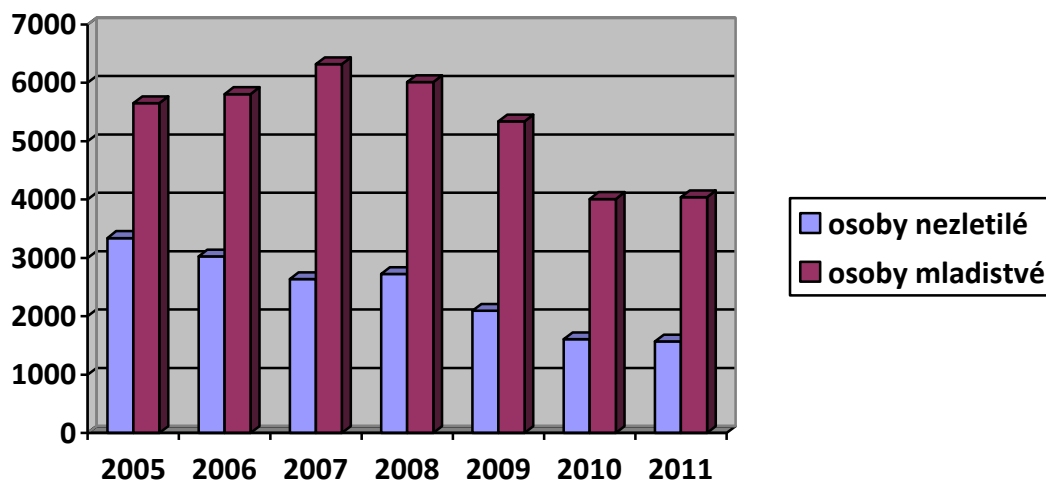
Graf 2: Vývoj spáchaných skutků mladistvými pachateli v období od roku 2005 do roku 2011 s přihlédnutím na skutky obecné kriminality a hospodářské kriminality.

Graf 3: Celkový počet objasněných skutků s podílem spáchaných skutků mladistvými osobami v období od roku 2005 do roku 2011.

Graf 4: Počet stíhaných a vyšetřovaných osob mladistvých a nezletilých v období od roku 2005 do roku 2011.

ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo nastínit alespoň některé problémy, se kterými se potýká dnešní mládež, která páchá trestnou činnost a vysvětlit jak probíhá vyšetřování trestné činnosti mladistvých pachatelů a poukázat na současný stav legislativy. Obsáhnout veškerou složitost kriminality páchané mladistvými vyžaduje zapojení mnoha vědních oborů a multidisciplinární přístup. Problémů, které se dotýkají mládeže, je skutečně celá řada s tím, že mládež je vděčné téma, které se snad nedá ani vyčerpat. Zejména v posledních letech je velmi vyzvedávána ochrana mládeže jakožto pachatelů trestných činů, respektive provinění. Vychází se ze závěru, že mladistvý pachatel s ohledem na některá specifika vyžaduje zvláštní způsob zacházení, a proto každou trestní věc mladistvého je třeba řešit individuálně se zřetelem na všechny okolnosti provinění, na osobnost dospívajícího a jeho zdravotní stav, ale i potřeby poškozeného a zájmy jeho blízkého sociálního okolí. Já si však myslím, že kromě způsobů zacházení s mladistvými pachateli je ovšem třeba do legislativy zakotvit a to velmi rozhodně, také právní ochranu osob, proti nimž protiprávní jednání mladistvých pachatelů směřují. To, že se dostává mladistvým pachatelům právní ochrany, je z jednoho úhlu pohledu velmi blahodárné, ale jestliže se v průběhu vyšetřování mladistvého pachatele zjistí, že ten se polepšit ani nechce a trestnou činnost páchá dál, je na zamyšlení, zda mu takovou právní ochranu dopřát a to vlastně na úkor poškozených. V tomto ohledu by se zákonodárci měli zabývat myšlenkou, zda mladistvý, který páchá trestnou činnost opakovaně a již byl pro protiprávní jednání nějakým způsobem řešen, zda mu bude tato právní ochrana přesto všechno v plné míře dopřána i nadále, nebo mu bude nějakým způsobem krácena.

Vývoj společnosti a uspokojování jejích potřeb postupuje stále rychleji kupředu. Těmto změnám se musí přizpůsobit také policie a ostatní orgány činné v trestním řízení a i další subjekty, které se podílejí na výchově a následné represi proti mladistvým osobám. Je nutné si uvědomit povinnost proškolenat právě odborníky z řad orgánů činných v trestním řízení, orgánů péče o dítě, ale nezapomenout ani na výchovné poradce ve škole a to tak, aby všechny tyto složky, obstály na počátku třetího tisíciletí a mohlo tak dojít ke snížení kriminality páchané mladistvými pachateli. Je zcela jasné,

že se bude muset použít i jiný způsob výchovné a vzdělávací práce, že se bude muset preventivně působit na mladistvé a nezletilé a toto působení bude muset být efektivnější a účelnější. Současným dětem už nestačí se jen seznámit s minulostí, aby pochopily současnost, ale musí reagovat pružně na nové změny i možnosti a mít reálnou představu a požadavky pro budoucnost. Dnešní svět již nepotřebuje jen lidi, co poslouchají a umí se podřídít autoritě, ale lidi, kteří se umí sami rozhodnout, jsou aktivní, samostatní, tvořiví i schopni spolupráce a otevřené komunikace, mají jak všeobecné penzum znalosti, tak jsou i odborně fundováni.

Odpovědnost za trestnou činnost mladistvých mají jednak rodiče, ale velkou míru má i kvalita školy, ale také učitelé, kteří jsou s žáky v každodenním kontaktu a ovlivňují je a působí na ně možná víc, než si jsou sami ochotni připustit. Na komplexní výchově se totiž podílí každý pedagog, a to nejen v situacích, kdy on sám výchovně působí, ale i v případech kdy jej mladiství vidí jako občana.

Bylo by samozřejmě mylné se domnívat, že počátkem třetího tisíciletí kriminalita páchaná mladistvými vymizí ve svých základních podobách, na druhou stranu je třeba počítat s výskytem nových druhů kriminality souvisejících s nejdynamičtěji se rozvíjejícími se obory, jako je například elektronika.

Ekonomická vyspělost států by měla být příslibem blahobytu zaručujícím dětem a mladistvým náležitou ochranu, kdy však ve skutečnosti tomu tak není a nelze ani vyloučit jejich citové strádání, které se pak může nezřídka promítnout do častějšího páchání trestné činnosti.

SEZNAM POUŽITÉ ČESKÉ LITERATURY A PRAMENŮ

BRAZDOVÁ, Veronika. *Krizový management*. 2001, 93 s. ISBN 97880720180312.

CARR-GREGG, Michael a Erin SHALE. *Pubertáči a adolescenti: průvodce výchovou dospívajících*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 197 s. Rádcí pro rodiče a vychovatele. ISBN 978-807-3676-629.

Československé právo a právní věda v meziválečném období (1918-1938) a jejich místo ve střední Evropě: [sborník příspěvků]. Vyd. 1. Editor Karel Malý, Ladislav Soukup. V Praze: Karolinum, 2010, 594 s. ISBN 978-802-4617-183.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 431 s. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. 3.vyd. Praha: Karolinum, 2000, 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 2. vyd. Praha: Academia, 1994, 673 s. ISBN 80-200-0486-6.

FRANCEK, Jindřich. *Velké dějiny zemí Koruny české*. Vyd. 1. Praha: Paseka, 2011. ISBN 978-807-4321-153.

HAYEK, Friedrich A a Tomáš JEŽEK. *Právo, zákonodárství a svoboda: nový výklad liberálních principů spravedlnosti a politické ekonomie*. Vyd. 2. Praha: Academia, 1994, 415 s. ISBN 80-200-0241-3.

HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, 243 s. ISBN 80-718-4549-3.

HRUŠKOVÁ, E.: Co dělat, aby se naše děti správně chovaly, *Naše rodina*, 32, 12, 20.3.2000, s. 29.

CHMELÍK, Jan. *Trestní právo hmotné: zvláštní část : s aplikačními příklady*. Praha: Linde, 2010, 367 s. Vysokoškolské učebnice (Linde). ISBN 978-807-2018-208.

CHROMÝ, Jakub. *Kriminalita páchaná na mládeži: aktuální jevy a nová právní úprava v České republice*. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-807-2018-253.

Identifikace potřeb právní praxe jako teoretický základ pro rozvoj kriminalistických a právních specializací: Identifying the requirements of legal practice as a theoretical basis for advancing criminalistic and legal specializations : sborník vědeckých prací. Vyd. 1. Editor Viktor Porada. Karlovy Vary: Vysoká škola Karlovy Vary, 2011, 434 s. ISBN 978-808-7236-093.

KALLAB, J. *Stručný výklad zákona z 11. března 1931: č. 48 Sb. z. a n. o trestním soudnictví nad mládeží*. Brno: Československý akademický spolek Právník, 1931.

KARABEC, Z. *Restorativní justice*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003.

KOPŘIVA, Karel. *Lidský vztah jako součást profese*. 5. vyd. Praha: Portál, 2006, 147 s. ISBN 80-736-7181-6.

KUCHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2005, 544 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-717-9813-4.

KYRIACOU, Chris. *Řešení výchovných problémů ve škole*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Tomková. Praha: Portál, 2005, 151 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-717-8945-3.

LORTIE, Serge. *Soudnictví pro mladistvé v Kanadě a v České republice*. Praha: Institut Ministerstva spravedlnosti České republiky pro další vzdělávání soudců a státních zástupců, 2000, 319 s. Příručky ministerstva spravedlnosti ČR, Svazek 59. ISBN 80-902-6561-8.

MACEK, Petr. *Adolescence*. 2., upr. vyd. Praha: Portál, 2003, 141 s. ISBN 80-717-8747-7.

MAREŠ, Jiří. *Kvalita života u dětí a dospívajících*. Brno: MSD, 2006, 228 s. ISBN 80-866-3365-9.

MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže: druhy agresí, přístupy k agresivnímu chování, poruchy chování, šikana*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, 152 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-802-4723-105.

MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Portál, 2008, 271 s. ISBN 978-807-3673-680.

MUSIL, Jan, Vladimír KRATOCHVIL a Pavel SAMAL. *Kurs trestního práva: trestní právo procesní*. 2., přepracované vyd. Prague: C.H. Beck, 2003, 1079 s. ISBN 80-717-9678-6.

MÜHLPACHR, Pavel. *Sociální patologie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, c2001, 104 s. ISBN 80-210-2511-5.

NOVOTNÝ, František a Josef SOUČEK. *Trestní právo hmotné*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, 393 s. ISBN 978-807-3802-912.

OSMANČÍK, O. *K některým kriminologickým a hmotněprávním aspektům zákona o soudnictví ve věcech mládeže*. Bulletin advokacie, 2004, č. 1, s. 27-35.

OSMANČÍK, O. *Rada Evropy a kriminalita mládeže*, Československá kriminalistika, č. 3/1992.

SAK, Petr a Karolína SAKOVÁ. *Mládež na křižovatce: sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace*. Vyd. 1. Praha: Svoboda Servis, 2004, 240 s. ISBN 80-863-2033-2.

Slovník české frazeologie a idiomatiky: Výrazy slovesné. A-P. 1.vyd. Praha: Academia, 1994, 757 s. ISBN 80-200-0347-9.

Sborník z mezinárodní konference k problematice ústavní a ochranné výchovy: Respekt k dítěti : Praha, 23.6.-25.6.2010. Vyd. 1. Editor Pavla Doležalová. Tišnov: Sdružení SCAN, 2010, 112 s. ISBN 978-808-6620-299.

SCHELLEOVÁ, Ilona. *Právní postavení mladistvých*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, 250 s. ISBN 80-864-3282-3.

SCHELLE, Karel, Jaromír TAUCHEN a Renata VESELÁ. *Stát a právo v době Metternichově: (vybrané kapitoly)*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009, 72 s. Právo (Key Publishing). ISBN 978-807-4180-422.

SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, 154 s. ISBN 978-807-3801-533.

SUCHÝ, O., Švancar, Z. *Mládež a kriminalita*. Praha: Melantrich, 1972, 42 s.

ŠTERN, Pavel. *Probace a mediace: možnosti řešení trestných činů*. Vyd. 1. Editor Lenka Ouředníčková, Dagmar Doubravová. Praha: Portál, 2010, 212 s. ISBN 978-807-3677-572.

TRHLÍKOVÁ, Jana, Helena ÚLOVCOVÁ a Jiří VOJTĚCH. *Sociální aspekty dlouhodobé nezaměstnanosti mladých lidí s nízkou úrovní vzdělání: šetření mladistvých, kteří jsou po ukončení základní školy evidováni jako uchazeči o zaměstnání na úřadech práce ČR*. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2006, 68 s. ISBN 80-851-1898-X.

VÁLKOVÁ, H., Dúnkel, F. *Trestní zákonodárství nad mládeží v historické a srovnávací perspektivě*. Praha: Leges, 1992.

VÁLKOVÁ, H. *Ochrana soukromí a osobnosti mladistvého versus právo na informace, svoboda projevu a zásada veřejnosti*. *Trestněprávní revue*, 2006, č. 4, s. 97 – 102.

VÁLKOVÁ, H. *Odpovědnost za mládež – zajištění kvality a perspektiv soudnictví ve věcech mládeže*. *Trestněprávní revue*, 2004, č. 12.

VÁLKOVÁ, H., Sotolář, A. *Restorativní justice – trestní politika pro 21. století*. *Trestní právo*, 2000, č. 1.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004, 1043 s. Beckova edice Komentované zákony. ISBN 80-717-9829-0.

ZEZULOVÁ, J. *Trestní zákonodárství nad mládeží*. Brno: MU, 1997, s. 80.

ZOUBKOVA, Ivana. *Kontrola kriminality mládeže*. 1. vyd. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002, 231 s. ISBN 80-864-7308-2.

Právní předpisy

Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce ze dne 12. prosince 2003 č. 10/2003, jímž se upravuje postup státních zástupců v trestním řízení ve věcech podle zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), a jímž se mění další pokyny obecné povahy;

Rozkaz policejního prezidenta ze dne 18. prosince 2003 č. 161/2003, kterým se stanoví místní příslušnost policejního orgánů k plnění úkolů trestního řízení podle zákona č. 218/2003 Sb.;

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte;

Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky;

Vyhláška ministerstva zahraničních věcí č. 120/1976 Sb. o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech;

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících;

Vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli;

Vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody;

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky;

Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů;

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník;

Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží;

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině;

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád;

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů;

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže);

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon;

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád;

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody;
Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě;
Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství;
Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby;
Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí;
Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník;

SEZNAM POUŽITÉ ZAHRANIČNÍ LITERATURY A PRAMENŮ

Duprat, J. L.: *La criminalité dans l' adolescence*, Paris, Alcan, 1909.

Quay, H.C. (vyd.): *Handbook of Juvenile Delinquency*, New York, J.Wiley and Sons, 1987.

Regoli, R. M., Hewitt, J. D.: *Delinquency in Society (A Child - Centered Approach)*, New York, McGraw Hill, Inc. 1991, s. 55.

Internetové zdroje

Policejní prezidium ČR. *Http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-491605.aspx* [online]. [cit.2012-20-01]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-491605.aspx>

SEZNAM GRAFŮ

Seznam grafů

Graf 2: Vývoj kriminality mladistvých v období od roku 2005 do roku 2011 dle stíhaných a vyšetřovaných mladistvých osob s přihlédnutím k vývoji obecné kriminality a podílu hospodářských činů na celkové kriminalitě mladistvých osob.

Graf 2: Vývoj spáchaných skutků mladistvými pachateli v období od roku 2005 do roku 2011 s přihlédnutím na skutky obecné kriminality a hospodářské kriminality.

Graf 3: Celkový počet objasněných skutků s podílem spáchaných skutků mladistvými osobami v období od roku 2005 do roku 2011.

Graf 4: Počet stíhaných a vyšetřovaných osob mladistvých a nezletilých v období od roku 2005 do roku 2011.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník použitý při průzkumu	I
Příloha B – Osvědčení.....	III
Příloha C – poučení zákonného zástupce mladistvého	IV
Příloha D – Statistické tabulky.....	VII
Příloha E – Poučení mladistvého podezřelého ze spáchání provinění.....	XV
Příloha F – Poučení o ochraně soukromí mladistvých a nezletilých	XVI
Příloha G – Žádost o ustanovení obhájce mladistvého	XVIII
Příloha H – Žádost o zjištění poměrů mladistvého/nezletilého	XIX

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník použitý při průzkumu

DOTAZNÍK

1. V případě, že se na Vás obrátí mladistvý pachatel, nebo zákonný zástupce s žádostí o obhajobu :

- přijmete obhajobu mladistvého pachatele
- odmítnete obhajobu mladistvého pachatele
- mladistvé pachatele nezastupujete

2. Jste advokátní kancelář, která se :

- zabývá obhajobou mladistvých pravidelně
- zabývá obhajobou mladistvých pouze okrajově
- zabývá obhajobou mladistvých pouze po ustanovení příslušným soudem
- nezabývá obhajobou mladistvých

3. V případě, že jste advokátní kancelář, která má zkušenost s obhajobou mladistvých pachatelů :

- zajímá Vás i jejich osobní život
- nikdy se o jejich osobní život nezajímáte
- je to pro Vás obhajoba jako každá jiná

4. Vaše zkušenost s mladistvými pachateli je, že ve většině případů :

- si váží Vaší pomoci oni sami
- pomoci si více váží jejich rodiče
- pomoci si váží jak mladistvý pachatel, tak rodiče
- nezáleží na tom ani mladistvým ani rodičům

5. V případě, že mladistvý pachatel, po pravomocném odsouzení soudem, spáchá trestný čin jako dospělý :

- Vy se o tom ani nedozvíte

- obrací se na Vás opětovně o pomoc
- volí si Vás jako obhájce
- nemáte s touto skutečností zkušenost

6. V případě, že zastupujete mladistvé pachatele, pomohli jste některému z nich i jinak ?

- ano
- ne

7. V případě že jste odpověděli v otázce č.6 **ano** uveďte jak :

- zprostředkování práce
- pomoc při hledání ubytování
- jinak (doplňte

jak).....

8. Spolupracujete při obhajobě mladistvých :

- s kurátory orgánů péče o dítě
- s Probační a mediační službou ČR
- s kurátory orgánů péče o dítě i s Probační a mediační službou ČR
- s nikým

9. Jste advokátní kancelář s působností :

- pouze v K. Varech
- v K. Varech i v jiném městě
- pouze v jiném městě

Dotazník bude použit pro vypracování diplomové práce, proto Vás prosím o jeho vyplnění. Postup pro vyplňování dotazníku je jednoduchý, vždy před možností je **znak** „-“ který zakroužkujete u odpovědi Vámi zvolené.

Děkuji Bc. Krejčí

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování
POLICEJNÍHO PREZIDIA ČESKÉ REPUBLIKY
3. oddělení odboru obecné kriminality

OSVĚDČENÍ
o absolvování IMZu

Hodnost, titul, jméno a příjmení: *por. Bc. František KREJČÍ*

Den, měsíc a rok narození: *1.7.1968*

Osobní evidenční číslo: *254728*

Místo služ. zařazení: *OŘ PČR Karlovy Vary Kraj:*

Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže
název

Konaný ve dnech: *1. prosince - 3. prosince 2003*
v rozsahu *16* vyučovacích hodin

V *Praze* dne *30. prosince 2003*

ředitel ÚSKPV PP ČR

Příloha C – poučení zákonného zástupce mladistvého

Poučení zákonného zástupce mladistvého podezřelého

Jako zákonného zástupce

podezřelého z provinění

Vás ve smyslu zákona číslo 218/2003 Sb., zákona č. 141/1961 Sb., zákona č. 101/2000 Sb., poučuji o ochraně soukromí mladistvých a nezletilých:

Podle § 3 odst. 5 zákona číslo 218/2003 Sb. je v řízení podle tohoto zákona třeba chránit osobní údaje osoby, proti níž se řízení vede, a její soukromí, aby každá taková osoba byla chráněna před škodlivými vlivy, a při dodržení zásady, že je považována za nevinnou, dokud její vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

Podle § 53 odst. 1 zákona číslo 218/2003 Sb. nestanoví-li tento zákon jinak, nikdo nesmí jakýmkoliv způsobem zveřejnit žádnou informaci, ve které je uvedeno jméno, popřípadě jména, a příjmení mladistvého, nebo která obsahuje informace, které by umožnily tohoto mladistvého identifikovat.

Podle § 53 odst. 2 zákona číslo 218/2003 Sb. se za postup v rozporu s výše uvedeným nepovažuje sdělení informací během trestního řízení, pokud účelem takového postupu není jejich zveřejnění, anebo je-li jejich účelem pátrání po mladistvém. Totéž obdobně platí o sdělení informací probačním úředníkem dalším osobám, pokud je jejich sdělení nutné pro získání informací, které se vztahují k vypracování zprávy vyžadované tímto zákonem, nebo bez nichž nelze kvalifikovaně provádět dohled nad mladistvým nebo o něj pečovat, popřípadě kontrolovat plnění podmínek a omezení, které mu byly stanoveny, a zjistit bezpečnost osob, jež s ním přicházejí do kontaktu.

Podle § 53 odst. 4 zákona číslo 218/2003 Sb. jsou osoby, kterým byly sděleny informace podle § 53 odst. 2 zákona číslo 218/2003 Sb. povinny uložit tyto sdělené informace odděleně od jakýchkoli dalších záznamů o mladistvém, kterého se tyto informace týkají a zajistit, pokud tento zákon nestanoví jinak, aby nikdo další neměl k těmto informacím přístup.

Podle § 92 odst. 3 zákona číslo 218/2003 Sb. platí ustanovení § 53 zákona číslo 218/2003 Sb. o rozsahu zákazu zveřejňování informací o mladistvém obdobně i v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let.

Podle § 8b odst. 1 zákona číslo 141/1961 osobám, kterým byly orgánem činným v trestním řízení poskytnuty informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka, pro účely trestního řízení nebo k výkonu práv nebo plnění povinností stanovených zvláštním právním předpisem, je nesmí nikomu dále poskytnout, pokud jejich poskytnutí není nutné k uvedeným účelům.

Podle § 8b odst. 2 zákona číslo 141/1961 nikdo nesmí v souvislosti s trestným činem spáchaným na poškozeném jakýmkoli způsobem zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti poškozeného, který je osobou mladší 18 let nebo vůči němuž byl spáchán trestný čin vraždy (§ 140 trestního zákoníku), zabití

(§ 141 trestního zákoníku), některý z trestných činů, kterým byla způsobena těžká újma na zdraví, trestný čin ohrožení pohlavní nemocí (§ 155 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti těhotenství ženy (§ 159 až 162 trestního zákoníku), trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185 až 193 trestního zákoníku), trestný čin opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195 trestního zákoníku), týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížené duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku).

Podle § 8b odst. 3 zákona číslo 141/1961 Sb. zveřejnění obrazových snímků, obrazových a zvukových záznamů nebo jiných informací o průběhu hlavního líčení nebo veřejného zasedání, které by umožnily zjištění totožnosti poškozeného uvedeného v odstavci 2, je zakázáno.

Podle § 8c zákona číslo 141/1961 nikdo nesmí bez souhlasu osoby, které se takové informace týkají, zveřejnit informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu nebo informace z něj získané, údaje o telekomunikačním provozu zjištěné na základě příkazu podle § 88a trestního řádu, nebo informace získané sledováním osob a věcí podle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu, umožňují-li zjištění totožnosti této osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem.

Podle § 8d odst. 2 zákona číslo 141/1961 Sb. informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8b a § 8c, lze zveřejnit, pokud osoba, jíž se zákaz zveřejnění týká, udělila ke zveřejnění informace výslovný souhlas. Zemřela-li nebo byla-li tato osoba prohlášena za mrtvou, souhlas se zveřejněním informací je oprávněn udělit její manžel, partner nebo její děti, a není-li jich, její rodiče; v případě osoby mladší 18 let nebo osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům nebo s omezenou způsobilostí k právním úkonům její zákonný zástupce. Souhlas se zveřejněním informací nemůže udělit osoba, která je pachatelem trestného činu spáchaného vůči osobě, jež zemřela nebo byla prohlášena za mrtvou.

Porušení této povinnosti může být postiženo v případě fyzické osoby podle § 44a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, pokutou až do výše 1 000 000,-Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,-Kč, právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě může být za tento správní delikt, podle § 45a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, uložena pokuta až do výše 1 000 000,-Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,-Kč, případně posouzeno i jako trestný čin Neoprávněné nakládání s osobními údaji podle § 180 trestního zákoníku.

Dále ve smyslu § 43 zák.č. 218/2003Sb. Vás poučuji:

Podle § 43 odst. 1 zákonný zástupce mladistvého je oprávněn mladistvého zastupovat, zejména zvolit mu obhájce, činit za mladistvého návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky, je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit mladistvý. Ve prospěch mladistvého může zákonný zástupce tato práva vykonávat i proti jeho vůli.

Podle § 43 odst. 2 v případech, v nichž zákonný zástupce mladistvého nemůže vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce

ustanoví k výkonu těchto práv mladistvému opatrovníka. Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.

Jestliže se rozhodnete zvolit mladistvému obhájce (dle § 42 odst. 2 zák. č. 218/2003Sb. mladistvý obhájce mít musí), stanovím Vám pro jeho zvolení lhůtu do _____, dne

Pokud mu obhájce v této lhůtě nezvolíte, nezvolí si jej sám nebo tak neučiní další osoby k tomu oprávněné ze zákona, bude mu obhájce ustanoven soudem.

Poučení provedl:

Příloha D – Statistické tabulky

Policejní prezidium ČR

Statistický výkaz č. 1/c - kriminalita za období od

1.1.2005 do 31.12.2005

Česká republika

Sestava 1_c

Zpracováno: 10.1.2006

Strana č.: 1

TSK	Název	Zjištěno	Ohraňeno		Pod vlivem z toho alkohol	Společná skutká				Sdílná vyšetřování osob				škoda	zajištěna		
			Počet	%		Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (16-17 let)	Ženy cizinců celkem				
101	Vraždy loupežné	17	13	76,47	2	1	1	7	0	0	0	0	0	0	0	0	
102	Vraždy sexuální	3	2	66,67	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
101-106	Vraždy celkem:	16	15	93,75	3	2	2	8	0	0	0	0	0	0	0	0	
131	Loupeže	5 368	2 318	43,18	201	265	232	1 309	215	543	715	1 194	295	482	235	266	1 322
132	Loupeže na finančních institut	182	70	38,46	23	2	1	58	0	1	1	31	0	0	0	1	39
101-190	Násilné činy celkem:	21 624	16 046	74,00	631	3 383	3 272	7 592	581	1 149	1 664	6 456	700	1 027	1 539	1 006	205 945
201	Znásnění	596	475	79,70	23	89	88	216	7	26	33	117	7	22	1	52	36
211	Pohavní zneužívání v závislosti	103	100	97,09	1	0	0	28	0	0	0	24	0	0	0	0	0
212	Pohavní zneužívání ostatní	772	688	89,12	14	18	18	161	92	153	242	122	74	145	26	30	0
201-290	Nravostní činy celkem:	1 849	1 560	84,37	45	124	123	521	104	190	291	414	85	172	42	118	0
311	Krádeže vlopatřím do obch	4 093	1 106	27,02	190	66	76	944	51	147	178	481	57	100	42	37	202 646
321	Kr. vl. do restaurací a hostinců	2 643	749	28,34	123	69	65	644	19	89	101	316	24	41	10	17	7 480
371	Krádeže vlopatřím do bytů	5 537	1 350	24,38	261	36	31	1 194	67	131	189	438	87	90	97	29	266 417
372	Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	6 511	1 859	28,55	286	75	75	1 504	106	193	276	551	120	112	55	50	130 637
373	Kr. vl. do rodinných domků	4 824	1 228	25,44	160	64	59	919	66	179	233	468	67	124	69	29	300 508
390	Kr. vl. do ostatních objektů	30 141	5 198	17,11	618	194	171	3 805	289	766	975	2 212	398	510	171	149	1 083 228
311-390	Krádeže vlopatřím celkem:	67 995	12 490	17,55	1 738	616	560	9 751	683	1 722	2 225	4 906	894	1 168	482	353	2 230 435
411	Krádeže kapselní	17 917	1 437	8,02	62	77	69	858	176	254	424	681	171	186	425	198	126 817
431	Krádeže mot. voz. dvoustopých	21 980	3 522	16,02	450	382	361	2 253	110	589	662	1 253	113	438	127	130	342 288
432	Krádeže mot. voz. jednostop.	1 060	301	28,40	21	13	12	122	49	103	147	82	48	89	2	6	54 639
433	Krádeže věcí z automobily	51 624	4 823	9,34	383	202	128	3 980	112	387	476	1 507	93	171	120	104	128 547
311-490	Krádeže prostě celkem:	154 124	27 207	17,65	1 631	1 546	1 290	20 285	999	2 674	3 391	13 765	944	1 859	2 752	1 184	6 254 190
613	Spejprsi	229 279	45 590	19,88	4 007	2 620	2 274	33 340	1 786	4 643	6 115	20 914	1 990	3 251	3 966	1 819	9 532 782
635	Ned vyr. a d psych. l. a jedu pro J	2 747	1 018	37,06	44	52	51	249	126	380	492	120	123	275	50	19	321 722
636	Sřeni toxikomane	158	155	98,10	0	9	0	51	101	208	306	773	72	159	290	106	0
641	Ned vyr. a d psych. l. a jedu pro S	281	264	93,95	6	12	2	132	1	9	10	80	0	1	8	17	10
642	Ned vyr. a d psych. l. a jedu pro V	209	193	92,34	6	9	0	121	1	6	7	59	0	1	22	1	0
611-664	Ostatní krim. činy celkem:	24 632	21 652	87,57	343	3 186	2 978	11 653	434	1 197	1 605	9 768	391	861	1 699	1 976	466 785
772	Zanebaní povirné vřivky	12 351	100,00	0	1	23	14	7499	0	0	0	6 653	0	0	0	790	330
786	Zodme spojeni	19	17	89,47	2	0	0	12	0	0	0	32	0	0	17	46	0
788	Podroevani k nar. a ras. nenav.	14	7	50,00	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1459
789	Podpora a propagace hnutí	111	86	77,48	0	42	41	42	0	9	9	36	0	0	1	1	0
790	Ostatní trestna činnost	2 379	1 648	69,27	54	99	93	742	21	63	84	470	22	22	53	256	34
721-790	Zbyvalci kriminalita celkem:	22 585	20 888	92,35	398	2 308	2 248	9 461	81	167	268	8 197	79	165	1 933	820	499 463
829	Zpovneva	3 205	2 953	92,14	98	11	10	1115	0	1	1	904	0	2	575	78	117 048
830	Podvod	6 409	5 254	81,98	218	10	8	2410	0	13	13	2 084	0	4	1 274	129	381 459
838	Neoprávně držení plat. karty	7 739	1 604	20,73	150	61	33	789	71	96	167	434	64	50	300	36	43 906
881	Uvěrov. podvod	14 032	11 974	85,33	186	40	21	5 574	0	11	22	5 204	0	11	4 785	80	127 056
890	Ostatní hosp. trestné činy	678	541	79,79	5	10	10	191	11	12	23	151	17	15	34	31	12 204
801-890	Hospodářské činy celkem:	43 882	29 571	67,27	787	175	119	12 003	100	248	344	10 089	96	178	8 016	1 255	32 279 453
901	Vojenské trestné činy	4	84	96,82	2	0	0	23	0	0	0	1	0	0	0	0	184
902	Trestné činy proti ústav. zřízení	5	2	50,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-964	Oblasti kriminalita celkem:	277 504	84 818	30,56	5 026	9 313	8 647	53 106	2 906	7 179	9 675	37 552	3 166	5 311	7 286	4 919	10 205 548
101-902	CELKOVÁ KRIMINALITA:	344 060	135 281	39,32	6 213	11 801	11 020	74 594	3 086	7 614	10 287	55 856	3 341	5 654	17 237	6 994	42 984 648

Statistický výkaz č. 1/c - kriminalita za období od

1.1.2006 do 31.12.2006

Česká republika

Sestava 1_c

Zpracováno: 11.1.2007

Strana č.: 1

TSK	Název	Zjištěno	Objasněno		Pod vlivem	Společino skutků						Sítňano, vyřetřováno osob					škoda	zajiřtěna	celkem sítňano osob		
			Počet	%		z toho alkohol	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (16-17 let)	Ženy	cizinců celkem						
100	Vraždy loupeže	23	22	95,65	2	2	12	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	467	17	29
102	Vraždy sexuální	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-106	Vraždy celkem:	23	22	95,65	2	2	12	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	467	17	29
131	Loupeže	4 613	196	84,85	9	63	61	78	1	4	5	81	1	4	4	23	25	4	497	17	195
132	Loupeže na finančních institut	2 065	44,76	217	225	192	1159	238	450	630	1033	236	472	194	247	175290	3453	2549	497	17	195
101-190	Násilné činy celkem:	170	63	37,08	12	4	4	50	1	0	1	29	2	0	3	2	144072	5947	54	54	54
201	Znásilnění	19 171	14 028	73,17	598	3 098	2 999	6 630	544	990	1 456	6 732	555	907	1 329	938	353 749	9 697	14 195	9 697	14 195
211	Pohlavní zneužívání v závislosti	630	404	76,23	22	72	69	173	5	21	26	139	9	21	1	48	34	0	365	0	365
212	Pohlavní zneužívání ostatní	100	97	97,00	0	5	5	37	0	0	0	28	0	0	0	2	2	0	0	0	69
201-290	Mravrostní činy celkem:	630	556	88,25	10	17	17	136	60	139	199	144	59	121	33	16	3	0	484	0	484
311	Krádeže v obchodních místech	1 615	1 331	82,41	49	117	112	447	74	175	249	368	73	151	81	97	43	0	1 184	0	1 184
321	Kr. v. do restaurací a hostin	3 461	927	26,78	224	62	820	46	136	162	427	38	94	29	47	21 1894	5091	757	43	0	757
371	Krádeže v obchodních místech	2 295	639	28,34	92	55	53	486	24	97	114	259	27	77	23	22	66 379	558	513	0	513
372	Kr. v. do výk. chat soukr. osob	5 047	1 036	20,53	266	36	31	875	91	107	164	452	74	91	92	54	24 1958	780	837	0	837
373	Kr. v. do rodinných domků	4 566	1 418	26,45	211	53	44	1 237	71	165	204	463	69	83	36	16	10 9112	213	824	0	824
390	Kr. v. do ostatních objektů	29 249	4 744	16,22	576	179	152	3 524	251	716	800	2 231	340	114	61	50	246 124	1 116	835	0	835
311-390	Krádeže v obchodních místech celkem:	53 053	10 673	19,95	1 606	498	443	8 293	642	1 972	2 049	4 538	746	1 653	448	419	2 142 603	23 512	8 957	0	8 957
411	Krádeže kapesní	19 065	11 277	67,70	107	68	57	727	271	180	427	583	189	119	330	179	131 013	2091	1 162	0	1 162
431	Krádeže mot. voz. dvoustopých	20 175	2 839	14,07	369	374	350	1 788	79	496	528	1 140	66	366	96	99	31 887 79	28 388	2 507	0	2 507
432	Krádeže mot. voz. jednostop.	821	209	25,46	25	21	21	90	38	79	108	38	39	64	1	5	38 763	443	211	0	211
433	Krádeže věcí z automobilů	48 474	4 338	8,95	313	139	78	3671	74	539	416	1 336	54	188	95	116	115 3085	3 102	2 116	0	2 116
311-490	Krádeže prosť celkem:	151 136	25 660	17,11	1 719	1 428	1 198	19 165	1 044	74	800	4 538	746	1 653	448	419	2 142 603	23 512	8 957	0	8 957
311-590	Majetkové činy celkem:	221 707	42 098	18,99	3 875	2 417	2 108	30 602	1 820	4 159	5 703	20 104	1 830	3 088	3 951	1 863	5 923 697	65 122	21 547	0	21 547
613	Spejplství	2 717	805	29,63	22	74	73	441	132	363	448	107	132	256	39	17	34 122	0	783	0	783
635	Ned. výr. a d. psych. l. a jedu pro. J	2 248	2 123	94,44	57	144	13	984	96	169	285	755	67	158	320	110	0	0	1 089	0	1 089
636	Silně toxikomane	1 100	106	96,36	1	0	0	25	12	23	35	8	10	15	7	1	0	0	48	0	48
641	Ned. výr. a d. psych. l. a jedu pro. S	310	294	94,84	7	16	3	137	1	21	22	96	6	14	23	18	0	0	240	0	240
642	Ned. výr. a d. psych. l. a jedu pro. V	254	235	92,52	7	16	0	148	2	3	3	88	8	2	21	3	0	0	147	0	147
611-664	Ostatní krimin. činy celkem:	20 878	17 595	84,36	256	2 651	2 462	9 818	407	1 143	1 492	8 102	355	820	1 649	1 578	557 951	1 203	1 632	0	1 632
772	Zaregistrované povinné výžvy	11 571	11 570	99,99	5	21	16	7 187	0	1	1	6356	0	0	0	704	313	0	10397	0	10397
786	Zločiné společní	13	12	92,31	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	5	14	0	0	0	45
788	Podněcování k. nár. a ras. nenáv.	27	21	77,78	1	0	0	13	0	1	1	13	0	1	2	2	1	0	23	0	23
789	Podpora a propagace hnutí	103	84	81,58	2	24	24	40	6	13	19	36	4	8	4	4	1	0	79	0	79
790	Ostatní trestná činnost	10 413	9 503	91,26	595	1025	989	4 699	79	689	766	4 148	64	531	541	374	37 584	5	8325	0	8325
721-790	Zločinná činnost celkem:	33 643	31 444	93,15	342	6 365	6 281	14 338	144	858	997	12 587	132	681	2 301	1 517	483 000	1	239 033	0	239 033
829	Zpovědnost	2 905	2 659	91,43	87	17	15	974	0	2	2	839	0	4	522	96	97 9004	9443	2418	0	2418
830	Podvod	4 988	4 243	85,06	216	6	5	2055	1	7	7	1 636	0	4	879	147	38 657 70	10 2784	3986	0	3986
838	Nepřetržitě držení pílet. karty	7 009	1 578	22,40	101	26	22	714	87	117	200	481	60	80	296	70	41 621	61	1101	0	1101
881	Uvěřování podvod	13 014	12 899	99,10	381	42	32	5 657	1	31	32	5 460	0	5	4 777	118	87 1631	2 6653	1335	0	1335
890	Ostatní hosp. trestné činy	4 491	388	8,64	5	5	163	2	4	4	4	134	2	4	32	21	3610	2	375	0	375
801-890	Hospodářská činy celkem:	39 719	27 142	68,36	1 238	130	111	11 669	101	280	375	9 780	72	161	736	1 188	13 712 071	732 186	28 500	0	28 500
901	Vojenské trestné činy	52	52	100,00	0	2	2	12	0	0	0	8	0	0	0	1	1	0	5695	0	5695
902	Trestné činy proti uslov. zřízení	9	5	55,56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	0	38
101-664	Ostatní krimin. činy celkem:	283 371	75 052	26,50	4 776	8 313	7 691	47 297	2 845	8 900	34 306	2 823	4 956	7 010	4 578	10 061 380	102 747	67 177	0	67 177	
101-902	CELKOVÁ KRIMINALITA:	336 446	133 695	39,74	6 356	14 810	14 075	73 316	3 090	7 606	10 272	56 661	3 027	5 808	16 708	7 264	24 262 146	834 938	122 753	0	122 753

TSK	Název	Zjištěno	Objasněno		Pod vlivem	Sledováno skutku				Sledováno vyšetřováním osob				celkem stíháno osob						
			Počet	%,		z toho alkohol	Recidivist	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivist	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (16-17 let)		Ženy	cizinců celkem	škoda (v tisících Kč)	zajištěna		
101	Vraždy loupežně	19	16	84,21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
102	Vraždy sexuálně	3	1	33,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-105	Vraždy celkem:	4668	174	88,78	6	46	44	61	2	2	11	31	45	540	0	0	0	0	0	0
131	Loupeže	188	174	92,55	6	232	200	975	190	460	609	855	200	427	154	303	242414	2490	2271	44
101-190	Násilné činy celkem:	19.551	13.047	66,73	708	2.893	2.799	5.922	488	1.082	1.520	4.963	537	998	1.170	1.038	382.337	3.683	13.297	0
201	Znásilnění	637	458	71,90	23	95	92	185	18	31	46	149	20	29	2	58	200	0	0	0
211	Pohlavní zneužívání v závislosti	74	65	87,84	1	1	1	25	0	0	0	21	0	0	1	3	0	0	0	0
212	Pohlavní zneužívání ostatní	688	556	80,81	15	17	15	149	62	144	204	124	56	136	35	21	68	0	0	0
201-290	Mravovostní činy celkem:	1.689	1.274	75,43	51	136	129	462	86	184	267	373	80	169	83	105	268	0	0	0
311	Krádeže voupáním do obchů	3.404	857	25,18	97	56	50	680	92	114	134	352	53	86	36	54	204653	1285	656	0
321	Kr. vl. do restaurací a hostinů	2.310	586	25,37	89	44	40	459	28	83	103	232	19	50	18	22	19	50	366	429
371	Krádeže voupáním do bytů	4.322	1.937	21,68	331	46	30	812	53	146	184	376	38	99	82	33	209503	1136	747	0
372	Kr. vl. do výk. chat soukř. osob	5.377	1.233	22,93	119	25	41	988	59	159	188	399	88	106	76	22	118849	543	789	0
373	Kr. vl. do rodinných domků	4.841	1.164	24,04	151	41	37	907	50	140	181	444	63	97	63	27	267414	978	863	0
380	Kr. vl. do ostatních objektů	31.266	4.779	15,28	597	159	121	3809	219	651	803	2152	315	494	185	156	1283014	12375	4109	0
311-390	Krádeže voupáním celkem:	54.925	10.384	18,91	1.607	459	346	8.233	826	1.472	1.859	4.254	632	1.115	495	361	2.307.329	17.387	8.374	0
411	Krádeže kapsami	19.153	1.098	5,73	112	59	50	621	167	175	336	468	94	102	287	138	128265	1361	939	0
431	Krádeže mot. voz. jednostopých	19.501	2.813	14,42	394	318	304	1862	78	414	474	1070	60	272	85	96	2851310	20826	2181	0
432	Krádeže mot. voz. jednostop.	828	315	25,97	7	11	11	86	34	75	104	45	24	65	0	7	44744	234	173	0
433	Krádeže věcí z automobilů	51.516	3.666	7,10	426	163	75	3398	86	235	310	1267	40	123	110	71	1219775	53.668	75.681	0
411-490	Krádeže prostě celkem:	154.207	24.832	16,01	2.131	1.216	1.086	18.784	800	2.398	2.929	12.931	582	1.551	2.773	1.116	6.385.169	53.668	75.681	0
311-590	Mateřské činy celkem:	228.265	40.524	17,71	4.213	2.132	1.849	29.884	1.457	3.966	5.157	19.146	1.410	2.914	3.975	1.748	10.078.029	75.681	33.826	0
613	Sprejování	3.126	865	25,15	81	52	49	225	130	277	395	101	155	254	32	27	27	43140	0	0
635	Ned. výr. a d. psých l. a jedů pro J	2.216	1.981	89,40	42	124	5	1041	56	121	177	697	46	112	236	100	341	0	0	0
636	Sřeni toxikomane	59	33	89,83	2	3	0	19	7	11	18	9	5	11	4	1	1	1599	0	0
641	Ned. výr. a d. psých l. a jedů pro S	364	318	87,36	8	19	1	145	2	5	7	97	0	5	22	15	0	0	0	0
642	Ned. výr. a d. psých l. a jedů pro V	226	196	86,73	6	11	0	132	0	2	2	80	0	2	23	4	0	0	0	0
611-664	Ostatní krimin. činy celkem:	18.735	14.233	75,67	346	1.837	1.610	7.764	386	982	1.341	5.977	380	774	1.433	1.526	821.105	0	0	0
772	Zanechání povněle vřizty	10.233	10.223	99,71	0	23	19	6320	0	0	0	5528	0	0	810	275	0	0	0	0
786	Zločinné spáření	13	10	76,92	0	0	0	5	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0
788	Podněcování krah. a ras. nenáv.	13	2	15,38	0	31	1	2	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
789	Podpora a podpora mull	112	71	63,39	2	3	1	37	2	2	11	13	40	2	8	5	4	0	0	0
790	Ostatní, vesna činnost	19.652	18.063	91,91	122	2251	2204	9744	154	1378	1526	8258	115	1075	936	772	53897	0	0	0
721-790	Zločinné činy celkem:	51.061	47.452	92,93	618	15.706	15.526	20.634	226	1.653	1.859	17.888	183	1.301	3.435	2.634	731.108	0	0	0
829	Zločinec	3.160	2.447	77,44	99	11	7	1504	0	1	1	782	0	10	782	105	1140456	6094	2213	0
830	Podob.	4.953	3.306	66,75	201	11	1	1504	0	12	12	1320	0	10	782	165	3175425	18006	3262	0
838	Neoprávněné držení písl. karty	8.023	1.211	15,09	131	23	20	647	38	103	139	419	25	79	267	63	144082	1	1000	0
881	Uvěřování	12.925	10.419	84,74	339	32	14	4833	0	13	13	4780	0	4	3839	121	1127806	778	11135	0
890	Ostatní hosp. ústřední činy	451	288	63,86	7	0	0	96	3	5	8	76	6	6	27	20	39821	112	292	0
801-890	Hospodářské činy celkem:	37.981	22.333	58,96	983	115	84	9.346	57	212	265	8.423	45	166	6.309	1.128	10.769.810	81.630	22.668	0
904	Věcné ústřední činy	7	39	95,12	0	4	4	4	3	0	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0
902	Věcné ústřední činy, zřízení	41	0	0,00	0	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-664	Ostatní kriminalita celkem:	288.301	68.988	28,71	5.318	6.998	6.387	44.027	2.427	6.214	8.258	30.459	2.407	4.855	6.661	4.417	11.261.739	79.905	61.126	0
101-902	CELKOVÁ KRIMINALITA:	357.391	138.852	38,85	6.919	22.823	22.030	74.017	2.710	8.079	10.419	56.773	2.635	6.322	16.406	9.179	22.762.467	161.635	127.718	0

Statistický výkaz č. 1/c - kriminalita za období od

1.1.2008 do 31.12.2008

Česká republika

Zpracováno: 13.1.2009

Sestava 1_c

Strana č.: 1

TSK	Název	Zjištěno	Objasněno		Spácháno skutku:						Stiháno, vyšetřováno osob						celkem stíháno osob				
			H. K.	Dodatečně	Pod vlivem z toho alkohol	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (16-17 let)	Ženy	cizinců celkem	škoda (v tisících Kč)	zajištěna					
101	Vraty loupežné	21	17	60,95	2	5	4	11	1	1	2	10	0	0	2	0	0	6	674	0	27
102	Vraty sexuální	7	7	100,00	0	1	1	6	0	0	0	5	0	0	0	0	0	3	0	0	7
101-106	Vraty celkem:	28	24	85,71	2	6	5	17	1	1	2	15	0	0	2	0	0	9	674	0	34
131	Loupeže na finanční instit.	202	174	86,14	9	70	65	78	3	3	6	9	69	4	7	17	41	6	874	0	183
132	Loupeže na finanční instit. celkem:	4 513	1 966	43,54	269	186	165	1174	260	454	645	983	295	384	167	221	2	1 267,73	3397	2437	
101-190	Násilné činy celkem:	17 875	11 239	62,88	1 158	2 402	2 328	5 575	499	958	1 368	4 790	552	857	998	920	2	229 653	3 824	12 252	
201	Zrůsnění	529	361	68,24	37	91	89	176	9	28	37	145	9	32	0	46	0	167	0	0	
211	Pohavní zneužívání v závislosti	76	61	80,26	5	1	1	23	0	1	1	21	0	1	2	0	0	0	0	0	
212	Pohavní zneužívání ostatní	716	560	78,21	32	21	21	125	71	121	192	98	68	105	33	29	0	0	0	0	
201-290	Mrtavnost činy celkem:	1 680	1 202	71,55	89	133	127	416	93	155	246	337	84	146	84	121	0	174	0	0	
311	Kraděže voupáním do očí	3 982	860	21,60	153	56	50	705	60	155	193	346	45	83	25	41	0	208,761	1708	641	
321	Kr. vl. do restaurací a hostinců	2 582	598	23,16	80	27	24	458	21	95	104	227	14	38	17	21	0	743,70	423	440	
371	Kraděže voupáním do bytů	4 477	934	20,86	172	28	16	756	48	127	164	363	47	94	77	25	0	237,651	608	705	
372	Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	5 088	1 257	24,80	177	39	32	1055	69	159	197	380	75	108	42	26	0	113,656	398	770	
373	Kr. vl. do rodinných domků	4 634	901	19,44	152	21	19	692	50	137	169	412	51	105	67	43	0	296,643	2348	803	
390	Kr. vl. do ostatních objektů	29 440	4 570	15,52	614	106	81	3609	212	594	728	2147	241	488	193	135	0	1253,700	7028	4016	
311-390	Kraděže voupáním celkem:	53 381	9 889	18,53	1 471	320	251	6734	349	1 426	1 776	4 179	563	1 052	460	329	0	2 577 613	18 271	8 042	
411	Kraděže kapselní	18 188	1 042	5,73	162	61	55	543	120	160	275	459	80	107	247	120	0	102,945	683	900	
431	Kraděže mot. voz. dvouslopných	18 011	2 643	14,67	432	329	314	1782	92	428	498	937	64	278	84	110	0	251,2905	18721	1973	
432	Kraděže mot. voz. jednoslopných	782	202	25,83	19	13	13	95	29	68	89	68	23	50	5	5	0	45,734	894	184	
433	Kraděže věci z automobilů	49 490	3 478	7,04	443	89	43	2956	134	267	377	1235	38	114	111	91	0	1294,117	2185	1872	
411-490	Kraděže prostě celkem:	147 282	23 230	15,77	2 519	1 038	919	17 802	733	2 163	2 785	12 479	550	1 439	2 716	1 094	0	5 551 536	43 595	1872	
311-590	Majetkové činy celkem:	219 342	37 732	17,23	4 959	1 831	1 623	28 294	1 409	3 844	4 938	18 456	1 295	2 718	3 565	1 711	0	9 573 964	62 451	32 588	
613	Sprejování	4 167	1 014	24,33	70	71	67	169	268	360	594	124	386	420	70	47	0	57,260	0	1 320	
655	Ned. vyr. a d. psychi. a jedu pro J	2 364	1 997	84,48	113	166	15	1068	89	144	232	801	70	137	288	169	0	0	0	839	
656	Silení/kovkonatlné	37	30	81,08	0	0	0	2	9	10	19	0	7	10	7	0	0	0	0	0	
641	Ned. vyr. a d. psychi. a jedu pro S	411	343	83,45	21	42	3	188	0	17	17	129	0	7	10	23	0	0	0	28	
642	Ned. vyr. a d. psychi. a jedu pro V	229	197	86,03	14	26	2	145	0	3	3	95	0	1	20	0	0	0	0	28	
611-664	Ostatní krim. činy celkem:	18 861	12 835	68,05	661	1 649	1 371	6 976	500	1 083	1 537	5 717	590	976	1 720	1 661	0	1 051 853	2 288	1 600	
172	Zaradání povinné výdvy	10 118	10 063	99,46	10	14	11	5852	0	0	0	5224	0	0	0	0	0	0	0	0	
786	Zočné spolčení	3	2	66,67	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
788	Podněcování k nás. a ras. nenáv.	11	6	54,55	1	0	0	2	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	
789	Podpora a propagace hnůl	111	63	56,76	7	15	15	29	3	5	8	28	1	1	1	0	0	0	0	0	
790	Ostatní trestná činnost	20 161	18 498	91,75	383	2 400	2 287	9914	159	1242	1 398	8 240	103	949	1 075	932	0	312 935	0	85	
771-790	Zdrvyjaci kriminalita celkem:	53 524	48 889	91,34	2 419	17 712	17 283	20 808	217	1 535	1 748	11 859	158	1 177	3 837	3 139	0	1 294 641	0	16 272	
829	Zpronevěra	3 366	2 279	67,67	276	13	13	13	0	0	0	818	0	9	562	94	0	12 882,41	0	46 681	
830	Podvod	4 840	2 602	53,76	457	7	4	1 281	1	7	2	1 060	0	9	666	135	0	3 882,529	2 771	2348	
838	Neoprávněné držení plat. karty	7 833	1 156	14,76	181	32	21	428	44	93	132	444	29	71	282	62	0	51 278	1 507,15	2 810	
881	Úvěry/podvod	7 863	5 557	70,65	875	15	10	2839	0	4	4	2 737	0	2	2 273	114	0	193 782,9	12	1026	
890	Ostatní hosp. trestné činy	465	296	63,66	25	3	3	103	0	0	0	91	2	1	25	15	0	35 699	617	6784	
801-890	Hospodářské činy celkem:	32 472	15 921	49,03	2 395	114	93	7 334	65	153	212	6 148	44	140	4 711	1 020	0	19 473 588	175 100	2 895	
901	Vojenské trestné činy	28	27	93,10	1	4	4	5	0	0	0	4	4	0	0	1	0	0	2000	0	24
902	Trestné činy prot. ústav. zřízení	9	1	11,11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
101-664	Ostatní kriminalita celkem:	257 763	63 068	24,47	8 877	6 015	5 446	41 261	2 601	6 040	8 059	29 300	2 521	4 697	6 587	4 413	0	10 855 654	68 633	58 646	
101-902	CELKOVÁ KRIMINALITA:	343 799	127 906	37,20	10 692	23 845	22 826	59 214	7 728	10 049	53 321	2 723	6 014	15 237	8 572	31 625 883	0	243 733	122 053	1	

Statistický výkaz č. 1/c - kriminalita za období od

1.1.2009 do 31.12.2009

Sestava 1_c

Česká republika

Strana č.: 1

TSK	Název	Zjištěno	Objasněno		Dodatečně	Specifná škoda						Srháno, vyšetřováno osob						celkem stíháno osob		
			Počet	%		Pod vlivem	z toho alkohol	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (16-17 let)	Ženy	cizinců celkem	škoda (v tisících Kč)		zajištěna	
101	Vratky loupežné	23	17	73,91	1	5	3	11	0	0	1	12	0	0	2	1	7	1030	11	29
102	Vratky sexuální	2	100,00	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3
101-106	Vratky celkem:	181	157	86,74	6	49	41	74	0	0	5	79	0	0	8	28	35	2.415	13	32
131	Loupeže	4.512	2.049	45,38	290	217	181	1.256	225	431	619	1.141	214	398	180	237	143.703	1.157	2626	
132	Loupeže na finančních institut.	172	76	44,19	15	3	2	3,6	0	2	2	21	0	0	1	0	9	83.892	1.107	
101-190	Násilné činy celkem:	16.887	10.951	64,85	1.471	2.221	2.121	5.786	455	989	1.368	4.999	486	897	1.110	869	264.973	2.285	12.194	
201	Zásahem	480	343	71,46	35	69	64	168	13	13	19	32	143	7	21	0	46	46	0	
211	Pohraniční zneužívání v závislosti	94	76	80,85	4	3	3	30	0	1	1	22	0	1	0	0	3	0	0	
212	Pohraniční zneužívání ostatní	732	539	73,63	45	19	19	137	75	132	207	110	64	123	27	12	12	0	58	
201-290	Mravostní činy celkem:	1.730	1.239	71,62	110	107	100	439	100	174	274	353	82	166	62	82	82	46	0	
311	Krádeže voupáním do obch.	4.336	1.267	29,22	190	65	61	1.101	30	190	210	543	28	119	45	36	204.370	983	915	
321	Kr. vl. do restaurací a hostinců	2.840	1.795	63,20	111	31	24	660	22	104	116	321	19	46	23	12	79.549	1.96	542	
371	Krádeže voupáním do bytů	4.826	1.124	23,29	232	27	19	952	54	97	137	403	40	76	98	36	226.463	544	777	
372	Kr. vl. do vik. chat soukr. osob	4.975	1.317	26,47	210	39	26	1.090	52	148	182	432	55	104	41	27	107.424	1.097	817	
373	Kr. vl. do rodinných domků	4.780	1.050	21,92	191	29	23	859	53	170	208	487	65	112	78	46	296.911	813	935	
390	Kr. vl. do ostatních objektů	29.725	4.348	14,63	700	111	90	9.659	180	500	618	2.005	174	371	146	131	1.226.573	6.271	3.591	
311-390	Krádeže voupáním celkem:	54.848	10.754	19,61	1.759	354	292	8.948	422	1.412	1.716	4.583	436	1.002	485	331	2.262.116	11.596	8.450	
411	Krádeže kapesní	18.641	10.733	57,63	140	47	41	734	122	172	294	528	71	131	287	120	99.506	606	961	
431	Krádeže mot. voz. dopravních	13.954	2.287	16,39	426	267	241	1.950	71	368	419	847	33	237	100	62	204.3712	3.1493	1.811	
432	Krádeže mot. voz. jednoosob.	816	178	21,81	20	17	17	104	18	48	64	65	12	32	4	5	41.395	847	155	
433	Krádeže věci z automobilů	46.613	3.526	7,56	471	89	36	3007	81	220	281	1.297	35	113	101	71	114.9119	2039	1.878	
411-490	Krádeže prostě celkem:	138.368	22.657	16,37	2.687	975	823	18.171	602	1.847	2.360	12.827	407	1.242	3.075	1.048	4.786.769	50.580	19.361	
311-590	Majetkové činy celkem:	212.168	38.285	18,04	5.816	1.815	1.586	30.089	1.145	3.472	4.379	19.289	1.001	2.449	4.361	1.681	8.760.347	62.847	32.987	
613	Společství	3.469	820	23,64	140	54	53	235	212	379	509	153	182	279	44	40	510.26	2	899	
635	Ned. vyr. a d. psych. a jedů pro J	2.443	1.085	44,41	206	134	4	1.127	88	131	218	853	75	130	317	180	0	0	1979	
641	Sílení/konkominace	23	19	82,61	3	2	0	6	2	4	6	4	1	4	2	0	0	0	17	
642	Ned. vyr. a d. psych. a jedů pro V	419	356	84,96	30	50	4	194	6	15	20	128	4	12	36	28	0	0	302	
611-642	Ostatní krim. činy celkem:	184	150	81,52	19	18	0	114	0	0	0	68	0	0	21	2	0	0	117	
712	Zareadm. povinné výzvy	11.987	13.908	72,48	1.095	1.540	1.264	8.348	436	1.193	1.537	6.944	382	815	1.898	1.659	630.543	2	13.723	
766	Zlodinec společní	4	3	75,00	0	0	0	0	2	0	0	6042	0	0	0	0	0	0	10922	
788	Podněcování k nár. a ras. nenáv.	16	9	56,25	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	1	0	0	0	11	
789	Podpora a propagace hnutí	168	122	72,62	10	20	20	65	3	15	18	47	3	11	8	10	0	0	12	
790	Ostatní trestna činnosti	18.440	17.107	92,77	544	2011	1828	9934	95	864	957	5815	63	658	1053	954	62.804	6	15.558	
721-790	Zbyvajcí kriminalita celkem:	53.956	49.296	91,34	2.372	18.394	17.121	92.281	130	1.094	1.230	19.529	95	838	4.226	3.074	660.140	6	47.534	
829	Zpověřování	2.993	2.097	70,06	548	11	9	543	0	3	788	0	0	8	669	106	143.8001	417	2.358	
830	Podvod	4.873	2.852	58,53	728	9	4	1453	0	13	13	1.145	0	8	689	160	582.0765	77082	2.855	
838	Neoprávněné určení plat. karty	8.113	1.965	24,22	294	29	25	805	53	106	136	532	28	76	332	46	52.885	17	1.148	
881	Utvoř. podvod	5.196	3.908	75,21	830	14	12	212	0	9	1987	0	0	1642	133	124.9735	42	4.987		
890	Ostatní hosp. trestné činy	435	295	67,81	41	2	1	115	6	5	8	87	3	3	40	19	16.459	2	280	
801-890	Hospodářské činy celkem:	29.724	13.906	46,77	1.156	99	84	6.116	67	221	283	5.483	48	174	4.301	1.097	15.896.310	89.321	15.627	
901	Volební trestné činy	20	18	90,00	2	0	1	1	2	2	0	2	0	0	0	0	0	165	18	
902	Trestné činy prot. uslav. zřízení	4	1	25,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
101-644	Obecná kriminalita celkem:	249.976	64.393	25,78	8.492	5.683	5.071	44.662	2.138	5.808	7.558	31.595	1.951	4.327	7.431	4.191	9.655.909	65.134	60.065	
101-902	CELKOVÁ KRIMINALITA:	332.829	121.804	36,34	14.032	24.177	22.277	73.561	2.333	7.123	9.061	56.594	2.094	5.339	15.958	8.362	26.012.524	154.461	132.235	

1.1.2010 do 31.12.2010

Seřazená 1_c

Česká republika

Strana č.: 1

TISK	Název	Zjištěno	Obsahemno		Dodatečně	Společnost smlou						Smlou, vyšetřovno osob						celkem smlou osob				
			Počet	%		Pod vlivem	z toho alkoholi	Recidivist a	Nezletili (1-14 let)	Mladisti (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivist a	Nezletili (1-14 let)	Mladisti (16-17 let)	Ženy	ciiznců celkem	škoda (v tisícich Kč)		zajištěna			
101	Vraždy loupežné	20	15	75,00	3	5	5	1	1	0	0	0	0	16	0	0	3	2	156	0	22	
102	Vraždy sexuální	1	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
101-108	Vraždy celkem:	173	156	90,17	14	60	56	50	2	4	6	6	16	0	0	0	3	2	156	0	23	
132	Lopovně na finančních institut	3 874	1 834	47,34	248	154	136	1170	128	311	419	1034	168	287	183	18	3	4	204 138	6 416	12 781	
101-180	Násilné činy celkem:	18 538	12 170	65,73	2 292	2 202	2 134	3 044	348	810	1 116	5 393	396	743	1 170	839	743	2	444	118	0	
201	Znásilnění	18 538	42 170	67,34	2 292	2 202	2 134	3 044	348	810	1 116	5 393	396	743	1 170	839	743	2	444	118	0	
211	Pohlavní zneužívání v závislosti	86	58	67,44	28	63	58	238	10	28	37	176	6	27	2	44	2	44	0	0	0	
212	Pohlavní zneužívání ostatní	86	504	78,38	79	16	16	102	79	16	102	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
201-290	Vražství činy celkem:	1 811	1 354	74,77	166	103	93	472	97	128	203	348	81	117	30	35	0	0	0	0	0	
311	Kraděže viločinnosti do obch	3 625	1 073	29,60	217	48	41	1032	28	114	130	468	31	151	59	101	0	0	1 197	118	0	
321	Kr. v. do restaurací a hostinců	2 640	737	27,92	115	44	39	644	13	85	93	341	9	51	23	1	0	0	1 708	1 260	763	
322	Kr. v. do obchodních domů	4 178	894	21,37	227	32	19	878	22	94	110	439	19	65	85	29	0	0	1 750	1 288	546	
323	Kr. v. do vchodů osob	5 118	1 921	37,55	103	41	38	1375	30	124	142	466	48	73	40	32	0	0	2 195	1 564	7 448	
373	Kr. v. do rolnických domků	34 188	5 445	15,64	835	17	15	1034	20	134	149	558	28	96	58	39	0	0	346438	2466	927	
380	Kr. v. do ostatních objektů	58 758	11 765	20,02	1 943	330	227	16 058	172	593	714	2 197	167	419	180	184	0	0	1 318 222	16 247	4665	
311-390	Kraděže viločinnosti celkem:	15 223	754	4,95	147	94	30	576	34	247	274	782	3	27	83	216	86	86	72694	35 299	9 114	
411	Kraděže mot. voz. dvoustopých	12 348	1 798	14,56	349	194	175	1 266	34	247	274	782	3	27	83	216	86	84	193 281	35 404	1616	
431	Kraděže mot. voz. jednostop.	760	131	17,24	24	8	8	88	7	33	38	53	11	5	8	0	0	0	10 949	1 448	128	
432	Kraděže voz. z autobusů	39 455	3 092	7,83	537	73	43	30 988	31	206	231	1 307	12	95	111	70	0	0	109 400	14 448	1 094	
411-490	Kraděže činy celkem:	20 311	20 947	16,58	2 492	730	618	18 988	334	537	626	1 826	17 037	283	1 089	2 860	1 004	0	4 521 044	52 200	18 468	
613	Smrtelní	2 506	467	17,48	5 813	1 459	1 283	30 342	748	3 033	3 627	18 532	786	2 183	4 119	1 718	0	0	8 380 596	91 398	32 651	
636	Ned. vyr. a d. psych. i. a jedi. pro J	2 516	2 101	83,51	196	107	1	0	124	53	108	161	918	35	103	318	210	0	0	380 10	0	560
641	Ned. vyr. a d. psych. i. a jedi. pro S	343	275	80,17	23	22	2	132	1	10	11	98	4	1	27	43	0	0	0	0	1972	
644	Ned. vyr. a d. psych. i. a jedi. pro V	151	120	79,47	21	9	0	96	0	0	0	66	0	0	1	0	0	0	0	0	240	
613-690	Znásilnění činy celkem:	25 437	20 440	80,36	911	2 051	1 711	13 288	284	904	1 167	5 418	289	615	2 024	1 542	0	0	720 08	0	109	
772	Znásilnění v rámci vřavy	14 852	14 619	99,71	37	11	11	6486	0	0	0	7576	0	0	0	0	0	0	0	0	18 333	
786	Znásilnění mimo vřavy	15	3	20,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15304	
788	Podněcování k násr. a násr. nenásr.	112	82	73,21	9	20	20	32	0	12	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
790	Podněcování k násr. a násr. nenásr. hrubě	2 592	1 278	49,31	247	74	62	681	27	72	102	448	8	10	3	3	0	0	0	0	86	
721-790	Zpovědy činy celkem:	35 950	32 657	90,81	1 644	13 656	11 985	13 828	53	183	265	1 233 38	3	159	3 483	1 924	56	0	101 918	0	1 138	
830	Zpověda	2 761	1 928	69,83	494	11	10	785	0	1	1	687	0	0	0	0	0	0	642 389	0	32 085	
838	Nepovolené držení paln. knty	4 407	2 988	68,27	797	5	3	1326	0	4	4	1 014	0	8	708	164	0	0	33 9378	2 177	2 177	
881	Uvěrovn. povolen	8 981	2 485	27,67	228	23	18	891	32	125	154	536	30	66	306	79	0	0	338 919	7 446	2 819	
890	Ostatní hosp. trestné činy	3 144	2 108	67,10	708	6	5	1486	0	1	1	1 277	0	0	1371	109	0	0	1 259 96	229	3 785	
801-900	Hospodářské činy celkem:	26 371	13 382	47,17	3 233	92	80	6 380	53	233	282	4 491	50	159	3 947	1 253	0	0	14 153 831	2 294	14 453	
901	Vojenské trestné činy	17	17	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	82	
902	Trestné činy proti ustáv. zřízení	1	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	
101-930	Trestné činy vzhledem k prot. mřiv.	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
101-930	CELKOVÁ KRMINALITA:	248 038	71 629	28,76	8 182	5 815	5 221	50 482	1 478	4 913	6 171	38 680	1 522	3 692	7 402	4 200	0	0	8 304 596	97 818	65 344	
101-930	CELKOVÁ KRMINALITA:	313 589	117 685	37,55	13 059	18 563	17 286	70 580	1 584	5 339	6 698	53 404	1 606	4 010	14 802	7 377	0	0	24 101 226	100 108	112 493	

1011

Statistický výkaz č. 1 - Kriminálna za období od

1.1.2017 do 31.12.2017

Česká republika

Spáchání skutku

Strana č.: 4

TSK	Název	Zjištěno	z toho ukončeno provedením	Objasněno		Důs- heda	Pod- vlivem	Alto- hol	Spáchání skutku				Silniční vyřazování osob				Skup- y 18-16		Zajistěno	
				Počet	%				Rech- divise	Nezachil- 1-14 let	Masivní 15-17 let	Dati 1-17 let	Rech- divise	Nezachil- 1-14 let	Masivní 15-17 let	Zemř.	Celkem	Zajistěno		
829	Podt. spánutí dopr. zprav. prostředky	222	19	12	54,55	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
830	Podt. spánutí dopr. zprav. prostředky	2 596	1 678	1 799	70,38	454	9	8	736	0	1	1	1	1 951	627	0	2	561		
831	Podt. spánutí dopr. zprav. prostředky	4 34	2 897	2 520	60,08	680	7	2	1 200	0	7	7	7	2 592	879	0	4	1 548 470		
832	Podt. spánutí dopr. zprav. prostředky	0	0	14	0,08	3	0	0	2	0	0	0	0	30	0	0	0	3		
833	Zneužití informací v obch. styku	28	8	8	30,27	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
834	Neoprávněné provozování ložnice	7	5	7	71,43	0	0	0	1	0	0	0	0	19	1	0	0	4		
835	Podt. přepr. o nálepcech	78	69	2	85,90	4	0	0	13	0	1	1	1	8	14	0	0	4		
836	Neoprávněná práva osob udrži- telství	6	3	2	33,33	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1		
837	Neoprávněná práva osob udrži- telství	13	3	13	66,67	2	0	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	1		
838	Neoprávněná práva osob udrži- telství	17 181	7 181	1 688	19,00	266	20	16	1 022	47	77	123	1 225	548	14	0	0	11		
839	Podt. přepr. zas. - živelně	63	60	2	3,01	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
840	Podt. přepr. zas. - živelně	12	10	3	25,00	1	0	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0		
841	Podt. přepr. zas. - silničních	156	146	11	8,97	1	0	0	11	0	0	0	0	13	0	0	0	1		
842	Podt. přepr. zas. - silničních	1	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
843	Podt. přepr. zas. - silničních	1	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
844	Podt. přepr. zas. - silničních	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
845	Podt. přepr. zas. - silničních	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
846	Zygodování věšelé	16	14	14	87,50	0	18	15	34	0	0	0	0	135	26	0	0	51		
847	Udržitelný - nepřímá	169	142	33	19,95	9	0	0	1	0	0	0	0	10	1	0	0	2		
848	Udržitelný - nepřímá	53	30	26	61,54	10	0	0	9	0	0	0	0	30	0	0	0	1		
849	Pleštiny při řízení kolk. a vyr.	18	13	8	46,67	3	0	0	2	0	0	0	0	9	0	0	0	0		
850	Chr. posk. život. prostřed. - umyšl.	15	9	7	46,67	2	0	0	2	0	0	0	0	6	0	0	0	0		
851	Podt. přepr. zas. - živelně	18	14	4	77,78	3	0	0	2	0	0	0	0	13	2	0	0	233		
852	Memoranda s výzámí o soukromé papírny	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
853	Memoranda s výzámí o soukromé papírny	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
854	Memoranda s výzámí o soukromé papírny	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
855	Medroková výt. nad. mat.	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
856	Podt. přepr. zas. - živelně	55	46	46	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
857	Podt. přepr. zas. - živelně	627	604	30	590	18	0	0	15	0	0	0	0	44	11	0	0	8		
858	Podt. přepr. zas. - živelně	46	45	1	97,83	1	0	0	101	0	0	0	0	228	27	0	0	76		
859	Podt. přepr. zas. - živelně	412	318	114	240	63	0	45	0	4	4	4	4	150	1	0	0	10 472		
860	Zastavení provozu vlaku	254	157	114	44,88	24	0	0	72	0	0	0	0	101	31	0	0	32 528		
861	Zastavení provozu vlaku	134	108	31	54	9	0	0	12	0	0	0	0	48	9	0	0	20 795,02		
862	Zastavení provozu vlaku	1	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
863	Zastavení provozu vlaku	378	231	4	45,45	0	0	0	1	0	0	0	0	5	0	0	0	40 467		
864	Zastavení provozu vlaku	280	260	117	273	57	0	0	9	0	0	0	0	421	81	0	0	4 572		
865	Zastavení provozu vlaku	2 944	2 494	2 368	80,46	451	6	3	982	0	0	0	0	2 798	881	0	0	117 270		
866	Zastavení provozu vlaku	53	33	25	31	10	0	0	11	0	0	0	0	7	0	0	0	10 055 1 056 575		
867	Zastavení provozu vlaku	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17 225 722		
868	Zastavení provozu vlaku	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
869	Zastavení provozu vlaku	692	438	286	436	152	7	0	140	0	0	0	0	422	86	0	0	210 348		
870	Zastavení provozu vlaku	28 132	1 108	30	71,21	7	1	0	41	0	1	1	1	66	19	0	0	25 431		
871	Zastavení provozu vlaku	6 822	6 822	11 385	87,37	2 744	88	56	8 631	63	147	206	13 248	4 065	28	122	3 723	13 899 515		
872	Zastavení provozu vlaku	22 431	22 431	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	17	2	0	2	0		
873	Zastavení provozu vlaku	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	455		
874	Zastavení provozu vlaku	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
101-850	Obrátka kriminálna celkem:	252 987	223 883	31 458	76 285	30 151	8 809	6 481	5 796	54 366	1 531	5 098	6 374	68 903	38 037	1 429	3 758	7 881	9 527 148	62 837
101-930	CELKOVÁ KRIMINALITA:	317 177	278 924	40 786	122 238	38 564	12 500	18 310	17 188	74 212	1 530	5 427	6 810	114 976	58 777	1 530	4 520	19 280	23 891 262	67 156

Příloha E – Poučení mladistvého podezřelého ze spáchání provinění

Poučení mladistvého podezřelého ze spáchání provinění

podezřelého

pro provinění

Podle § 42 odst. 2 zák.č. 218/2003Sb., musíte mít obhájce od okamžiku, kdy jsou proti Vám použita opatření podle tohoto zákona nebo provedeny úkony podle trestní řádu, včetně úkonů neodkladných a neopakovatelných, ledaže nelze provedení úkonu odložit a vyrozumění obhájce o něm zajistit. Podle § 44 zák.č. 218/2003Sb., neuzijete-li svého práva zvolit si obhájce a nebude-li Vám zvolen zákonným zástupcem, může Vám jej zvolit Váš příbuzný v pokolení přímém, Váš sourozenec, osvojitel, manžel, druh, jakož i zúčastněná osoba a tyto osoby tak mohou učinit i proti Vaší vůli. V případě, že nedojde ke zvolení obhájce, bude Vám obhájce ve smyslu ustanovení § 39 tr. řádu ustanoven. V průběhu trestního řízení si můžete kdykoliv místo obhájce, který Vám byl ustanoven či zvolen oprávněnou osobou, zvolit obhájce jiného.

Podle § 7 zák.č. 218/2003Sb., trestnost činu, na který trestní zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož hranice nepřevyšuje pět let zaniká, jestliže po spáchání činu dobrovolně odstraníte nebo napravíte způsobený následek, anebo se o to pokusíte, zejména nahrazením způsobené škody, učiníte opatření potřebná k její náhradě nebo se jinak pokusíte odčinit způsobené následky, svým chováním projevíte účinnou snahu po nápravě a čin neměl trvale nepříznivých následků pro poškozeného nebo pro společnost.

Podle § 15 odst. 3 zák.č. 218/2003Sb., může na základě Vašeho souhlasu soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce uložit výchovná opatření již v přípravném řízení, a to nejdéle do jeho pravomocného skončení. Máte právo kdykoliv v průběhu řízení až do jeho pravomocného skončení svůj souhlas odvolat prohlášením adresovaným soudu pro mládež a v přípravném řízení státnímu zástupci, který vede řízení. Výkon výchovného opatření tím končí.

*Jestliže si obhájce do **hod., dne** nevezolíte sám nebo nebude-li Vám v této době zvolen zákonným zástupcem, příbuzným v pokolení přímém, sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem, druhem nebo zúčastněnou osobou, bude Vám obhájce ustanoven soudem.*

Poučení provedl:

Příloha F – Poučení o ochraně soukromí mladistvých a nezletilých

Poučení o ochraně soukromí mladistvých a nezletilých

dle zákona číslo 218/2003 Sb., zákona č. 141/1961 Sb., zákona č. 101/2000 Sb.

Podle § 3 odst. 5 zákona číslo 218/2003 Sb. je v řízení podle tohoto zákona třeba chránit osobní údaje osoby, proti níž se řízení vede, a její soukromí, aby každá taková osoba byla chráněna před škodlivými vlivy, a při dodržení zásady, že je považována za nevinnou, dokud její vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

Podle § 53 odst. 1 zákona číslo 218/2003 Sb. nestanoví-li tento zákon jinak, nikdo nesmí jakýmkoliv způsobem zveřejnit žádnou informaci, ve které je uvedeno jméno, popřípadě jména, a příjmení mladistvého, nebo která obsahuje informace, které by umožnily tohoto mladistvého identifikovat.

Podle § 53 odst. 2 zákona číslo 218/2003 Sb. se za postup v rozporu s výše uvedeným nepovažuje sdělení informací během trestního řízení, pokud účelem takového postupu není jejich zveřejnění, anebo je-li jejich účelem pátrání po mladistvém. Totéž obdobně platí o sdělení informací probačním úředníkem dalším osobám, pokud je jejich sdělení nutné pro získání informací, které se vztahují k vypracování zprávy vyžadované tímto zákonem, nebo bez nichž nelze kvalifikovaně provádět dohled nad mladistvým nebo o něj pečovat, popřípadě kontrolovat plnění podmínek a omezení, které mu byly stanoveny, a zjistit bezpečnost osob, jež s ním přicházejí do kontaktu.

Podle § 53 odst. 4 zákona číslo 218/2003 Sb. jsou osoby, kterým byly sděleny informace podle § 53 odst. 2 zákona číslo 218/2003 Sb. povinny uložit tyto sdělené informace odděleně od jakýchkoli dalších záznamů o mladistvém, kterého se tyto informace týkají a zajistit, pokud tento zákon nestanoví jinak, aby nikdo další neměl k těmto informacím přístup.

Podle § 92 odst. 3 zákona číslo 218/2003 Sb. platí ustanovení § 53 zákona číslo 218/2003 Sb. o rozsahu zákazu zveřejňování informací o mladistvém obdobně i v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let.

Podle § 8b odst. 1 zákona číslo 141/1961 osobám, kterým byly orgánem činným v trestním řízení poskytnuty informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka, pro účely trestního řízení nebo k výkonu práv nebo plnění povinností stanovených zvláštním právním předpisem, je nesmí nikomu dále poskytnout, pokud jejich poskytnutí není nutné k uvedeným účelům.

Podle § 8b odst. 2 zákona číslo 141/1961 nikdo nesmí v souvislosti s trestným činem spáchaným na poškozeném jakýmkoli způsobem zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti poškozeného, který je osobou mladší 18 let nebo vůči němuž byl spáchán trestný čin vraždy (§ 140 trestního zákoníku), zabití (§ 141 trestního zákoníku), některý z trestných činů, kterým byla způsobena těžká újma na zdraví, trestný čin ohrožení pohlavní nemocí (§ 155 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti těhotenství ženy (§ 159 až 162 trestního zákoníku), trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185 až 193 trestního zákoníku), trestný čin opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195 trestního zákoníku), týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížená duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku).

Podle § 8b odst. 3 zákona číslo 141/1961 Sb. zveřejnění obrazových snímků, obrazových a zvukových záznamů nebo jiných informací o průběhu hlavního líčení nebo veřejného zasedání, které by umožnily zjištění totožnosti poškozeného uvedeného v odstavci 2, je zakázáno.

Podle § 8c zákona číslo 141/1961 nikdo nesmí bez souhlasu osoby, které se takové informace týkají, zveřejnit informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu nebo informace z něj získané, údaje o telekomunikačním provozu zjištěné na základě příkazu podle § 88a trestního řádu, nebo informace získané sledováním osob a věcí podle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu, umožňují-li zjištění totožnosti této osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem.

Podle § 8d odst. 2 zákona číslo 141/1961 Sb. informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8b a § 8c, lze zveřejnit, pokud osoba, jíž se zákaz zveřejnění týká, udělila ke zveřejnění informace výslovný

souhlas. Zemřela-li nebo byla-li tato osoba prohlášena za mrtvou, souhlas se zveřejněním informací je oprávněn udělit její manžel, partner nebo její děti, a není-li jich, její rodiče; v případě osoby mladší 18 let nebo osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům nebo s omezenou způsobilostí k právním úkonům její zákonný zástupce. Souhlas se zveřejněním informací nemůže udělit osoba, která je pachatelem trestného činu spáchaného vůči osobě, jež zemřela nebo byla prohlášena za mrtvou.

Porušení této povinnosti může být postiženo v případě fyzické osoby podle § 44a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, pokutou až do výše 1 000 000,-Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,-Kč, právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě může být za tento správní delikt, podle § 45a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, uložena pokuta až do výše 1 000 000,-Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,-Kč, případně posouzeno i jako trestný čin Neoprávněné nakládání s osobními údaji podle § 180 trestního zákoníku.

Poučovaná osoba

Příloha G – Žádost o ustanovení obhájce mladistvého

Okresní soud

Žádost o ustanovení obhájce mladistvého

V trestní věci mladistvého:

podezřelého

z provinění

žádám o ustanovení obhájce, neboť podle § 42 odst.2 zák. č. 218/2003 Sb. musí mít mladistvý obhájce od okamžiku, kdy jsou proti němu použita opatření podle zák. č. 218/2003 Sb. nebo provedeny úkony podle trestního řádu a mladistvý si ve stanovené lhůtě obhájce nezvolil, ani mu nebyl zvolen jinou oprávněnou osobou.

Jméno ustanoveného obhájce sdělte zdejší součásti k shora uvedenému Č.j.

komisař

Příloha H – Žádost o zjištění poměrů mladistvého/nezletilého

Magistrát města
Odbor sociálně právní ochrany dětí

Žádost o zjištění poměrů mladistvého/nezletilého

V trestní věci proti mladistvému/nezletilému

Bydliště trvalé:

Bydliště současné:

Adresa školy (zaměstnavatele):

Místo školy (zaměstnání):

Podle ustanovení § 55 zákona číslo 218/2003 Sb., žádám o co nejdůkladnější zjištění poměrů jmenovaného, které je nezbytně nutné k určení vhodných výchovných, ochranných nebo trestních opatření stanovených soudem nebo v přípravném řízení státním zástupcem.

Zjištění poměrů mladistvého je potřebné, mimo jeho osobní poměry, zaměřit na stupeň jeho zralosti, jeho postoj k provinění a jeho ochotu zajistit nápravu způsobených škod, nebo odčinění dalších následků, na rodinné poměry mladistvého, včetně vztahu mladistvého k jeho rodičům, na míru vlivu rodičů na jeho osobu, na jeho vztah k vrstevníkům, osobám blízkým, na záznamy o školní docházce, na jeho chování a prospěchu ve škole, a je li zaměstnán i skutečnosti významné pro posouzení jeho chování v zaměstnání, přehled jeho předchozích provinění a opatření vůči němu použitých, jakož i popis jejich výkonu, včetně způsobu chování mladistvého.

Ve smyslu ustanovení § 52 a § 53 zákona číslo 218/2003 Sb., upozorňuji na dodržování rozsahu zákazu zveřejňování informací a o řízení proti mladistvému.

Zjištění zašlete bez zbytečného odkladu ve dvojím vyhotovení k uvedenému Č. j.

komisař

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: František Krejčí

Obor: Andragogika

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Právní úprava, právní praxe v prověřování a vyšetřování trestné činnosti páchané mladistvými pachateli

Rok: 2012

Počet stran textu bez příloh:⁵¹73

Celkový počet stran příloh:⁵² 19

Počet titulů české literatury a pramenů: 68

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 3

Počet internetových zdrojů: 1

Vedoucí práce: Mgr. Jana Suchá

⁵¹ zahrnuje počet stran od úvodu po závěr práce (počet stran odborné literatury nepočítáme!)

⁵² zahrnuje celkový počet jednotlivých stran příloh